

E Yu Spitsyn IMPERIUL RUS AL XVIII - ÎMPLUIUL SECOLLOR XX Curs complet de istorie a Rusiei pentru profesori, lectori și studenți CARTEA Moscova UDC ( ) LBC ( ) i C Spitsyn, E Yu C Imperiul Rus al secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XX-lea: un curs complet de istorie pentru profesori, lectori și studenți Cartea / E Yu Spitsyn - M : Conceptual, - p ISBN - - - - Lucrarea propusă în patru volume despre istoria Rusiei a fost creată pe parcursul a ani și este destinată în primul rând profesorilor de istorie și profesorilor facultăților de istorie De asemenea, prezintă un interes indubitabil pentru profesorii, studenții și absolvenții universităților umanitare, liceenii și solicitanții, precum și pentru toți cei interesați de trecutul Patriei noastre, dezorientați de literatura de conținut și calitate dubioasă care a existat de un sfert de secol pe piața cărții și pe internet, cu aprecieri extrem de subiective și interpretare vulgară a evenimentelor istorice care nu are nicio legătură cu interpretarea științifică a faptelor UDC ( ) LBC ( ) i ISBN - - - - (c) Editura Conceptual, (c) Spitsyn E Yu , Reproducerea (reproducția) acestei publicații în orice mod fără acord cu autorul este interzisă CUPRINS În loc de prefață CAPITOLUL ÎNTÂI Imperiul Rus în secolul al XVIII-lea Rusia în epoca lui Petru I (-) Cultura rusă a primului sfert al secolului al XVIII-lea Rusia în epoca loviturilor de palat - Politica internă și externă a Rusiei în anii - Politica internă a Ecaterineia II-a (-) Politica externă a Rusiei în anii - Rusia în epoca lui Paul I (-) Cultura rusă în anii - CAPITOLUL DOI Imperiul Rus în secolul al XIX-lea Politica internă a lui Alexandru I (-) Politica externă a Rusiei în primul sfert al secolului al XIX-lea Războiul Patriotic din Mișcarea Decembristă: Organizații, Programe, Rezultate Rusia în epoca lui Nicolae I (-) Politica internă a autocrației Politica externă a Imperiului Rus în al doilea sfert al secolului al XIX-lea Principalele direcții ale gândirii sociale în anii - Cultura rusă din prima jumătate a secolului al XIX-lea Politica internă a lui Alexandru al II-lea Epoca "Marilor reforme" Politica externă a Rusiei în anii - Mișcarea socio-politică din Rusia în anii - Rusia în epoca lui Alexandru al III-lea (-) Politica de contrareformă Dezvoltarea economică a Rusiei în perioada post-reformă (-) Cultura rusă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea CAPITOLUL TREI Imperiul Rus la cumpăna dintre secolele XIX-XX Dezvoltarea economică a Rusiei în epoca imperialismului (sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea) Dezvoltarea politică a Rusiei la cumpăna dintre secolele XIX-XX Politica externă a Rusiei la sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX Războiul ruso-japonez Prima revoluție rusă Formarea monarhiei Dumei și a sistemului multipartid în Rusia Rusia în timpul Primului Război Mondial (august -februarie) Cultura rusă a epocii de argint (sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX) Literatură Cuprins ÎN LOC DE PREFAȚĂ Această carte s-a născut din prelegerile mele, care de-a lungul anilor și începutul anilor Am scris pentru lecții de istorie pentru elevii de liceu la două școli din Moscova unde am lucrat ca profesor de istorie și apoi director la una dintre aceste școli Apoi, în prima jumătate a anilor , o serie de prelegeri au fost publicate în trei cărți separate Dar o parte semnificativă a materialului a rămas neprocesată din diverse motive În primăvara anului trecut, când s-a anunțat concurs pentru realizarea unui nou manual de istorie bazat pe un nou standard istoric și cultural, creat în numele președintelui V V Putin, m-am așezat strâns să scriu un curs complet despre istoria Rusiei, dar nu mi sa permis niciodată să particip la această competiție Nu voi mai scrie nimic și voi da cuvântul colegilor,

dar voi reține doar că:) să nu se teamă cititorul respectat de abundența de fapte, evenimente, nume etc , din moment ce am vrut să dau cantitate maximă de informații pentru a nu fi nevoit să "urcați" în căutarea informațiilor necesare despre alte surse și resurse;) această carte, ca și cele anterioare, este scrisă destul de deliberat prin prisma istoriografiei, întrucât în lumea informațională modernă se poate studia istoria doar istoriografic, ceea ce va înlătura imediat multe probleme, inclusiv notoria întrebare a "un singur manual de istorie" ", care a căpătat în ultimul an caracterul de adevărată isterie și tot felul de speculații E Yu Spitsyn Această lucrare a lui Evgeny Yuryevich Spitsyn, absolvent al celebrului departament de istorie al Institutului de Stat de Geologie din Moscova IN SI Lenin este foarte relevant și foarte necesar nu numai pentru profesorii de istorie, ci și pentru profesorii din instituțiile de învățământ superior, deoarece, în fața unei cantități din ce în ce mai mari de informații despre istoria Rusiei, în care există o mulțime de informații pseudoștiințifice și speculativ politic, de fapt, în întregime și la un înalt nivel științific istoriografie - prerevoluționară, sovietică, modernă - asupra tuturor problemelor istoriei naționale, începând cu etnogeneza slavilor și terminând cu secolul al XVII-lea Astfel, este un excelent ghid istoriografic care va permite cititorului - și mai ales profesorului, care în curând va trebui să predea din așa-numitul manual de istorie unificată - să fie conștient de principalele puncte de vedere asupra tuturor aspectelor secolelor noastre- istorie veche În consecință, într-o oarecare măsură, va permite corectarea și neutralizarea multor greșeli și calcule greșite ale unor astfel de manuale Nu am avut niciodată manuale atât de detaliate pentru profesori, deși profesorii au acordat întotdeauna o atenție deosebită deficitului acut de informații precis istoriografice Autorul, care a lucrat mulți ani ca profesor de istorie și director al uneia dintre școlile din Moscova, este conștient de aceste probleme, ceea ce, aparent, a fost unul dintre motivele pentru care a apelat la rezolvarea acestei sarcini foarte dificile, care necesită cunoștințe temeinice și capacitatea de a înțelege pe cont propriu toate aspectele opiniilor o gamă largă de probleme ale istoriei naționale Iar autorul a făcut față cu brio sarcinii: cartea a fost scrisă în loc de prefață plin de viață, într-un limbaj bun, totul este îngrijit și complet pe carcasa așezată "pe rafturi" Doctor în științe istorice, profesor V V Fomin Lucrarea făcută de Evgeny Yuryevich Spitsyn privind scrierea unei cărți fundamentale despre istoria Rusiei în secolele XVII-XX merită un mare respect și prezintă un interes incontestabil nu numai pentru istorici, ci și pentru toți cei interesați de trecutul Patriei noastre Această lucrare este, desigur, de o valoare deosebită pentru profesorii din școlile de învățământ general, care sunt dezorientați de prezența pe piața cărții și pe internet a unei abundențe a celei mai diverse literaturi, adesea cu conținut foarte dubios, cu aprecieri extrem de subiective și o interpretare vulgară a evenimentelor care nu are nimic de-a face cu interpretarea științifică a faptelor În aceste condiții, se vede încercarea autorului de a oferi profesorilor un navigator solid, care să ofere linii directoare clare în marea diverselor publicații care au inundat nu numai prăbușirile de carte în ultimele decenii, ci și instalate pe rafturile bibliotecilor școlare ca extrem de important Acesta este rolul pe care lucrarea excelentă a lui E Yu Spitsyn Meritele sale neîndoielnice includ claritatea formulării, includerea organică a parcelelor istoriografice în schița prezentării tuturor evenimentelor istorice, o descriere detaliată a surselor și o

poziție metodologică clară a autorului Colorarea emoționantă a textului nu strica impresia generală a prezentării Dimpotrivă, este conceput pentru a concentra atenția cititorilor asupra multor probleme care încă nu au o soluție clară în știință, ceea ce necesită o concentrare și includere deosebită în procesul de învățare a istoriei întregii lumi interioare a cititorului Într-adevăr, fără încercarea de a stabili proprietatea și legătura inseparabilă cu trecutul, cu refacerea întregului context cultural și istoric, este puțin probabil să se poată înțelege complexitatea și multidimensionalitatea acestor probleme

Doctor în științe istorice, profesorul A V Lubkov Îi dedic mamei mele Spitsina Nadezhda Nikolaevna

CAPITOLUL ÎNTÂI IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII

Tema: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) Plan: Lupta fracțiunilor curții pentru putere Prințesa Sofia (-) Aprobarea autocrației lui Petru I ( ) Reformele lui Petru I a) Observații preliminare b) Reforma armatei și crearea marinei c) Reforma guvernului central d) Reforma administrației publice locale e) Reforma bisericii f) Reforme în sfera relațiilor sociale g) Reforme în industrie, comerț și finanțe Mișcări sociale în primul sfert al secolului al XVIII-lea a) Răscoala Astrahanului (-) b) Răscoala lui K A Bulavin (-) Ș Politică externă în epoca lui Petru I Războiul de Nord (-) a) Pregătirile diplomatice pentru războiul cu Suedia și prima perioadă a Războiului de Nord (-) b) Campania de la Prut (-) c) A doua perioadă a Războiului de Nord (-) d) Campania caspică (persană) (-) Evaluarea personalității și faptelor lui Petru cel Mare Lupta fracțiunilor curții pentru putere Prințesa Sofia (-) După moartea țarului Alexei Mihailovici (-), succesorul său pe tron a fost fiul cel mare de la prima soție a Mariei Ilyinichna Miloslavskaya, țareviciul Fedor Alekseevici (-), al cărui tutor a fost celebrul educator liberal Samuil Gavrilovici Polotsky În primele luni ale domniei sale, tânărul suveran a fost grav bolnav, așa că conducătorii de facto ai statului au fost patriarhul Ioachim și doi boieri influenți - Artamon Sergeevich Matveev și Ivan Mihailovici Miloslavsky, care erau în mod constant dușmani unul cu celălalt Cu toate acestea, la mijlocul anului , suveranul a luat puterea în propriile mâini, l-a trimis în exil pe șeful guvernului, boierul A S Matveev și a chemat la putere un nou grup de boieri - V V Golitsyna, I M Yazykov și A T Lihaciiov În anii scurtei sale domnii, în țară au avut loc două evenimente importante: Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-)) În - s-a realizat așa-numitul "Recensământ de la Palat", în baza căruia s-a efectuat o nouă reformă fiscală (fiscală), în urma căreia curtea a devenit principala unitate fiscală (unitate de impozitare) în locul plugului de pământ tradițional) În , la inițiativa unui număr de nobili, în special, prințul Vasily Vasilyevich Golițin, Duma boierească și Catedrala Consacrată au adoptat în unanimitate "Sentința Consiliului" privind distrugerea "localității care se opune lui Dumnezeu" și arderea dintre toate cărțile cu cifre pe care însuși patriarhul le-a creat cu "mare demnitate" Ioachim și membri ai Consiliului Consacrat pe holul Camerei anterioare a Palatului Suveranului Concomitent cu acest act, a fost creată Camera Afacerilor Genealogice sau "Herbalnya", în măruntaiele căreia, sub comanda principilor V D Dolgorukova, I A Golitsyn și A I Khovansky, a început să fie elaborat un proiect al unei noi reforme de clasă, care, potrivit unui număr de istorici (A Bogdanov), a devenit precursorul celebrului "Tabel al rangurilor" al lui Petru Rezultatele lucrării acestei Camere nu au întârziat să apară și deja în martie , în locul cărților de rang arse, au fost create cărți genealogice sau "rânduri de locuri", destinate ") oamenilor genealogici;) arde;) Familiile nobiliare din

Moscova;) nobil;) camere de zi și diaconi;) tuturor gradelor inferioare", care de acum a servit nu ca principal instrument de numire în diferite posturi guvernamentale, ci pentru codificarea tuturor familiilor nobiliare Astfel, desființarea parohialismului a fost un pas major spre consolidarea întregii clase de feudali și estomparea liniilor dintre diferitele sale moșii Cu puțin timp înainte de moartea țarului Fedor, când șeful fostului guvern, în dizgrație, boierul A S , s-a întors la Moscova Matveev, care de la bun început a sprijinit clanul boierilor Naryshkin, înconjurat de tânărul țar, un partid de prinți V V Golitsyna - I A Hovansky - I M Miloslavsky, care s-a bazat pe imperioasă și inteligentă prințesă Sofia (-) În aprilie , țarul Fiodor Alekseevici, care nu se distingea niciodată prin starea de sănătate bună, a murit fără a lăsa instrucțiuni pe seama moștenitorului tronului Prin urmare, în legătură cu moartea regelui fără copii, s-a pus întrebarea despre alegerea succesorului său Drepturile legale la tron erau de partea următorului în vechime, țareviciul Ivan, care s-a născut în august Dar, din moment ce nici el nu se distingea prin sănătate bună și, de asemenea, sănătos, la îndemnul lui Lev Kirillovich Naryshkin și Patriarhul Ioachim, boierii au decis să transfere tronul fratelui său vitreg , țareviciul Petru, a cărui mamă era a doua soție a lui Alexei Mihailovici, împărăteasa văduvă Natalya Kirillovna Naryshkina Conform punctului de vedere tradițional (V Solovyov, V Klyuchevsky, N Pavlenko, V Buganov, A Bogdanov), viitoarea urcare la tron a dezvoltatului și inteligent dincolo de anii săi țareviciul Petru, care s-a născut în Mai , a provocat o nemulțumire ascuțită a clanului boierilor Miloslavsky, care, cu o asemenea evoluție a evenimentelor, și-au pierdut cu siguranță toată influența anterioară la curte și puterea reală Tocmai de această împrejurare a decis să profite energica Prințesă Sofia, care a găsit sprijin nu numai în rândul Miloslavskiilor, ci și printre reprezentanții de seamă ai celor mai nobile familii princiare - V V Golitsyn și A I Khovansky, care a perceput extrem de dureros ascensiunea clanului nobil al Naryshkinilor, mai ales că Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Imediat după moartea țarului, a avut loc un eveniment absolut fără precedent când, dincolo de anii săi, tânărului Ivan Kirillovich Naryshkin a primit două ranguri înalte - un boier duma și un armurier de curte Cu toate acestea, o serie de autori moderni (P Sedov, L Hughes) consideră că o astfel de interpretare a acestor evenimente nu este în întregime corectă, deoarece persoane complet diferite care nu aparțineau "partidelor" lui Miloslavsky și Naryshkin au jucat rolul principal în rebeliunea Streltsy Cu toate acestea, profitând de situația extrem de tensionată dintre arcașii moscoviți, care nu fuseseră plătiți un salariu de câteva luni, susținătorii Miloslavsky au lansat zvonul că Naryshkins l-ar fi ucis pe țareviciul Ivan, care a devenit principalul motiv al celebrei rebeliuni Streltsy La mai , o mulțime furioasă de arcași condusă de prințul Ivan Andreevici Khovansky a pătruns în Kremlinul din Moscova și i-a masacrat acolo pe susținătorii țarinei văduve și pe fiul ei Petru În urma acestui masacru, care a durat trei zile, au fost uciși mulți membri ai Dumei Boierești, inclusiv șeful guvernului, boierul A S Matveev, prinții Yu A și M Yu Dolgoruky, prințul G G Romodanovsky, boierii A K și I K Naryshkins, boierul I M Limbi și altele Și deja la mai , sub presiunea directă a arcașilor, Duma boierească și Catedrala Consacrată au adoptat "hotărârea lui Solomon":) frații vitregi Ivan Alekseevici (-) și Pyotr Alekseevich (-) devin co-conducători ai statului,) până când ajung la majoritate conducătorul statului, devine sora lor mai mare Sofya Alekseevna (-)

Cu toate acestea, adevărata putere în zilele noastre nu era în niciun caz în mâinile regentului nou făcut, ci în mâinile extrem de ambițiosului Prinț I A Khovansky, care, devenind noul șef al Ordinului Streltsy, a decis să-și înceapă propriul joc Timp de trei luni, Prințesa Sophia și cercul ei interior au fost în mod constant sub amenințarea unei noi revolte Streltsy și a "răzvrătirii Vechilor Credincioși", cu care Prințul I A a început să flirteze activ Hovanski

Cu toate acestea, după finalizarea disputei teologice dintre patriarhul Ioachim și unul dintre liderii schismaticilor, Nikita Pustosvyat, regentul a luat măsuri decisive și a decis să pună capăt planurilor aventuroase ale șefului Streltsy Prikaz În august , sub un pretext plauzibil, principele I A Hovanski a fost chemat la suverani la Mănăstirea Treimii, dar pe drum a fost prins de boierul M B Lykov, acuzat de înaltă trădare și imediat decapitat După aceste evenimente dramatice, adevărata putere a ajuns în mâinile Sophiei și a cercului ei interior, unde două persoane au început să joace un rol special - favoritul ei, noul șef al Ordinului Ambasadorului, prințul Vasily Vasilyevich Golițin și noul șef al Ordinului Streltsy, grefierul Dumei Fiodor Leontievici Shaklovity Trebuie spus că în știința istorică disputa despre personalitatea Prințesei Sophia și a Prințului V V încă nu se oprește Golitsyn și programul lor politic Unii autori (A Kuzmin, A Bogdanov), pe baza "Însemnărilor despre Moscovia" ale diplomatului polonez de origine franceză, marchizul de la Neuville, care o cunoștea personal pe Sophia însăși și cu favorita ei, susțin că au avut un program coerent de reforme de stat, care a inclus multe inovații, inclusiv abolirea iobăgiei Cu toate acestea, adversarii lor (N Pavlenko, E Anisimov) neagă acest fapt și cred că astfel de concluzii pot fi trase pe baza Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) o singură sursă, și apoi de proveniență evident dubioasă, compilată "fără a părăsi biroul" nu de De la Neuville însuși, ci de prolificul scriitor francez Adrian Baie, este extrem de nesăbuită Aprobarea autocrației lui Petru I ( ) De-a lungul întregii perioade de regentă a Sofiei, a existat o luptă implicită pentru putere cu cercul interior al lui Petru S-a agravat mai ales din ianuarie , când, la insistențele mamei sale Natalya Kirillovna Naryshkina, tânărul țarevich Petru s-a căsătorit cu păducelul Evdokia Feodorovna Lopukhina, în legătură cu care a dobândit statutul de adult și nu mai avea nevoie de custodia prințesei Sofia De aceea, la promptul giratoriu F L Shaklovity a lansat o nouă intrigă împotriva clanului Naryshkin, care, ca două picături de apă, era asemănătoare cu intriga de acum șapte ani La începutul lui august , din ordinul Prințesei Sofia, patru regimente streltsy staționate la Moscova au fost aduse pe teritoriul Kremlinului și țarul Petru, aflat despre acest "incident", îngrozitor de speriat de o nouă revoltă streltsy, au fugit în unele porturi din reședința sa de lângă Moscova, satul Preobrazhensky din Mănăstirea Treime-Serghie Timp de trei săptămâni, a existat o confruntare activă între părți, până când însuși Patriarhul Ioachim, majoritatea membrilor Dumei boierești și o serie de regimente de tir cu arcul, inclusiv regimentele lui Vasily Borisovich Bukhvostov și Lavrenty Pankratyevich Sukharev, au trecut de partea lui Petru În septembrie , prințesa răzvrătită Sophia a fost lipsită de titlul ei regal și, sub numele de călugăriță Susanna, a fost închisă în Mănăstirea Novodevichy, unde a fost ținută "sub pază strictă" până la moartea ei în Okolnichiy F L Shaklovity, care a fost inițiatorul evenimentelor, a fost acuzat de tentativă de lovitură de stat și decapitat, iar șeful guvernului, prințul V V Golitsyn și întreaga sa familie au fost exilați în îndepărtatul Kargopol, unde a murit în

Trebuie spus că există două puncte de vedere principale în evaluarea revoltelor Streltsy 0 serie de istorici sovietici, de exemplu, profesorul V I Buganov, autor al cunoscutei monografii "Revoltele de la Moscova la sfârșitul secolului al XV-lea" ( ), le-au considerat mișcări antifeudale majore. Cu toate acestea, adversarii lor, în special profesorul N P Pavlenko, autorul celebrului articol "Despre evaluarea revoltei Streltsy din " ( ), a negat categoric această evaluare și a susținut destul de rezonabil că Streltsy-ul din Moscova a devenit o monedă de schimb în lupta grupurilor boierești pentru putere, așa că orice încercare de a prezenta revoltele Streltsy ca mișcări sociale pur și simplu nu ține apă. Evenimentele din august-septembrie au marcat începutul domniei suverane a lui Petru I (-), deși formal, fratele său mai mare Ivan al V-lea (-) a rămas co-conducătorul său egal încă câțiva ani. Între timp, venind la putere, tânărul Peter nu s-a cufundat deloc în treburile de stat de rutină. La început, toate pârghiile administrației de stat au fost concentrate în mâinile noului guvern, care includea rudele și asociații cei mai apropiați ai mamei sale și ai boierului ucis A S Matveev - boierii L K Naryshkin, B A Golitsyn, P A Lopukhin, T N Streshnev și alții. Tânărul monarh însuși și-a petrecut aproape tot timpul fie în așezarea germană (Kokui) cu iubita sa Anna Mons, fie distrându-se cu semenii și prietenii săi în satele regale Izmailovo, Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII

Preobrazhenskoye și alte suburbii ale capitalei. Treptat, din această companie pestriță și neuniformă a tânărului țar s-a format faimoasa galaxie a majorilor oameni de stat și a celor mai apropiați asociați ai lui Petru: Alexander Danilovici Menșikov, Fyodor Matveevich Apraksin, Franz Yakovlevich Lefort, Fedor Yuryevich Romodanovsky, Nikita Ivanovich Repnin, Ivan Ivanovici Buturlin, Boris Ivanovici Kurakin și mulți alții. Majoritatea istoricilor (N Pavlenko, L Milov, E Anisimov) asociază de obicei începutul activității active de stat a lui Petru I cu celebrele campanii Azov din - , în care tânărul țar a luat cea mai activă și activă parte. Apoi, la întoarcerea sa la Moscova, în februarie , Petru a aflat despre existența unei noi conspirații, în care nobilul Dumei, fostul colonel de tir cu arcu Anton Tsikler, fostul șef al Ordinului Grajdurilor, Alexei Sokovnin, boierul Matvey Pușkin, și un număr de alți membri influenți ai fostului guvern au fost implicați. Țarul a luat parte personal la ancheta acestui caz de mare profil, iar după ce a clarificat toate împrejurările și cercul de persoane implicate în această conspirație, toți conspiratorii au fost decapitați, iar capetele lor, trase în țeapă, au fost expuse public în centru al Moscovei. În martie , când Petru, ca parte a Marii Ambasade, călătorise în țările Europei de Vest timp de aproape un an, patru regimente streltsy s-au răzvrătit în Rusia, care au refuzat să părăsească Azov pentru un nou loc de muncă în Velikiye Luki și Toropets. Prințul Cezar F Yu Romodanovsky, care a îndeplinit atribuțiile de șef al statului în absența lui Petru, a reușit inițial să fie de acord cu "pacea" cu delegația rebelilor. Cu toate acestea, la mijlocul lunii iulie , aceleași regimente de tir cu arcu au ieșit din nou din supunere și s-au mutat în forță la Moscova. Patru dintre regimentele "distractive" ale lui Petru au ieșit în grabă în întâmpinarea rebelilor, care, sub conducerea generalisimului A S Shein și generalul P L Gordon a fost învins rapid de arcași de lângă Mănăstirea Învierii și o nouă rebeliune a fost zdrobită. Apoi, sub conducerea lui F Yu Romodanovsky și A S Shein a fost efectuată o anchetă rapidă, în urma căreia dintre cei mai violenți arcași au fost executați, iar restul au fost bătuți cu biciul și exilați în Astrakhan și în alte orașe și sate

îndeapărtate ale țării întorcându-se însă din Europa, în septembrie , Petru I, nemulțumit de rezultatele căutării comisiei lui F Yu Romodanovsky - A S Shein, a lansat o nouă anchetă, în urma căreia alți de arcași au fost executați în Piața Roșie din Moscova Mai mult decât atât, potrivit mai multor autori (S Solovyov, V Buganov), atât țarul însuși, cât și tot cercul său interior, inclusiv A D , au luat parte activ la aceste execuții Menshikov, B A Golitsyn, F Yu Romodanovsky și alții Reformele lui Petru I a) Observații preliminare Înainte de a vorbi despre reformele lui Petru I, trebuie făcute două observații semnificative:) Odinioară liderul partidului de cadeți și celebrul istoric rus P N Milyukov, în celebra sa lucrare "Economia de stat a Rusiei în primul sfert al secolului al XVIII-lea și reformele lui Petru cel Mare" ( ), l-a acuzat direct pe țarul reformator de faptul că toate transformările sale au fost improvizatii complete și dictate în mare măsură Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) unsprezece au fost conduse de nevoile de moment cauzate de Marele Război Nordic (-) Cu toate acestea, această afirmație nu corespunde pe deplin realității, întrucât, în calitate de unul dintre cei mai mari și mai autoriți specialiști din istoria epocii petrine, profesorul N I Pavlenko, toate activitățile reformatoare ale lui Petru I ar trebui să fie clar împărțite în două perioade mari: a) În prima etapă (-), toate transformările țarului au fost, într-un fel sau altul, legate de Războiul Nordului și au fost efectuate în mare parte spontan, fără pregătire adecvată și cu absența aproape completă a experienței și a timpului -personal testat b) În cea de-a doua etapă (-), reformele au început să fie realizate mult mai gândit și mai intenționat, ținând cont de practica și experiența anterioară a construcției de stat și militare, atât în țară, cât și în străinătate, în primul rând în Suedia, de la care Petru a împrumutat celebra teorie a cameralismului, pe care a pus-o în practică cu strălucirea sa caracteristică, creând în Rusia un stat polițienesc-birocratic exemplar bazat pe reglementarea strictă a tuturor sferelor administrației publice) Unul dintre cei mai importanți istorici ruși, academicianul S F Platonov a subliniat odată pe bună dreptate faptul că este mult mai ușor să expuneți sistematic reformele interne ale lui Petru decât să prezentați cursul lor treptat într-o succesiune cronologică armonioasă Din aceste două împrejurări fundamentale vom proceda în acoperirea istoriei reformelor petrine b) Reforma armatei și crearea marinei Studiul activităților reformatoare ale lui Petru ar trebui să înceapă cu reforma militară, deoarece, în calitate de academician V O Klyuchevsky, războiul a fost principala forță motrice din spatele tuturor transformărilor, iar reforma militară a fost etapa lor inițială După celebra reformă militară a lui Ivan cel Groaznic, efectuată în - , baza forțelor armate ale statului centralizat rus a fost cavaleria locală (nobilă), armata neregulată de tir cu arcul și oamenii de serviciu ("subzistență") conform instrumentului" Mai târziu, la mijlocul anilor , sub țarul Mihail Fedorovich, a început crearea de reiters, dragoni și regimente de soldați din așa-numitul sistem "nou" sau "străin", care, de fapt, reprezenta prototipul viitorului regulat armată După înăbușirea ultimei rebeliuni Streltsy, în , printr-un decret regal special, cavaleria locală a fost lichidată și aproape toate regimentele streltsy au fost desființate De acum încolo, baza armatei ruse a fost să fie "doritoare" și "supuse" oamenilor care erau recrutați dintr-un anumit număr din toate rețelele (țărani și orășeni), negustori și gospodării nobiliare pentru serviciul militar pe viață Totuși, atunci statul a abandonat proiectul de oameni "dornici" și "adaptați" și a trecut în cele din

urmă la un sistem de recrutare pentru recrutarea în armată Prima recrutare cu drepturi depline a avut loc în și, din acel moment, întregul rang al armatei și marinei ruse a început să fie finalizat doar pe cheltuielile recruților În total, în anii domniei lui Petru, au fost efectuate peste cincizeci de seturi de recrutare, timp în care aproximativ de mii de oameni au fost chemați pentru serviciul pe viață în armata regulată și marina Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII În paralel cu schimbarea principiului de dotare a armatei, a început reînarmarea sa globală: sabia, trestia și scârțâitul au fost înlocuite cu tipuri mai avansate de arme reci și mici: în infanterie - un fuzey și un mortar ușor manual, în cavalerie - o sabie lată și o știucă, iar în artilerie - un obuzier și un mortar greu În plus, în - Uniforme de uniformă au fost introduse pentru toate unitățile obișnuite: caftane verzi și pălării negre pentru infanterie (infanterie) și artilerie și caftane albastre și pălării negre pentru cavalerie La început, serviciul armatei a fost reglementat de diverse tipuri de instrucțiuni și instrucțiuni, în special, "Ordinul de luptă" și "Instituția pentru luptă", dar în a fost elaborată și pusă în aplicare prima "Cartă militară generală" Până la sfârșitul domniei lui Petru, armata regulată rusă număra de regimente (de soldați și de ofițeri) și era formată din trei tipuri de trupe - infanterie (infanterie), artilerie și cavalerie În plus, o parte destul de impresionantă a armatei ruse (de mii de baionete și sabii) a fost formată din unități de garnizoană și regimente neregulate formate din rândul cazacilor Don, Zaporozhye, Yaik și Terek, bașkiri, tătari și kalmuci După prima campanie Azov, în ianuarie , la inițiativa lui Petru I, a fost adoptată o "sentință boierească" specială, care a pus bazele creării Marinei Ruse Inițial, construcția tuturor navelor militare a fost efectuată numai la șantierele navale Voronezh Cu toate acestea, după începerea Războiului de Nord (-), centrul de construcții navale a fost mutat în teatrul de operațiuni, la Sankt Petersburg, Karelia și regiunea Oloneț, unde au fost construite câteva șantiere navale noi Drept urmare, până la sfârșitul Războiului de Nord, Rusia avea cea mai puternică flotă militară din Marea Baltică, care consta din peste de nave cu diferite modificări În toți anii de construcție a flotei, s-au dezvoltat fundamentele sale militar-tactice, care au fost consacrate în "Articolul de navă" ( ), "Instrucțiuni și articole militare pentru marina rusă" ( ), "Carta navală" ( ) și "Regulamentele Amiralității" ( ) Sub Petru I, marina rusă a devenit una dintre cele mai mari și mai puternice din lume, iar până la sfârșitul anului , flota baltică și flota militară caspică includeau nave de luptă, fregate, brigantine, galere și peste alte tribunale mici Cea mai importantă condiție pentru existența unei armate și a unei marine puternice și pregătite pentru luptă a fost crearea unui sistem larg de educație militară profesională, prin urmare, în anii reformelor lui Petru cel Mare, bombardarea ( ), trei artilerie (, ,) și două școli de inginerie militară ( ), au fost deschise Academia Navală ( ) și alte instituții militare speciale c) Reforma guvernului central La începutul domniei lui Petru I, au continuat să funcționeze fostele organe ale puterii și administrației centrale ale statului, în special Duma boierească, dar deja la sfârșitul secolului situația a început să se schimbe dramatic În , a fost creat Biroul Apropiat al Țarului, în a fost înlocuit cu Cabinetul Majestății Sale, care era condus de secretarul de cabinet al țarului Alexei Vasilyevich Makarov, iar în Biroul Apropiat a fost transformat în Consiliul de miniștri În cele din urmă, Petru a îngropat Duma Boierească în februarie , când, înainte de plecarea sa în

campania de la Prut, a înființat "pentru absențele noastre" cel mai înalt executiv Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) Organul de conducere, legislativ și judiciar al țării este Senatul de Guvernare, "căreia TOȚI ȘI" X decretă DA, vor fi ascultători, CĂ NOI, sub pedeapsă aspră, sau moarte, în funcție de vină La început, nouă persoane au devenit membri ai Senatului, reprezentând pe picior de egalitate interesele aristocrației, nobilimii provinciale și ale comercianților: M V Dolgorukov, G I Volkonsky, P A Golitsyn, G A Plemmyannikov, T N Streshnev, I A Musin-Puskin, M M Samarin, V A Apukhtin și N P Melnitsky Cu toate acestea, mai târziu, în - , în procesul de creare a unui sistem de conducere colegial, componența acestuia a fost extinsă semnificativ de către toți președinții Colegiilor nou create Lucrarea clericală a Senatului a fost responsabilă de o Cancelarie specială a Senatului, condusă de secretarul șef Anisim Yakovlevich Shchukin În același an, , Petru a înființat instituția fiscalilor, a cărei funcție principală era de a supraveghea în secret activitățile tuturor instituțiilor centrale și provinciale, "pentru ca nimeni să nu se înrăutățească din serviciu și să nu repare nimic altceva" În fruntea acestei noi instituții a puterii de stat se afla ober-fi-skal, care a fost numit "unchi" și tutore al țarului, Nikita Moiseevici Zotov În , a fost realizată reforma Senatului, în urma căreia:) Senatul a devenit cea mai înaltă instituție de stat supradepartamentală a Imperiului Rus;) Președinții Colegiilor au fost excluși din componența sa și de acum încolo au fost numiți membri ai Senatului doar cei mai înalți demnitari ai imperiului din primele trei clase, stabilite de Tabelul Gradelor În ianuarie În cadrul Senatului au fost introduse funcțiile de procuror general și procuror șef, care erau subordonate doar suveranului Sarcina principală a acestor înalți funcționari, care se ocupau de un personal impresionant de procurori și fiscali, era supravegherea publică (procurori) și secretă (fiscală) asupra aplicării exacte a legilor și a protecției ordinii și legii Pavel Ivanovici Yaguzhinsky a devenit primul procurator general al Senatului, care, conform definiției lui Petru, era "ochiul regelui și al avocatului asupra afacerilor guvernului statului" În - în locul numeroaselor ordine și cancelarii de stat și palate au fost create organe fundamentale noi ale administrației sectoriale centrale - Colegii, cu o delimitare clară a funcțiilor și competențelor acestora Inițial, în - , au fost create doar două colegii: Militar (A D Menshikov), Amiral (F M Apraksin), Foreign Affairs (G I Golovkin), Justice College (A A Matveev), Revision Board (Ya F Dolgoruky), Consiliul Camerei (D M Golitsyn), Consiliul pentru Comerț (P A Tolstoi), Consiliul pentru Biroul Personalului (I A Musin-Pushkin) și Colegiul Manufactory Berg (J V Bruce) Cele mai importante sau "primele" au fost considerate patru colegii de putere - Colegiul Militar, Amiralul, Colegiul de Externe și Justiție, care se ocupau de afacerile militare, externe și judiciare Un alt grup de colegii s-a ocupat de finanțe: veniturile bugetare - Colegiul de Cameră, cheltuielile acestuia - Statul-con-tor-colegiul și controlul bugetar - Colegiul de Revizuire Al treilea grup de colegii - Colegiul de Comerț și Colegiul Manufactory Berg - a condus industria și comerțul deținute de stat Apoi, în - , Magistratul-Șef și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse sau Colegiul Spiritual au primit statutul de colegial, iar Colegiul Moșiilor a fost creat pentru a gestiona proprietatea nobiliară a pământului În cele din urmă, în , Colegiul Manufactory Berg a fost împărțit în două departamente: șeful Berg Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII consiliul, care s-a concentrat pe organizarea și conducerea industriei miniere, a rămas Ya V Bruce, iar

Consiliul de fabricație, care era angajat în construcția de noi fabrici deținute de stat, era condus de V Ya Novosiltsev Inițial, activitățile tuturor colegiilor erau determinate de propriile regulamente, dar în au fost publicate "Regulamentele generale", formate din capitole, care stabileau o structură organizatorică și o procedură uniformă pentru activitățile tuturor colegiilor Potrivit acestui regulament, fiecare Consiliu era alcătuit dintr-o "prezență", care cuprindea un președinte, vicepreședinte, patru consilieri și patru evaluatori, și un birou, care consta dintr-un personal de funcționari destul de impresionant și strict reglementat La fel ca Senatul, toate hotărârile din fiecare Colegiu erau luate prin vot, în timp ce președintele acestuia, ca toți ceilalți membri ai "prezenței", avea un singur vot Astfel, în , reforma întregului sistem de guvernare centrală a fost complet finalizată și în locul greoiului sistem de ordine au fost create Colegiile, cărora le era subordonată întreaga administrație provincială, provincială și raională

d) Reforma administrației publice locale La începutul secolului al XVIII-lea administrația locală s-a desfășurat pe baza vechiului model de administrare voievodală și a sistemului de ordine regionale Cu toate acestea, atunci Petru I a început restructurarea autorităților locale, care a avut loc în mai multe etape:) În , prin decretul lui Petru I, au fost create autorități alese în toate orașele țării - colibe zemstvo sau primării, care au început să raporteze nu la administrația voievodală sau prikaz, cum era înainte, ci direct la Burmistr Camera (Primăria) din Moscova, pe care a condus-o bine-cunoscutul "profitator" Alexei Alexandrovich Kurbatov Mai mult, scopul principal al acestei reforme a fost transformarea colibelor zemstvo în colectori responsabili de impozite directe și indirecte, iar Primăria în trezoreria centrală a țării Apoi, după reforma regională, în , colibele zemstvo au fost desființate, dar mai târziu, în , au fost recreate din nou, dar deja sub formă de magistrați, uniți în Magistratul Principal, în frunte cu prințul Yu Yu Trubetskoy, care a primit în curând statutul de colegiu) În - s-a realizat o reformă provincială (regională), în cadrul căreia au apărut noi unități administrative, mai mari - provincii Întreaga țară a fost împărțită în nouă provincii: Moscova, Sankt Petersburg, Kiev, Arhangel'sk, Smolensk, Kazan, Voronezh, Azov și Siberia, conduse de guvernatori care erau numiți personal de țar și aveau putere militară, administrativă, judiciară și polițienească deplină pe teritoriul care le este încredințat provincii Biroul provincial și patru asistenți erau subordonați direct guvernatorului, fiecare dintre ei fiind responsabil de o anumită ramură a guvernului) În - a fost efectuată o altă reformă administrativă, în timpul căreia s-au creat trei noi provincii - Nijni Novgorod, Astrakhan și Riga, iar între provincii și județe au fost create noi unități administrative - provincii și districte (raioane), conduse de comandanți și comisari zemstvo

Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-)) În , a fost realizată o nouă reformă provincială, în timpul căreia țara a fost împărțită în provincii conduse de guvernatori, cărora le-au fost transferate toate funcțiile financiare, economice, administrative și de poliție din mâinile guvernanților Toate provinciile, ca și înainte, au fost împărțite în districte conduse de comisari și comandanți zemstvo În același an, , Petru I a efectuat o reformă judiciară, în cadrul căreia au fost create curți inferioare (provinciale și orășenești) și superioare (curte) Totuși, deja în , curțile inferioare au fost desființate, iar curțile superioare, conduse de guvernanți, au existat abia până în , și astfel, prima încercare de a separa curtea de administrație, adică puterea executivă în domeniu, a eșuat lamentabil a

avut o importanță strategică în condițiile Războiului de Nord În ianuarie , după prima reformă regională și formarea provinciei Kiev, el l-a numit pe primul guvernator general, prințul D M , la Kiev Golitsyn, iar la noul sediu al hatmanului din orașul Gluhov pentru a avea grijă de hatmanul I I Skoropadsky l-a trimis pe "ministru de stat", fostul guvernator Suzdal A P Izmailov Dar chiar și în aceste condiții, micul maistru cazac rus, ale cărui grupuri erau conduse de hatmanul I I Skoropadsky, general cornet D V Zabela și Cernigov colonelul P L Polubotok, a continuat să se ceartă unul cu celălalt și a umplut literalmente Moscova și apoi Sankt Petersburg cu denunțuri și calomnii unul împotriva celuilalt În plus, Ivan Ilici Skoropadsky însuși "a bombardat" în mod constant suveranul cu tot felul de petiții "pentru aprobarea drepturilor, libertăților și ordinelor care fuseseră până acum în Mica Armată Rusă" Până la urmă, Peter I s-a săturat destul de mult de asta, iar după sosirea lui I I Skoropadsky la Moscova pentru "sărbătorile de încoronare" cu ocazia adoptării titlului imperial, în anulat alegerea hatmanului Zaporozhye, a numit primul hatman, Pyotr Leontyevich Polubotok și a înființat Micul Colegiu Rus, care era condus de brigadierul S L Velyaminov, căruia suveranul într-o instrucțiune personală i-a poruncit "să repare curtea și rdsprdva după foarte prdvde fără ipocrit, așa cum ar trebui să fie pentru un ofițer bun și cinstit" Micul Colegiu Rus a fost subordonat Senatului de Guvernare, în cadrul căruia a fost înființat imediat "Oficiul pentru Afacerile Micilor Ruse" Prin același decret al lui Petru cel Mare, hatmanul Zaporizhzhya și maistrul general au primit ordin "să nu trimită nici un ukdze și universale pentru a aduce semnaturile Colegiului colonelilor și să nu provoace Vesprlvia" Mai mult decât atât, este de remarcat faptul că însăși formarea Micului Colegiu Rus a fost dictată nu de dorința lui Petru de a-i sugruma pe "liberi cazaci", ci de numeroasele plângeri ale sătenilor și filistenilor Mici Rusi împotriva maistrului regimentului local și nevoia de a luați măsuri urgente, "pentru ca mlorossiyskie nlrhod de la nimeni ca instanțele neoficiale, DECI și din greutate să nu asuprim cu taxe e) Reforma bisericii Celebra reformă bisericească a lui Petru I a fost realizată în două etape În prima etapă, ea sa referit la instituția patriarhului și a dreptului de proprietate asupra pământului bisericii În , după moartea Patriarhului Adrian, țarul a luat două hotărâri importante:) alegerea unui nou Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII patriarhul a fost desființat și lococuțul tronului patriarhal, Mitropolitul Ryazan Stefan Yavorsky, a fost numit noul șef al Bisericii Ortodoxe Ruse,) Ordinul Monahal a fost restabilit pentru a administra toate averile bisericești, care era condusă de boierul I A Musin-Pușkin Astfel de hotărâri ale lui Petru au fost cauzate de o serie de împrejurări, și anume:) respingerea deschisă de către majoritatea ierarhilor bisericești și numeroși clerici monahali și parohiali a tuturor transformărilor tânărului rege;) următoarea intensificare a luptei pentru supremație între autoritățile seculare și spirituale și opiniile sincer teocratice ale ultimilor doi patriarhi Ioachim și Adrian și) dorința arzătoare a regelui și a celor mai apropiați asociați ai săi de a pune sub controlul statului uriașa bogăție, în primul rând pământească, a bisericii În ianuarie , suveranul a efectuat a doua etapă a reformei bisericii De data aceasta, a fost creat un Consiliu Spiritual care să conducă ROC, care în februarie s-a transformat în Sfântul Sinod de Guvernare Membrii acestui Sinod au fost arhiepiscopi, episcopi și arhimandriți, care au fost numiți de țar, care a devenit șeful legal al Bisericii Ortodoxe Ruse Inițial, Stefan Yavorsky a devenit șeful Sfântului Sinod, iar după

moartea sa, în , conducerea Sinodului a fost încredințată doi vicepreședinți Feofan Prokopovich și Theodosius Yanovsky În mai , pentru a supraveghea activitățile Sinodului, a fost înființat postul de procuror șef laic, în care a fost numit Ivan Vasilevici Boldin Lui îi era subordonat nu numai întregul birou sinodal, ci și fiscalii bisericești - "inchizitorii", care exercitau controlul asupra minții și sufletelor oamenilor Implementarea reformelor militare, administrative și bisericești, care au dat un impuls puternic creării unei uriașe birocrății, a marcat în cele din urmă transformarea Rusiei într-o monarhie absolută Manifestarea externă a acestui proces a fost adoptarea de către Petru I a titlului imperial, prezentat acestuia de Senatul de Guvernare în cinstea sfârșitului Războiului de Nord în septembrie Esența și conținutul noului regim de putere au fost scrise clar în celebrele "Regulamente militare": "Împăratul întregii Rusii este un monarh autocrat și nelimitat A comanda puterea sa supremă nu este numai din frică, ci Dumnezeu însuși poruncește conștiința rea

MANAGEMENT CENTRAL SENAT DE GUVERNARE ( ) ÎMPĂRĂT AL TOĂTRUSILOR ( ) CONDII (Președinți) (- /) PROCUROR GENERAL (procurori și fiscali) ( ) SFÂNTUL SINÓ (procuror-șef) (-) MAGISTRAT DE IUBIRE ( ) Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) GUVERNANȚA LOCALĂ GUBERNIES (guvernatori și guvernatori generali) PROVINCII (voievozi) ORAȘE (masters) ▼ DISTRICT (comisari zemstvo) f) Reforme în domeniul relațiilor sociale Dintre cele mai semnificative reforme ale lui Petru cel Mare în sfera relațiilor sociale, trebuie menționate trei reforme cele mai importante:) Decretul "Cu privire la moștenirea uniformă",) "Tabelul de ranguri" și) Reforma fiscală) În martie , Petru I a emis celebrul Decret "Cu privire la moștenirea unică", a cărui semnificație socială era următoarea: în condiții de egalitate putea participa la procesul de donație, vânzare-cumpărare și alte tranzacții; b) în al doilea rând, în Rusia, pentru prima dată, a fost introdus principiul primatului, care stabilea că toate proprietățile funciare erau transferate unui singur moștenitor, de regulă, fiul cel mare; c) în al treilea rând, acest Decret lega nobilimea de serviciul de stat obligatoriu, întrucât toți nobilii fără pământ urmau acum să intre în serviciul militar sau civil Astfel, acest act legislativ a accelerat semnificativ procesul de creare a unui corp profesionist de ofițeri și a birocrăției În același timp, trebuie spus că un număr de oameni de știință (V Klyuchevsky) credeau că Decretul "Cu privire la succesiunea uniformă" nu era o lege privind majoratul sau "primatul", presupus inspirat din ordinele moștenirii feudale vest-europene, întrucât "nu a afirmat dreptul exclusiv pentru fiul cel mare: primatul era un accident care se producea numai în absența unuia spiritual, potrivit căruia tatăl putea lăsa moștenirea proprietății sale fiului mai mic dincolo de cel mai mare Decretul nu a stabilit primatul, ci moștenirea unică, indivizibilitatea moșiilor imobile În plus, trebuie subliniat că în știința istorică rusă, în special în tabăra ei liberală (V Klyuchevsky, P Milyukov), politica petrină față de nobilime a fost considerată în mod tradițional o continuare logică a celebrului "Cod de serviciu" ( ) și considerată în principal ca o cetate În știința istorică sovietică, din motive evidente, această evaluare a fost respinsă, totuși, în prezent, o serie de istorici liberali (E Anisimov, A Kamensky) au revenit la conceptul anterior al celebrilor lor predecesori)

Continuarea logică a Decretului "Cu privire la succesiunea unică" a fost celebrul "Tabel de ranguri", aprobat de Petru I în ianuarie , conform căruia: a) A existat o respingere totală a fostelor principii ale formării aparatului de stat și trecerii serviciului militar și

civil De acum Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII educația, devotamentul față de muncă, vechimea în muncă și alte calități și merite personale ale unei persoane de serviciu, și nu originea și poziția sa de strămoși, au devenit decisive atunci când a urcat pe scara carierei b) S -a creat un sistem fundamental nou pentru obținerea gradelor militare și civile și trecerea serviciului de stat: de acum înainte, un grad sau grad superior putea fi atribuit numai după trecerea întregii scări inferioare de serviciu Totodată, "Tabelul" stabilea termene de serviciu strict definite în toate gradele și funcțiile, atât în armată, cât și în domeniul administrativ c) S- a instituit o scară de serviciu strict ierarhică, bazată pe principii uniforme, în armata, marina, serviciul civil și judecătoresc de paisprezece trepte sau clase, care arăta astfel: gradul I (feldmareșal, general amiral, cancelar), gradul II (general plin, amiral, consilier privat actual), gradul III (general locotenent, viceamiral, consilier privat), gradul IV (general-maior, contraamiral, consilier de stat real), gradul V (brigadier, căpitan-comandant, consilier de stat) , gradul VI (colonel, căpitan de gradul I, consilier colegial), gradul VII (locotenent colonel, căpitan de gradul II, consilier de curte), gradul VIII (maior, căpitan de gradul III, asesor colegial), gradul IX (căpitan, locotenent de flotă, consilier titular), gradul X (căpitan de cartier general, locotenent de artilerie, secretar colegial), gradul XI (secretar de Senat), gradul XII (locotenent, aspirant, secretar provincial), gradul XIII (locotenent secund, polițist, grefier al Senatului)) și gradul XIV (ensign (cornet), midshipman, registrator colegial) În același timp, trebuie menționat că toți funcționarii civili au primit noblețe ereditară, abia urcând în clasa a VII-a (asesor colegial), în timp ce tuturor funcționarilor militari li s-a acordat acest privilegiu și onoare la atingerea clasei XIV, adică imediat după primind gradul de prim-ofițer de ensign sau cornet În mintea publicului și chiar în mediul profesional, există mai multe legende asociate cu "Tabelul Rangurilor" Unul dintre ei spune că printr-un decret regal separat s-a prescris "oamenii cu părul roșu și cu ochii strălucitori nu trebuie lăsați pentru slujitorul statului, pentru că Dumnezeu îl marchează pe ticălos", totuși, oricât de greu ar fi fanii acestei povești încercați să găsiți măcar o sursă cu acest decret mitic, nu pot face acest lucru reușit În plus, o serie de autori moderni (I Isaev) susțin încă că după publicarea "Tabelului rangurilor", mulți descendenți ai familiilor nobiliare au început să fie înscrși în serviciul suveranului aproape "din leagăn", ca un rezultat din care, la vârsta adultă, au ajuns în ranguri și poziții destul de înalte Cu toate acestea, după cum au subliniat în mod corect mulți istorici (N Pavlenko, E Anisimov, A Kamensky), această afirmație, care este destul de corectă în raport cu epocile Anninsky și Elizabethan, nu este absolut aplicabilă epocii lui Petru I Vorbind în esență , adoptarea "Tabelului despre ranguri" a permis multor oameni din nobilimea provincială (F M Apraksin, P A Tolstoi, P I Yaguzhinsky, A I Osterman) și moșii "medie" impozabile (A D Menshikov, P P Shafirov, A A Kurbatov) să facă o carieră militară și de stat strălucitoare și intră în cercul interior al lui Petru I Nu este o coincidență că unul dintre articolele descriptive ale Tabelului Rangurilor a afirmat în mod direct că el era destinat să devină un fel de "ascensor social" pentru toți talentații iar tinerii harnici, "ca să vrea să dea slujitorului și ACESTE, ȘI NU SĂ PRIMEȘTE DRACUL SI TUNBYADTS" Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-)) În , în apogeul Războiului de Nord, care a devorat fonduri bugetare uriașe, prin decretul lui Petru I a fost efectuat un

nou "Recensământ la Palat", ale cărui rezultate s-au dovedit a fi dezamăgitoare pentru puterea supremă: în loc de creșterea așteptată a numărului de șantiere fiscale, acesta, dimpotrivă, a scăzut cu aproape % Această situație a fost cauzată de o serie de circumstanțe, în special: a) exodul în masă al iobagilor către Don și Siberia și b) ascunderea intenționată a curților de pescaj de către proprietarii înșiși, care nu erau deosebit de dornici să dea bani pentru stat are nevoie În această situație, în , guvernul central a început să implementeze un recensământ pe cap de locuitor, a cărui desfășurare a fost incredințată proprietarilor de pământ înșiși și aparatului lor administrativ Dar după ce a primit toate "poveștile de revizuire" care au ajuns la Sankt Petersburg abia în , guvernul s-a îndoit destul de legitim de fiabilitatea datelor lor și, la instrucțiunile lui Petru, echipele armatei au primit ordin să revizuiască întregul recensământ anterior La finalizarea acestei revizuirii, în a fost realizată celebra reformă fiscală, care a supraviețuit multă vreme inițiatorului său și a fost anulată abia în Potrivit majorității istoricilor (P Milyukov, N Pavlenko, E Anisimov, A Kamensky), reforma fiscală a lui Petru I a depășit cu mult o măsură pur fiscală și a avut trei aspecte importante a) Semnificația financiară a acestei reforme a fost că a marcat trecerea de la impozitarea gospodăriei la impozitarea prin vot De acum înainte, sufletul masculin de toate vârstele a devenit unitatea de impozitare, cu care se plătea anual la trezorerie o taxă electorală strict fixă, stabilită de guvern Majoritatea istoricilor (V Klyuchevsky, P Milyukov, N Pavlenko, E Anisimov) sunt de acord că această taxă a fost mult mai împovărătoare decât impozitele directe și indirecte anterioare, cu toate acestea, nu a fost încă posibil să se stabilească cât de mult mai împovărătoare a fost b) Semnificația socială a reformei fiscale a fost aceea că a devenit o piatră de hotar în dezvoltarea iobăgiei, întrucât: a) relațiile iobagilor au fost extinse la toți "oamenii umblători" și iobagii, și b) s-a format o nouă categorie de țărani de stat, care, prin plata statului quitrents au fost incluse în sfera exploatarei feudale c) Aspectul polițienesc al reformei fiscale a constatat în crearea unui sistem de pașapoarte, care a încetinit grav migrația populației rurale în interiorul țării și, în consecință, a încetinit formarea și dezvoltarea unei piețe libere a muncii pentru mulți ani g) Reforme în industrie, comerț și finanțe Potrivit multor istorici moderni (N Pavlenko, L Milov, B Mironov, E Anisimov), tendința determinantă în dezvoltarea economică a țării nu a fost nicidecum o criză, ci consolidarea și dezvoltarea în continuare a feudal-ului sistem iobag Prin urmare, toate reformele economice ale lui Petru nu au afectat deloc vechile relații socio-economice și au fost de natură pur intraformațională Deși, asta nu a însemnat deloc că a existat o criză economică sau o stagnare în țară Dimpotrivă, multe ramuri ale producției și comerțului artizanal și industrial, în special cele asociate complexului de apărare, au primit un impuls puternic pentru dezvoltarea ulterioară Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Toate reformele petrine din sfera economică s-au bazat pe binecunoscutul concept de mercantilism, care s-a bazat pe ideea acumulării constante de capital prin desfășurarea unei politici active de comerț exterior de către statul însuși și o creștere a valorii pozitive balanța comerțului exterior Principalul mijloc de realizare a acestui obiectiv a fost o politică protecționistă la fel de activă, adică patronajul de stat special al producătorilor autohtoni, ale căror interese erau protejate de taxe vamale ridicate din partea concurenților străini În acest scop statul a luat o serie de măsuri

fără precedent, și anume, a desființat parțial monopolul comerțului exterior ( ) și a instituit un nou tarif vamal ( ), care, potrivit multor istorici (N Pavlenko, L Milov), a devenit punctul culminant al politicii protecționiste guvernul rus în epoca petrină, dezvoltarea producției manufacturiere pe scară largă a căpătat o importanță deosebită. Istoricii încă se ceartă cu privire la numărul de fabrici care au apărut în epoca lui Petru I. Unii autori (A Yurganov, L Katsva) vorbesc despre de fabrici, alții (V Buganov, L Milov) - aproximativ de fabrici și încă altele (N Pavlenko) - aproximativ de fabrici. Dar oricum ar fi, creșterea construcției de fabrici în prima jumătate a secolului al XVIII-lea a fost într-adevăr foarte impresionantă. În același timp, este necesar să se remarce o serie de caracteristici semnificative asociate cu dezvoltarea producției manufacturiere în Rusia în această perioadă:) La prima etapă, trezoreria a acționat ca principalul organizator al producției manufacturiere și abia atunci s-au alăturat acestei cauze bune persoane private, printre care negustorii bogați, în special N Demidov, Y Ryumin, S Tomilin și L Loginov și "poporul suveran" A D Menshikov, F M Apraksin, P P Shafirov și P A Tolstoi) Dezvoltarea producției industriale pe scară largă a fost dictată inițial de nevoi pur militare, motiv pentru care fabricile metalurgice, de piele, de pânză, de vele și de lenjerie au primit în acea perioadă o dezvoltare deosebită) Aproape toate fabricile de stat și private se bazau pe folosirea muncii iobagilor. Inițial, acest proces a decurs natural, dar în a fost legalizat de stat, când proprietarilor tuturor fabricilor private li s-a dat dreptul de a cumpăra iobagi care au primit statutul de posesie. Apoi, în , prin decretul lui Petru cel Mare, toți iobagii fugari, care stăpâniseră meșteșugul la perfecțiune, au fost repartizați proprietarilor fabricilor. Astfel, spre deosebire de statele europene, tipul de iobag a fost înființat în Rusia. Cu toate acestea, în - prin decrete ale lui Petru I, prin analogie cu țările din Europa de Vest și Centrală, în Rusia au fost create ateliere meșteșugărești și bresle comerciale, care au pus întreaga populație a orașului sub controlul statului. În cele din urmă, dezvoltarea producției industriale în țară a fost facilitată de o reformă monetară treptată (, ,), în timpul căreia un sistem monetar cu drepturi depline și un set cu drepturi depline de argint (hryvnia, jumătate, cincizeci, au fost create monede de rublă) și de cupru (altyn, nichel).

Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-) Mișcări sociale în primul sfert al secolului al XVIII-lea. Secolul al XVIII-lea, ca și secolul al XVII-lea anterior, poate fi numit pe bună dreptate un secol "răzvrătit", deoarece a inclus mișcări sociale atât de puternice precum revoltele de la Astrahan (-) și Bulavinsky (-), celebra revoltă a ciumei de la Moscova ( ) și cel mai puternic Război Țărănesc sub conducerea lui E I Pugaciov (-). Mai mult, primele două mari crize sociale au avut loc tocmai în epoca petrină a) Revolta din Astrahan (-) Războiul din Nord a devenit o povară insuportabilă pentru mase largi de oameni, deoarece guvernul a înăsprit constant povara fiscală prin introducerea de noi impozite și taxe indirecte. Desigur, toate acestea au provocat o nemulțumire tot mai mare față de toate moșiile plătitoare de impozite ale țării și, în curând, a izbucnit o altă revoltă antiguvernamentală în sudul Rusiei. La sfârșitul lunii iulie , în Astrakhan au început revolte în masă, unde arbitriul maistrului regimentului de tir cu arcul, biroul voievodal și mai ales prințul-voievod Timofey Rzhevsky, a nemulțumit multă vreme mulți cetățeni, în special arcași și negustori. Motivul începutului rebeliunii a fost decretul țarului privind interzicerea purtării rochiilor și bărbii rusești, care a fost efectuat

în oraș în cel mai barbar mod, deoarece "y sexele bărbaților și femeilor erau îmbrăcate într-o rochie rusească nu în asemănarea lor și expusă oamenilor, și orice blestem era reparat, și din biserici țeseau, și băteau кх, și certau mustații și bărbii cu carne Literal, într-o singură zi, orașenii și arcașii au ucis peste de oameni inițiali, conduși de prințul T N Rzhevsky, care "a fost găsit în adăpostul găinilor de la curtea voievodatului și, pentru supărările menționate mai sus, a fost ghemuit până la moarte" În aceeași zi, corpul suprem al rebelilor - cercul cazaci - a ales organul executiv al guvernului orașului - Consiliul Bătrânilor, care includea liderii și cei mai activi participanți la rebeliune - bogatul negustor și pescar Yakov Nosov , centurionul arcaș Ivan Sheludyak, ispravnicul zemstvo Gavril Ganchikov, administratorul vamal Osip Tverdppev și o serie de alți "răzvrățiți" Totodată, cercul cazaci a anulat toate taxele introduse anterior, iar din vistieria voievodală confiscată le-a eliberat tuturor arcașilor salariile cuvenite În august , Cherny Yar, Guryev și Terki s-au alăturat rebelilor din Astrahan, dar încercarea rebelilor de a-i câștiga pe cazacii Don s-a încheiat cu un eșec Campania arcașilor Terek și a cazacilor din Volga împotriva Țarițenului s-a încheiat cu același eșec, unde guvernatorul local Afanasy Turcheninov, cu sprijinul detașamentelor căpeteniilor de marș ale Donului, Maxim Frolov și Vasily Pozdeev, a respins toate încercările rebelilor de a pune mâna pe oraș încredințat lui Vestea revoltei Astrahanului l-a prins pe Petru I la mijlocul lunii septembrie în Mitava Baltică, care tocmai fusese luată de trupele ruse Inițial, suveranul a încercat să rezolve conflictul pe cale amiabilă și în noiembrie s-a întâlnit la Grodno cu o delegație de petiționari din Astrahan, condusă de centurionul arcaș Ivan Kiselnikov Această întâlnire s-a încheiat destul de amiabil, iar Petru I chiar a oferit vizitatorilor din Astrahan așa-numita "Scrisoare de pace" Cu toate acestea, chiar a doua zi a îndepărtat cea mai pregătită armată a feldmareșalului B P de pe frontul suedez Sheremetyev și a trimis-o la Astrahan Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Când o delegație de petiționari a adus scrisoarea regală în oraș, mulți rebeli s-au pocăit și au sărutat crucea pentru loialitate față de suveran Cu toate acestea, feldmareșalul B P Sheremetyev și-a continuat drumul către cursurile inferioare ale Volgăi și la mijlocul lunii ianuarie , după ce a pacificat Cherny Yar și Terki, s-a mutat la Astrakhan, a cărui apărare era condusă de Ataman E Zinoviev La mijlocul lunii martie , regimentele lui B P Sheremetiev și P I Khovansky l-a capturat pe Zemlyanoy Gorod și a supus Kremlinul din Astrahan unui bombardament cu tun și o zi mai târziu, toți maiștrii și ofițerii regimentelor de tir cu arcul din Astrahan au ieșit cu o mărturisire de la porțile cetății Învierii, care, în semn de smerenie, au purtat cu ei un toc simbolic și un topor După ce a mărșăluit solemn către Porțile Prechistensky, feldmareșalul B P Sheremetyev a primit sigiliul și cheile orașului de la bătrânul mitropolit Astrahan Samson, iar apoi din pridvorul înalt al Camerei Ordinului le-a anunțat pe toți orașenii că, prin decret al suveranului, vinul lor este uitat În acest caz, feldmareșalul B P Sheremetyev a urmat cu strictețe instrucțiunile lui Petru, care în scrisoarea sa personală l-a îndemnat cu următoarele cuvinte: "să liniștească pe toți cu milă și iertare pentru vinuri și, după ce a luat Astrahan, să nu facă nimic asupra lor și asupra crescătorilor și nu face amărăciți instigatorii celor cauzali și atrageți-i cu mângâiere " Cu toate acestea, în curând "mila" regală a fost distrusă nepoliticos, iar orașul a fost acoperit de un puternic val de represiune În mai , câteva sute de oameni au fost arestați, dintre care mulți au fost

condamnați la moarte: rebeli au fost duși la roată, au fost decapitați, au fost spânzurați și au murit pe grătar din cauza torturilor teribile aduse de noul guvernator al Astrahanului, Prințul P I Khovansky, care a fost numit popular "Șarpele" b) Răscoala lui K A Bulavina (-) La un an după înăbușirea rebeliunii Astrahanului, pe Don a izbucnit o revoltă și mai puternică, care a acoperit o parte semnificativă a Regiunii Cazaci Don, Sloboda Ucraina și Rusia Mică, unde locuiau în mod compact cazacii Don și Zaporojie Noua revoltă antiguvernamentală, care a fost din nou săvârșită de cazacii Don, a fost asociată cu o serie de împrejurări:) ca și în cazul precedent, cu o creștere colosală a asupririi fiscale și o creștere a taxelor și taxelor indirecte;) cu faptul că guvernul central, care a încetat să mai aibă nevoie de serviciile cazacilor don pentru a proteja granițele sudice, a început să atace rapid drepturile și privilegiile tradiționale ale cazacilor don;) cu misiunea punitivă a Maiorului Gărzilor, Prințul Yu V Dolgorukov, care, printr-un decret țarist special, a fost trimis la Don pentru a căuta iobagi și iobagi fugiți în satele și orașele locale A fost acțiunea punitivă a prințului Yu V Dolgorukov, în timpul căreia "chinuiau MULTI CAZACI CU BIIȚA DE VILI, IAR NASUL ȘI GUV-urile au fost tăiate în zadar, iar soțiile și fecioarele au fost FORȚATE pe pat și toți țipau PENTRU EI, ȘI COPIII COPIILOR NOȘTRI Au fost spânzurați de picioare în copaci", și au devenit direct un pretext pentru o nouă revoltă a cazacilor don În mod tradițional, această revoltă, condusă de Bakhmut stanitsa ataman Kondraty Afanasyevich Bulavin (-), este împărțită în trei etape principale: octombrie - decembrie , ianuarie - iulie și iulie - noiembrie La începutul lui octombrie , când detașamentul punitiv al prințului Yu V Dolgorukov a tabărat lângă Shulgin-gorodok, a fost atacat brusc de un detașament de ata Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) mana K A Bulavin, care în cursul unei bătălii trecătoare a distrus aproape toți pedepsitorii și s-a mutat în grabă în capitala regiunii Don, orașul Cerkassk Cu toate acestea, atamanul militar Lukyan Maksimovici Maksimov, cu sprijinul trupelor guvernatorului Azov, administratorul țarului Ivan Andreevici Tolstoi, a învins detașamentul K A Bulavin la Zakotny Gorodok și l-a forțat să fugă în Zaporozhian Sich, la cetatea Kodak De aici, K A Bulavin a început să trimită "Scrisorile încântătoare" în jurul orașelor și satelor, cu un apel de a "învinge koyarii, guvernatorii, germanii și alți oameni inițiali", iar deja în ianuarie , tulburări puternice au cuprins Kozlovsky, Voronezh, Borisoglebsky și alte județe al țării Apoi, în martie , răscoala s-a extins pe teritoriul Slobodei Ucraina și Mica Rusie La sfârșitul lunii martie , armata rebelă a lui K A Bulavina, care a fost completată de un detașament de cazaci Zaporizhzhya condus de atamanul Luka Mikhailovici Khohlach, s-a mutat din nou la Don și s-a stabilit în orașul Pristansky de pe râul Khoper, care a devenit noul centru al revoltei cazacilor După ce a adunat forțe impresionante, ataman K A Bulavin a pornit în campanie împotriva capitalei Cerkassk, a învins o armată de cazaci familiari nu departe de ea și a intrat liber în oraș, unde l-a executat pe atamanul militar L M Maksimov și a fost ales un nou ataman militar al cazacilor Don la cercul de arme combinate Apoi, armata rebelă, al cărei număr a ajuns la de mii de sabii, a fost împărțită în trei părți:) Detașamentul Volga, care s-a mutat în Volga, era condus de atamanii Ignat Nekrasov, Ivan Pavlov și Luka Khohlach În mai , Bulavinii au luat Kamyshev și au asediat Saratov, dar nu au putut lua cetatea Saratov bine fortificată și au coborât Volga până la Tsaritsyn, care a devenit noua fortăreață a rebelilor) Detașamentul Seversky, care a plecat într-o campanie

împotriva Seversky Doneț și Sloboda Ucraina, a fost condus de căpetenii Semyon Drany, Nikita Goly și Serghei Bepaly Inițial, au avut succes, iar lângă orașul Valuyki au învins regimentul de cazaci Sumy Sloboda al colonelului F V Shidlovski Cu toate acestea, deja la sfârșitul lunii iunie , armata prințului V V Dolgorukova, trimisă special de țar pentru a înăbuși revolta cazacilor, a învins detașamentele rebele de pe Seversky Doneț și s-a mutat rapid în partea inferioară a Donului) Detașamentul Azov, al cărui scop principal era capturarea lui Azov, era condus de Ataman K A Bulavin Cu toate acestea, asaltul asupra cetății bine fortificate s-a încheiat în zadar Profitând de acest eșec și temându-se de o represalie suverană iminentă, la începutul lui iulie un grup de cazaci cumpătați, conduși de Ivan Zaryshchikov, au complotat împotriva atamanului militar și i-au atacat coliba În timpul luptei care a urmat, Ataman K A Bulavin fie s-a împușcat, fie a fost ucis de cazacii atacatori, ceea ce a predeterminat de facto înfrângerea revoltei în sine La sfârșitul lunii iulie , armata principelui V V Dolgoruky a intrat liber în Cerkassk, unde armata Don, condusă de noul ataman militar P E Romozanov, "după ce s-a supus marelui прохАх și atrocităților lor, a sărutat crucea pentru loialitate față de Tsăru", și au fost spânzurați câteva zeci dintre cei mai violenți necazuri După moartea lui K A Bulavin, conducerea răscoalei a trecut la atamanul I F Nekrasov, care până la începutul anului a oferit toată rezistența posibilă armatei Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII părți din stepele Salsky Cu toate acestea, după ce a suferit o serie de înfrângeri majore, a mers dincolo de Kuban și, prin acord cu Hanul Crimeei, s-a stabilit la Laba și în regiunea Temryuk, de unde, până în , a atacat ținuturile adiacente rusești Când studiază istoria răzvrătirii Bulavinilor, istoricii încă argumentează pe două probleme cheie:) Este corect să considerăm această mișcare un război țărănesc? Unii istorici (V Bugarov, E Podyapolskaya) cred că da, este legitim, deoarece în ceea ce privește scopurile, forțele motrice și setările programului, era destul de potrivit pentru conceptul Războiului Țărănesc Cu toate acestea, oponenții lor (V Lebedev, N Pavlenko) spun mai în mod rezonabil că această mișcare socială a fost o revoltă obișnuită a țăranilor cazaci, cu elemente pronunțate de "răscoală a hoților") Care este cadrul cronologic al răscoalei lui K A Bulavin Unii istorici (V Bugarov, A Pronstein, E Podyapolskaya) datează în mod tradițional această mișcare în anii - și leagă capătul acesteia de înfrângerea ultimelor detașamente ale rebelilor, conduse de I F Nekrasov și I G Pavlov Cu toate acestea, alți istorici (N Pavlenko, V Artamonov) consideră că această răscoală ar trebui datată în anii - , deoarece înfrângerea principalelor forțe rebele a avut loc înainte de sfârșitul anului , iar evenimentele ulterioare nu mai reprezentau o amenințare serioasă spre Moscova În plus, istoricii discută despre consecințele imediate ale acestei rebeliuni Unii autori (N Molchanov) cred că a fost o înjunghiere extrem de neașteptată și ticăloasă în spatele armatei ruse, care se lupta cu suedezii în Belarus și Rusia Mică, iar adversarii lor (V Artamonov) neagă acest fapt, crezând că răscoala cazacilor K A Bulavin nu a avut niciun efect asupra cursului ostilităților și asupra echilibrului de putere pe fronturile Războiului de Nord Politica externă în epoca lui Petru I Războiul de Nord (-) "sud" a) Pregătirile diplomatice pentru războiul cu Suedia și prima perioadă a Războiului de Nord (-) În - PetrI ca parte a Marii Ambasade, care era condusă de F A Golovin, P B Voznitsyn și F Ya Lefort, a făcut o călătorie diplomatică în mai multe state europene pentru a căuta noi aliați în lupta împotriva Imperiului Otoman Totuși,

principalul rezultat al acestei misiuni a fost încheierea unei alianțe militare anti-suedeze cu regele polonez August al II-lea, care a fost apoi susținută de regele danez Christian al V-lea și ca urmare, în noiembrie , a luat naștere celebra Alianță de Nord în Europa La scurt timp după încheierea acestei alianțe, în iunie , "trimisul extraordinar al Majestății Sale Sultan", un remarcabil diplomat rus, grefierul Dumei Emelyan Ivanovich Ukraintsev, a semnat Tratatul de la Constantinopol de la Istanbul ( ), care i-a permis țarului Petru să se concentreze toată atenția sa asupra rezolvării vechii probleme baltice După ce a primit vestea încheierii Păcii de la Constantinopol, la august , Petru I a declarat oficial război Suediei și a mutat regimentele rusești în statele baltice În timp ce armata rusă aflată sub comanda generalilor A M Golovina, A A Veide și N P Repnina a ajuns la Narva și Reval, regele suedez Carol al XII-lea a debarcat o debarcare militară lângă Copenhaga și l-a forțat pe noul rege danez Frederic al IV-lea Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-) să semneze cu el un tratat de pace Travendal separat, care a însemnat retragerea Danemarcei din Uniunea de Nord Apoi, în octombrie , regele suedez a transferat luptele în Estonia și și-a mutat armata la granița Narva, care a fost asediată fără succes timp de două luni de trupele ruse sub comanda ducelui C De Croix La sfârșitul lunii noiembrie , armata suedeză a atacat brusc armata rusă lângă Narva și i-a provocat o înfrângere zdrobitoare, în urma căreia a pierdut șase mii de oameni și toată artileria de asediu și de câmp După dezastrul de la Narva, Carol al XII-lea și-a mutat armata împotriva celui de-al treilea membru al Alianței de Nord - regele polonez Augustus al II-lea, care a asediat fără succes capitala Livoniei, orașul Riga După ce a învins armata polono-saxonă în Marea Baltică, în primăvara anului regele suedez a transferat toate operațiunile militare pe teritoriul Poloniei, deoarece era absolut convins că Rusia nu mai reprezenta nicio amenințare reală pentru Suedia Cu toate acestea, în timp ce Carol al XII-lea, conform expresiei figurative a lui Petru, "a rămas blocat în Polonia", în Rusia a început o eliminare energetică a consecințelor catastrofei de la Narva, care s-a făcut simțită curând Deja în ianuarie-octombrie , cavaleria rusă de elită aflată sub comanda primului feldmareșal rus B P Sheremetyeva a învins armata suedeză a generalului V A Schlippenbach lângă Derpt, Gumels-hoff și Nut Și deja în mai , regimentele ruse sub comanda lui Petru însuși au luat fortăreața Nienschanz, unde a început construcția Cetății Petru și Pavel, care a pus bazele Sankt Petersburgului După ce s-a stabilit pe Neva, Petru I și-a mutat armata pe teritoriul Estoniei, unde în iulie-august a capturat Derpt, Narva și Ivangorod Între timp, armata suedeză sub comanda lui Carol al XII-lea a ocupat Varșovia și a provocat o înfrângere zdrobitoare trupelor polono-saxone în bătălia de la Klishevsky de lângă Cracovia Ca urmare a acestor evenimente, a avut loc detronizarea lui August II, iar protejatul suedez Stanislav Leshchinsky a devenit noul rege polonez Cu toate acestea, o parte semnificativă a nobilității poloneze, unindu-se în așa-numita "Confederație Sandomierz", a rămas fidelă monarhului legitim, iar în august , între august al II-lea și Petru I, a fost semnat Tratatul de la Narva pentru a continua războiul cu Suedia În vara anului , armata rusă aflată sub comanda lui A D Menshikova a fost trimisă în Polonia pentru a ajuta forțele aliate aflate în dificultate, unde a capturat în curând Grodno și Mitava Dar în februarie , Carol al XII-lea a învins armata săsească, care mergea în ajutorul lui Augustus al II-lea, iar Petru a ordonat d Hr Menshikov se retrage pe teritoriul Voliniei Și deja în iulie , armata suedeză a intrat în granițele Saxiei, unde, după ce a învins

armata polono-saxonă, a ocupat capitala Electoratului, orașul Dresda Confruntat cu amenințarea pierderii coroanei săsești, Augustus al II-lea a încheiat un tratat de pace separat de la Altranstadt cu Carol al XII-lea și s-a retras din Uniunea de Nord În ianuarie , armata suedeză a capturat Grodno, Minsk a fost luat în iunie, iar în iulie Carol al XII-lea a provocat o înfrângere majoră armatei generalului-general A I Repnin lângă Golovchin În această situație, armata rusă a fost nevoită să părăsească Mogilev și să se retragă la Smolensk Cu toate acestea, toate încercările suedezilor de a captura Smolensk și de a începe să se deplaseze spre Moscova au fost înăbușite decisiv de armatele lui B P Sheremetiev și M M Golitsyn în luptele de lângă satul Raevka și satul Dobry Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII În această situație, Carol al XII-lea a decis să petreacă iarna pe teritoriul Miciei Rusii vecine și s-a mutat să se conecteze cu hatmanul Zaporozhye I S Mazepa, care l-a trădat cu ticăloșie pe țarul rus În același timp, corpul generalului A L Levengaupt a mers acolo din Marea Baltică Evaluând rapid pericolul unirii unor forțe inamice atât de impresionante, Petru I s-a mutat urgent să-l întâlnească pe A L Levenga-uptu și septembrie în bătălia de lângă satul Lesnoy au provocat o înfrângere zdrobitoare suedezilor, capturând întregul convoi alimentar și toată artileria de câmp De aceea, Petru I însuși a apreciat întotdeauna victoria câștigată și a numit pe bună dreptate bătălia de la Lesnaya "mama Poltavei Katalin" Între timp, armata suedeză a intrat în Rusia Mică, unde a fost primită extrem de cordial de hatmanul-Iuda I S Mazepa Întrebarea câți soldați Zaporizhzhya Sich au trecut de partea regelui suedez nu a fost încă rezolvată Unii autori (D Yavornitsky, A Vasiliev) au susținut că de Zaporizhzhya și de cazaci înregistrați au trecut de partea hatmanului rebel Cu toate acestea, adversarii lor (E Tarle, V Artamonov, P Krotov) cred că din de cazaci înregistrați și Zaporizhzhya, I S Mazepa a trecut nu mai mult de de Sich, inclusiv grefierul general F S Orlik, căpitanul general A I Voinarovsky și ataman K G Gordienko La aflarea trădării lui I S Mazepa, Petru I a comandat A D Menshikov pentru a captura de urgență sediul hatmanului Baturin, unde existau arsenale uriașe cu arme și muniții, precum și toate depozitele cu alimente și furaje Astfel, în condițiile iernii iminente, armata suedeză și noul său aliat s-au trezit la un "jgheab spart" Între timp, la ordinul lui Petru I, în noua capitală a hatmanului, Gluhov, a fost convocată de urgență o Radă cu toate armele, la care dintre cei trei adevărați pretendenți la buzduganul hatmanului - colonelul Mirgorod Daniil Pavlovich Apostol, colonelul Cernigov Pavel Leontyevich Polubotok și colonelul Starodub Ivan Ilici Skoropadsky, simbolul hatmanului pe care autoritățile l-au predat ultimului reclamant În aprilie , la sfatul tradatorului I S Mazepa, armata suedeză a început asediul Poltavei, a cărui apărare era ținută de o garnizoană mică condusă de colonelul A S Kelin Carol al XII-lea a acordat o mare importanță cuceririi Poltavei, deoarece spera să facă din acest oraș de județ fortăreața sa în Rusia Mică până când fie a primit întăriri de la Stanislav Leshchinsky, fie sultanul turc Ahmed al III-lea a început un nou război cu Rusia În plus, potrivit I S Mazepa din Poltava nu numai că avea stocuri mari de hrană și furaje, dar avea și un tezaur impresionant de aur După ce a aflat că inamicul a început munca de asediu lângă Poltava, prințul A D Menshikov și-a mutat imediat corpul în zona cetății Poltava, cu toate acestea, terenul mlaștinos din jurul Vorskla nu i-a permis să treacă imediat această barieră de apă și doar două batalioane de infanterie ale colonelului I M au fost aduse în ajutorul garnizoanei Poltava Golovin Între timp, principalele forțe ale

trupelor ruse aflate sub comanda feldmareșalului B P s-au apropiat de tabăra Alteței Senine Sheremetyev, iar în curând întreaga armată rusă a fost situată lângă satul Krutoy Bereg, la cinci mile de Poltava La începutul lunii iunie, Petru I însuși a ajuns în tabăra armatei ruse, care a dat imediat ordinul de a construi o nouă trecere prin Vorskla Cu toate acestea, ploi abundente și inundații în râu Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-) a frustrat aceste planuri ale regelui În această situație, a trimis un detașament al generalului-maior L N Allart va construi o trecere la sud de Poltava și un detașament al generalului-maior K E Renne să construiască o trecere similară la nordul orașului, lângă satul Petrovka După ce a aflat despre construcția trecerilor rusești, Carol al XII-lea s-a deplasat împotriva generalului K E Detașamentul Renne al feldmareșalului K G Renshild, iar el însuși a mers împotriva detașamentului generalului L N Allart Cu toate acestea, toate încercările suedezilor de a împiedica construirea acestor treceri s-au încheiat în zadar Mai mult, în timpul recunoașterii zonei, însuși regele suedez a fost rănit la picior și, "fără slurp sărat", s-a întors înapoi La iunie, armata rusă a trecut Vorskla și a devenit un lagăr fortificat în apropierea satelor Petrovka și Semyonovka, la opt mile de Poltava, unde, la ordinul lui Petru I, cazacii din Zaporojie I I Skoropadsky După ce a aflat de la dezertor despre apropierea lagărului de întărire rusească și și-a pierdut orice speranță de a obține ajutor de la sultanul turc și de la regele polonez, la iunie, Carol al XII-lea a atacat din nou Poltava, dar după un asalt fără succes, a decis să da trupelor ruse o bătălie generală Potrivit istoricilor (E Tarle, V Artamonov, P Krotov, V Moltusov), în ajunul bătăliei generale, Carol al XII-lea avea o armată destul de puternică, care număra de mii de baionete și sabii, dintre care aproximativ mii de înmatriculați și cazacii din Zaporozhye Totuși, la Bătălia de la Poltava au luat parte direct de batalioane de infanterie și de regimente de cavalerie, adică doar vreo de mii de oameni Numărul întregii armate ruse, conform diverselor estimări (V Artamonov, A Vasiliev, V Moltusov, T Dupii), a variat între și de mii de baionete și sabii, dar aproximativ de mii de oameni au participat direct la bătălia de la Poltava Pe iunie, Petru I, împreună cu toți generalii, a examinat din nou câmpul bătăliei viitoare și tabăra inamicului și a luat o decizie importantă care a influențat rezultatul întregii bătălii - să construiască patru redute longitudinale în trecerea dintre pădure centuri din apropierea satelor Malye Budishchi și Malye Pavlenki În noaptea de iunie, armata suedeză, construită în coloane de infanterie și de cavalerie, a pornit la o ofensivă rapidă și a atacat în același timp redutele și cavaleria rusă Suedezii au reușit să cucerească primele două redute neterminate destul de repede, dar nu au reușit să ia a treia reduta în mișcare Între timp, dragonii ruși ai prințului A D Menshikov și generalul R Kh Baura, care a reușit să se alinieze în formație de luptă în acest timp, s-a deplasat rapid spre inamic și pe linia redutelor transversale rusești, și-a oprit înaintarea ulterioară După capturarea primei linii de redute în luptă, a urmat o pauză Armata suedeză se pune în ordine și, pe la ora șase dimineața, țarul Petru și-a retras întreaga armată din tabăra principală și a construit-o în două rânduri În centru, infanterie și artilerie erau aliniate sub comanda feldmareșalului B P Sheremetyev și Generalov A I Repnina și Ya V Bruce, pe flancul stâng - cavaleria prințului A D Menshikov, iar pe flancul drept - cavaleria generalului R Kh Baur În lagăr, doar o mică rezervă de nouă batalioane de infanterie a rămas sub comanda generalului I Ya Ginter Potrivit martorilor oculari, înainte de începerea luptei decisive cu inamicul, Petru I s-a

adresat regimentelor sale cu un discurs sincer: "Bonny! Ge a sosit ceasul, care trebuie să decidă soarta Patriei Nu ar trebui să crezi că lupți pentru Petru, ci pentru stat, Petru a fost dat Capitolul întâi IMPÉRIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII nu, pentru soiul lor, pentru Patrie, rău pentru credința și biserica noastră ortodoxă Nu ar trebui să fii mai stânjenit de gloria inamicului, parcă de neînțeles, pe care tu însuși ai dovedit-o în mod fals prin propriile tale povești asupra lui de mai multe ori Să ai dreptate în luptă înaintea ochilor tăi și Bogle să se întoarcă împotriva ta; încrede-te în acela, ca și cum ar fi atotputernic în armură, și știi despre Petru că viața nu-i este dragă, doar că ai trăit în Rusia în umiditate și glorie pentru binele celor mai mari " Deși, o serie de autori moderni (E Anisimov, P Krotov) consideră că această versiune a discursului lui Petru este rezultatul prelucrării sale literare ulterioare, cel mai probabil făcută de Feofan Prokopovich Și adevăratul discurs al țarului Petru a fost diferit și mai obișnuit: "Fă, vatiya, așa cum fac eu voodoo, și totul, cu ajutorul Atotputernicului, va fi bine În spatele poruncii, după osteneli, va urma pacea Pe la ora nouă dimineața, feldmareșalul K G Renshield a lansat un nou atac împotriva trupelor ruse, dar rezistența regimentelor de gardă ale generalului locotenent M M Golitsyn și o manevră de flanc foarte reușită a dragonilor prințului A D Lui Menshikov i sa permis să respingă toate încercările trupelor suedeze de a sparge centrul apărării ruse, apoi să le contraatace și să distrugă întreaga formație de luptă a inamicului, distrugând peste mii de războinici suedezi Dându-și seama că bătălia de la Poltava a fost pierdută, Carol al XII-lea a dat ordin de retragere urgentă a rămășițelor armatei sale în regiunea Perevolochim, dar atacul rapid al dragonilor ruși și al cazacilor din Zaporojie sub comanda prințului A D Menshikov și Hetman P I Skoropadsky s-a încheiat într-un dezastru total pentru armata suedeză: doar regele însuși și aliatul său Iuda, care au fugit în Țara Românească sub protecția sultanului turc, au putut trece pe malul drept al Niprului, însoțiți de drabanti regali și cazaci Zaporizhzhya , și mii de războinici suedezi, inclusiv primul ministru al regelui K Pipper, feldmareșalul K G Renshield și generalii V A Schlippenbach, K G Roos și H Yu Hamilton, au fost luați prizonieri Potrivit opiniei generale a istoricilor, victoria de la Poltava a fost cea mai remarcabilă victorie din Războiul de Nord, care, de fapt, i-a predeterminat întregul rezultat viitor Deși, recent o serie de autori liberali, în special cunoscutul istoric din Sankt Petersburg Profesor E V Anisimov, în articolul său "The Myth of Great Victoria" ( ), a încercat să-i slăbească oarecum semnificația istorică, prezentând-o ca pe o "mare victorie neașteptată" Dar chiar și acești autori admit că victoria din Bătălia de la Poltava a schimbat radical poziția internațională a Rusiei și, în octombrie , Petru I, după ce a semnat noi tratate cu Danemarca și Polonia, unde Augustus al II-lea a fost din nou înrădăcinat pe tron, a reînviat armata nordică alianță Curând, ostilitățile au fost din nou transferate pe teritoriul Poloniei și al statelor baltice În iunie-septembrie , două armate rusești sub comanda lui B P Sheremetiev și A D Menshikov, după ce a învins trupele suedeze în mai multe bătălii, a capturat Riga, Revel, Vyborg, Kexholm și alte orașe și fortărețe cheie din Marea Baltică și Finlanda Cu toate acestea, cursul de succes al Războiului de Nord a fost întrerupt în mod neașteptat de Istanbul, care, încălcând Tratatul de la Constantinopol din , a declarat război Rusiei b) Campania de la Prut (-) În noiembrie , la cererea personală a lui Carol al XII-lea, care se afla la curtea sultanului turc Ahmed al III-lea, Imperiul Otoman a declarat

război Rusiei În ianuarie , armata rusă aflată sub comanda feldmareșalului B P Sheremetyeva s-a mutat Subiect: RUSIA ÎN EPOCA LUI PETRU I (-) de la Marea Baltică până la viitorul teatru de operații Și la începutul lunii martie , Petru însuși a plecat într-o campanie de la Moscova, care intenționa să meargă la Dunăre înaintea turcilor și să înceapă ostilitățile pe teritoriul inamic Aceste planuri nu erau însă destinate să devină realitate, deoarece:) principele valah Konstantin Brankovan l-a trădat în ultimul moment pe țarul rus și a dezertat la turci;) principele moldovean Antioh Cantimir, care, spre deosebire de vecinul său, a rămas loial țarului rus, nu i-a putut oferi un ajutor real din cauza numărului extrem de mic al trupelor sale, iar) feldmareșalul B P Șeremetiev nu a reușit să treacă Nistrul la sfârșitul lunii mai și să intre pe teritoriul principatului Moldovei la ora stabilită Apropiindu-se de Nistru abia în iunie și pierzând câștigul în timp și manevră, Petru I a dat ordinul de a forța Nistrul prea târziu și a mutat armata rusă, epuizată în cea mai grea campanie, la râul Prut La iulie , armata rusă unită sub comanda lui Petru I, B P Sheremetiev și A I Repnina a traversat Prutul, aproape imediat, a fost înconjurat de armata superioară Crimeeo-Turcă a Marelui Vizir Baltaji Mehmed Pașa La iulie , aici, pe malul drept al Prutului, a avut loc o bătălie generală, în care inamicul, în ciuda uriașei superiorități a forțelor, nu a putut învinge armata rusă, care a dat dovadă de o mare rezistență și eroism Prin urmare, de comun acord al părților de lângă Iași, au început imediat negocierile de pace, care s-au încheiat la iulie odată cu semnarea tratatului de pace de la Prut, în condițiile căruia Rusia a dat Azov turcilor și a dăruit cetatea sa Taganrog pe coasta Mării Azov Mai mult decât atât, de remarcat faptul ca, datorita priceperii diplomatice a vicecancelarului P P Shafirov și banii uriași alocați din vistieria regală pentru a mitui vizirul turc și alți oficiali, termenii acestui acord s-au dovedit a fi mult mai puțin dificili decât ar putea fi de fapt Mai târziu, Istanbulul, incitat de Franța și Suedia, a încercat de două ori să revizuiască acest tratat de pace, dar după ce Rusia și-a îndeplinit toate obligațiile, sultanul turc Ahmed al III-lea în iunie a fost nevoit să încheie tratatul de pace de la Adrianopol cu Sankt Petersburg, repetând exact condiționează acordul anterior c) A doua perioadă a Războiului de Nord (-) În iunie , statele din Uniunea de Nord reînviată au început ostilitățile pe teritoriul Pomeraniei Suedeze Cu toate acestea, din cauza inconsecvenței acțiunilor aliaților, conform expresiei figurative a lui Petru, "campania militară de semănat a fost în zadar" Abia în ianuarie armata rusă sub comanda prințului A D Menshikova a provocat o înfrângere majoră armatei feldmareșalului M Stenbock lângă Friedrichstadt Cu toate acestea, în curând, din cauza opoziției furtunoase a olandezilor și britanicilor, Peter a fost nevoit să-și retragă trupele de pe coasta de sud a Mării Baltice și să transfere luptele pe teritoriul Finlandei În aprilie , flota rusă de galere aflată sub comanda lui Petru și a amiralului general F M Apraksina a ocupat orașul Helsingfors (Helsinki), apoi au căzut Abo (Turku) și Vasa Apoi, în Pomerania, aliații l-au capturat în cele din urmă pe Stetin și, astfel, până în , Suedia nu numai că a pierdut o parte semnificativă Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII treizeci părți ale Finlandei, dar a fost și expulzat de pe teritoriul Europei continentale Acum principalul teatru al ostilităților era Marea Baltică La iulie , flota rusă de galere, din nou sub comanda lui Petru și a amiralului general F M Apraksina a provocat o înfrângere zdrobitoare escadrilei navale suedeze a viceamiralului N Ehrenskiöld la Capul Gangut În , Petru s-a îmbolnăvit

grav și a fost forțat să plece în străinătate pentru tratament. Dar șederea sa de aproape doi ani în Europa a fost în principal dedicată nu atât problemelor de sănătate, cât și căutării celor mai acceptabile condiții pentru a ieși din războiul prelungit cu Suedia. În Uniunea de Nord, condusă de Rusia, pe lângă Danemarca și Saxonia, includea Commonwealth-ul, Prusia și Hanovra. Și în august, Rusia, Franța și Austria au semnat Tratatul de la Amsterdam, conform căruia Paris și Viena au convenit să recunoască toate cuceririle Rusiei în statele baltice și și-au asumat rolul de mediatori în negocierile cu Suedia. În mai, Congresul de pace din Åland și-a început activitatea. Delegația suedeză a fost condusă de reprezentantul personal al lui Carol al XII-lea, contele K. Hertz, iar cea rusă, de J. V. Bruce și A. I. Osterman. Sperând în ajutorul britanicilor, suedezi au ales tactica amânării negocierilor, dar iscusitul diplomat A. I. Osterman a reușit să traducă întâlnirile oficiale ale congresului în conversații personale cu șeful delegației suedeze și a reușit Carol al XII-lea, resemnat cu pierderea posesiunilor baltice, a fost de acord să semneze un tratat de pace. Cu toate acestea, moartea monarhului suedez în timpul asediului norvegianului Friedrichsgal din noiembrie a perturbat brusc negocierile de pace. Noul conducător al Suediei, sora lui Carol al XII-lea, regina Ulrika Eleonora (-) și cercul ei interior, bazându-se din nou pe ajutorul britanicilor, care se temeau de întărirea Rusiei în regiunea baltică și pe mare, s-au îndreptat către perturbarea congresului de pace. Drept urmare, după o dezbateră lungă, dar infructuoasă, în septembrie, negocierile au fost întrerupte. Cu toate acestea, deja la sfârșitul anului - prima jumătate a anului pe coasta Golfului Botnia, trupele ruse au efectuat o serie de operațiuni de debarcare strălucitoare și au învins flota suedeză din apropierea insulei Eysel. Și apoi, în iulie, flota rusă de canotaj sub comanda generalului M. M. Golitsyn, în fața britanicilor uimiți, a provocat o înfrângere zdrobitoare flotei de vele suedeze din largul insulei Grengam. După înlăturarea de la putere a Ulrikei Eleonora și urcarea pe tron a soțului ei Fredrik I (-), în aprilie, negocierile de pace au reluat în orașul finlandez Nystadt, care s-au încheiat la august cu semnarea unui tratat de pace mult așteptat care a pus capăt războiului pe termen lung din Nord. În condițiile Păcii de la Niștad, Rusia:) a primit toată Ingermanland, Livonia și Estonia, o parte din Karelia cu Vyborg, precum și insulele Eysel, Dago și Moon;) a returnat Finlanda Suediei și s-a angajat să plătească, milioane de ruble pentru achizițiile sale teritoriale. Astfel, lung și sângerosul Război din Nord s-a încheiat cu o victorie strălucitoare a Rusiei, care:) a primit un acces mult așteptat și, cel mai important, de încredere la Marea Baltică și) s-a transformat într-o mare putere europeană, fără a lua țin cont de părerea căreia, de acum înainte, nici măcar una, chiar cea mai neînsemnată problemă a politicii mondiale. Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-) d) Campania caspică (persană) (-) După încheierea Războiului de Nord, Rusia a avut ocazia să-și intensifice politica externă în Transcaucaz. O serie de autori moderni (L. Milov, N. Molchanov) leagă intensificarea politicii externe a Rusiei în această regiune cu ambițiile imperiale ale lui Petru și anturajul său. Cu toate acestea, oponenții lor (N. Pavlenko) susțin că decizia de a mărșălui în Transcaucazia a fost luată în urma apelurilor repetate ale regelui georgian Vakhtang al IV-lea și ale Catholicos-ului tuturor armenilor Astvatsatur I cu cererea de a le acorda toată asistența posibilă în lupta împotriva amenințării persane și otomane. În iulie, armata rusă sub comanda lui Petru I a intrat în campania caspică (persană) și deja în august a cucerit Derbent și alte orașe din

nordul Iranului Totuși, apoi, din cauza pierderilor grele, s-a întors la Astrahan, iar campania persană a fost reluată abia la începutul anului. De data aceasta, armata rusă aflată sub comanda generalului M A Matyushkina a ocupat întreaga coastă de vest și de sud a Mării Caspice, în special orașele Rasht, Baku și Astrabad. În această situație, șahul persan Tohmas Mirza, care a trebuit să ducă o luptă sângeroasă cu rebelii afgani, s-a oferit să înceapă negocierile de pace. În septembrie, a fost semnat Tratatul de pace de la Petersburg, conform căruia provinciile persane Derbent, Shirvan, Gilan, Astarabad și o serie de altele au cedat Rusiei. Între timp, în condițiile prăbușirii statului persan, armata turcă a invadat Transcaucazia și Rusia, confruntându-se cu amenințarea unui nou război cu Poarta Otomană, a fost nevoită să oprească înaintarea în continuare în Persia de Nord. Și în iunie, a fost semnat Tratatul de pace de la Istanbul pentru a menține status quo-ul în Transcaucazia b. Evaluarea personalității și faptelor lui Petru cel Mare. Disputa despre personalitatea și faptele lui Petru I durează de aproape trei sute de ani, iar începutul acestei "tradiții" istorice a fost pus de celebrul aristocrat rus, prințul M M Shcherbatov, care a scris în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea celebrul său eseu "Despre corupția moralei în Rusia", în care a apărut ca primul și cel mai furios detractor al lui Petru și al reformelor sale, care au adus Rusiei mult mai mult rău decât bine. "Columb al antichităților rusești" N M Karamzin a adoptat o abordare mai echilibrată în evaluarea activităților țarului reformator și, în celebra sa Notă "Despre Rusia antică și nouă" ( ), numindu-l pe Petru I "mare", cu toate acestea, el l-a criticat destul de dur pentru entuziasmul său excesiv pentru Occident, inovații și ruperea barbară a tradițiilor naționale originale ale Rusiei. În anii - mulți ideologi de seamă ai slavofilismului s-au alăturat corului detractorilor lui Petru, în special A S Homiakov, I V Kirievsky și Yu F Samarin, care, la fel ca M M Șcherbatov, a evaluat extrem de negativ activitatea transformatoare a acestui autocrat, care a perturbat cursul natural al dezvoltării istorice a Rusiei. Cunoscut istoric rus, unul dintre ideologii marcanti ai "naționalității oficiale", profesorul M P a abordat evaluarea reformelor petrino într-un mod cu totul diferit. Pogodin, care nu a fost doar un apărător ferm, ci chiar și un apologet pentru Petru I și reformele sale. Capitolul întâi. IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII. Elevul său, marele academician istoric rus S M, a abordat și mai detaliat studiul epocii petrino. Solovyov. Inițial, în celebra sa lucrare în mai multe volume "Istoria Rusiei din vremuri antice", în care cinci volume au fost dedicate erei lui Petru I, el a evaluat reformele lui Petru drept "revoluția noastră". Cu toate acestea, puțin mai târziu, în "Lecturile sale publice despre Petru cel Mare" ( ), el a arătat atât limitările semnificative, cât și, cel mai important, pregătirea istorică a reformelor lui Petru de către toată dezvoltarea anterioară a Rusiei. Un alt mare academician istoric rus V O Klyuchevsky, care a dedicat multe pagini din strălucitele sale scrieri istorice epocii lui Petru I, a evaluat mai critic rezultatele reformelor lui Petru, subliniind discrepanța dintre planurile în sine și rezultatele reale ale acestor reforme. Evaluările critice ale reformelor lui Petru au fost și mai întărite de elevul său, celebrul lider al Partidului Cadeților, Privatdozent P N Milyukov, care în lucrările sale conceptuale "Economia de stat a Rusiei în primul sfert al secolului al XVIII-lea și reformele lui Petru cel Mare" ( ) și "Eseuri despre istoria culturii ruse" ( ) au făcut două acuzații condamnatoare împotriva țarului Petru: despre "reformele fără reformator", și că în epoca petrino "cu prețul" de a

ruina țara, Rusia a fost construită la rangul de putere europeană" În știința istorică sovietică și rusă, un număr colosal de diverse lucrări și studii au fost dedicate epocii lui Petru I, de la critică ascutită la apologetică sinceră Printre cele mai interesante studii se numără lucrările lui E V Tarle "Războiul de Nord și atacul suedez asupra Rusiei" ( ), S M Troitsky "Absolutismul rus și nobilimea în secolul al XVIII-lea" ( ), P N Molchanov "Diplomația lui Petru cel Mare" ( ), V I Buganov "Petru cel Mare și vremea lui" ( ), E V Anisimov "Timpul reformelor lui Petru" ( ) și A B Kamensky "De la Petru I la Paul I: reformele rusești ale secolului al XVIII-lea" ( ) Dar, desigur, remarcabilul istoric rus profesor P I Pavlenko, care a scris lucrări celebre precum "Petru cel Mare" ( ), "Domnul semisovietic" ( ), "Puii cuibului lui Petrov" ( ), "În jurul tronului" ( ), "Țareviciul Alexei" ( ), "Lefort" ( ) și multe altele O analiză a acestor lucrări și a altor lucrări arată destul de clar polaritatea tradițională a opiniilor Dacă unii istorici (E Tarle, N Pavlenko, N Molchanov, V Buganov) îl consideră totuși pe Petru I un remarcabil țar reformator Atunci adversarii lor (E Anisimova, A Kamensky), aflați în captivitatea sentimentelor agresive antistaliniste din epocile Gorbaciov și Elțin, au început să-l acuze pe țarul reformator de crearea unui stat militarizat totalitar, de accelerarea industrializării țării și plantarea cultului personalității părintelui neamului Există și un punct de vedere original al acum popularului "eurasiatic", domnul L N Gumiliov, care în lucrarea sa "De la Rus în Rusia" ( ) a declarat că în timpul Ecaterinei a II-a, "legenda" despre Petru I a fost inventată în mod destul de deliberat ca un țar reformator înțelept care a tăiat o fereastră către Europa și a deschis Rusia la influența singurei civilizații occidentale valoroase De fapt, toate acele inovații care au fost introduse de țarul Petru din țările Europei de Vest au fost pur decorative, iar mulți dintre predecesorii săi, începând cu Ivan al III-lea, au comunicat regulat și intens cu Europa de Vest Deci totul

Subiect: RUSIA ÎN epoca lui Petru (-) "Reformele" lui Petru au fost o continuare logică a activităților de reformă ale tatălui său Alexei Mihailovici și ale Prințesei Sofia și ale celor doi șefi celebri ai Ordinului Ambasadorial Afanasy Lavrentievich Ordin-Nashchekin și prințul Vasily Vasilyevich Golitsyn Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI AL XVIII-lea Plan: Observații preliminare Iluminismul și cunoașterea științifică Gândire socio-politică și jurnalism Creativitatea literară Arta teatrală și muzicală Pictură și arhitectură Viața și obiceiurile Rusiei lui Petru Observații preliminare Potrivit majorității oamenilor de știință, cultura rusă din primul sfert al secolului al XVIII-lea dezvoltat sub influența mai multor procese interconectate, ale căror origini s-au manifestat clar în secolul precedent În special, vorbim despre faptul că în această perioadă:) procesul de "secularizare" sau secularizare a culturii s-a accelerat semnificativ;) dezvoltarea ulterioară a fost primită de unul dintre cele mai importante elemente ale culturii seculare - principiul personal;) izolarea națională a culturii ruse a fost în cele din urmă depășită, care a început să folosească din ce în ce mai mult diverse realizări ale Europei de Vest și ale altor culturi străine;) a început procesul de diferențiere și apariția unor noi domenii ale creativității culturale, precum ficțiunea, pictura seculară, știința etc Dar, observând continuitatea culturii din vremea lui Petru cel Mare cu cultura secolului precedent, ar trebui să se acorde atenție la trei împrejurări foarte importante care nu sunt întotdeauna reflectate corespunzător în cercetarea istorică:) Schimbările în cultura din

timpul lui Petru cel Mare nu au fost de natură lină, evolutivă, lipsită de schimbări calitative, ci au fost de natura unei "revoluții revoluționare", însoțite de o prăbușire semnificativă a celor vechi și apariția de domenii fundamental noi ale creativității culturale) Aproape toate inovațiile lui Petru în domeniul culturii au fost adesea însoțite nu numai de o rupere violentă a modului obișnuit de viață, ci au negat complet tradițiile culturale vechi de secole ale poporului rus, pe care toți apologeții lui Petru nu le fac le place să scrie și să vorbească despre care, dimpotrivă, se concentrează în special asupra adversarilor lor ideologici) În ciuda schimbărilor foarte semnificative care au avut loc în literatură, teatru, arte muzicale și vizuale, cultura artistică din timpul lui Petru cel Mare era încă de natură tranzitorie

Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII

Iluminismul și cunoașterea științifică Înainte de a trece la o analiză specifică a istoriei dezvoltării sistemului național de învățământ în epoca lui Petru cel Mare, este necesar să ne amintim că în știința istorică internă există o periodizare general acceptată a dezvoltării sistemului de învățământ rus de Iluminismul, care a fost propus în celebra lucrare a profesorului B I Krasnobaeva "Eseuri despre istoria culturii ruse a secolului al XVIII-lea" ( ) - - prima perioadă, marcată de deschiderea în masă a primelor instituții de învățământ laice, care au oferit cunoștințe practice de bază reprezentanților tuturor claselor statului rus; - - a doua perioadă, al cărei conținut principal a fost crearea unor instituții de învățământ nobiliare de clasă pur închisă și o întărire semnificativă a principiului clasei în întregul sistem de învățământ; - - a treia perioadă, care s-a caracterizat prin dezvoltarea ideilor pedagogice educaționale și apariția unui sistem de învățământ superior laic - - a patra perioadă, care a fost marcată de implementarea primelor reforme școlare (- și -) și prima încercare de creare a unui sistem de stat de învățământ primar și gimnazial în țară

Transformările fundamentale care au afectat toate aspectele statului și ale vieții publice a țării în epoca lui Petru I nu puteau fi realizate fără o ascensiune culturală generală a națiunii, deoarece aparatul birocratic semnificativ crescut avea nevoie urgentă de competență și eficiență oficialii, armata profesionistă și marina aveau mare nevoie de ofițeri inteligenți și experimentați, care să stăpânească perfect secretele priceperii militare, iar construcția de fortificații, canale și fabrici a arătat o cerere crescută de specialiști care, de asemenea, au înțeles perfect elementele de bază ale cunoștințelor tehnice Toate acestea au forțat "puterile care sunt" să înceapă imediat reorganizarea vechilor și crearea de noi instituții de învățământ, la nivelul și calitatea educației în care să răspundă noilor provocări ale timpului nostru Prin urmare, "secularizarea" școlii a devenit cea mai urgentă nevoie și o trăsătură distinctivă a timpului lui Petru cel Mare De acum înainte, disciplinele teologice, care au ocupat un loc semnificativ în programele școlare și academice, au făcut loc matematicii, astronomiei, geodeziei, fortificațiilor și altor științe exacte și aplicate În prima etapă, reforma învățământului școlar a afectat în principal Moscova, unde au fost deschise câteva zeci de instituții de învățământ diferite, în special școlile de Artilerie ( ) și Navigație ( ), Pastor I E Gluck ( ), care a predat limbi străine, școala de traducători sub ordinul ambasadorului ( ), Școala de Medicină ( ) și Școala de Ingineri ( )

Apoi, în a doua etapă, reforma învățământului a ajuns în provincii, unde s-a deschis o întreagă rețea de diverse instituții de învățământ:) În - pentru a-i învăța pe copiii nobili noțiunile de bază ale geometriei, geodeziei, astronomiei, navigației și navigației, s-au

deschis școli de navigație în Novgorod, Reval și Narva și în noua capitală - Sankt Petersburg a fost Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII s-a deschis celebra Academie Navală, unde s-a studiat construcțiile navale, navigația, fortificațiile și alte discipline speciale) În , la instrucțiunile personale ale lui Petru, în toate orașele de provincie și marile districte, au fost create de școli digitale pentru a preda copiii nobililor, funcționarilor și funcționarilor, în care absolvenții celebrei școli de navigație predau aritmetica și începuturile minorilor a geometriei Mai mult, toate aceste instituții se aflau sub jurisdicția Amiralității, care stabilea lista disciplinelor și programul de pregătire pentru acești studenți) În - S-au creat școli de minerit la uzinele metalurgice din Ural și Teritoriul Oloneț, unde toți școlarii, împreună cu elementele de bază ale științelor exacte, au fost predate noțiunile de bază ale geodeziei, geologiei, mineritului și prelucrării metalelor Mai mult, o mare contribuție personală la crearea școlilor de minerit în Uralul de Sud și Mijlociu a avut-o remarcabilul istoric și om de stat rus Vasily Nikitich Tatishchev, la inițiativa căruia Utkusskaya ( ), Kungurskaya ( ) și o serie de alte minerituri s-au deschis școli) În , la instrucțiunile personale ale lui Petru I, au fost deschise școli de garnizoană pentru copiii soldaților, în care viitorii recruți au fost învățați mai întâi să citească și să scrie, iar apoi pe cei mai capabili - artilerie și fortificații, scris sau metalurgie, iar mai puțin capabil - tâmplărie, fierărie, încălțăminte și alte meșteșuguri) În anul , pentru educația copiilor clerului parohial la Sfântul Sinod, mănăstiri și case episcopale au fost deschise de școli eparhiale, la care disciplinele principale erau bazele de teologie, gramatică, retorică, istorie civilă și sacră În plus, Sfântul Sinod era responsabil de academiile teologice Kiev-Mohyla ( ) și slavo-greco-latine ( ) și de trei școli - slavo-rusă, slavo-latina și greco-greacă În plus, în primul sfert al secolului al XVII-lea ca urmare a aprofundării legăturilor culturale și științifice cu multe țări europene, a devenit posibilă trimiterea celor mai capabili și talentați studenți să studieze în Olanda, Franța, Anglia și Germania În total, în anii reformelor lui Petru cel Mare, prin universități, colegii și școli europene au trecut peste de voluntari, care au primit cunoștințe temeinice de construcții navale, geologie, medicină, inginerie și artilerie, arhitectură, pictură și alte specialități Crearea unei rețele întregi de diverse instituții de învățământ a mers mână în mână cu publicarea unei varietăți de literatură educațională Deci, în - Directorul Tipografiei din Moscova și al Tipografiei Sinodale Fiodor Petrovici Polikarpov-Orlov a publicat o serie de manuale din propria sa compoziție, inclusiv "Cartea primară de grafie slovenă, greacă și romană pentru cei care doresc să învețe", "Gramatică slavă" și "Lexicon slav-grec-latin" În , a fost publicată celebra "Aritmetică, adică știința numerică", al cărei autor a fost Leonti Filippovici Magnitsky, care în același an, în colaborare cu celebrul matematician englez A Farvarson, a publicat "Tabelul logaritmilor" și Sines" În același , au fost publicate "Un nou mod de aritmetică" și "Tabelele sinusurilor și tangentelor" ale lui Vasily Kipriyanov, iar în a fost publicată faimoasa "știință sau mecanică statistică", scrisă de Grigory Skornyakov-Pisarev În cele din urmă, în , cel mai apropiat asociat al lui Petru, viitorul Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Vicepreședintele Sfântului Sinod Feofan Prokopovici a întocmit nu mai puțin faimosul "Prima instrucție pentru tineri" O contribuție majoră la dezvoltarea științei ruse a fost adusă de geografi și călători ruși

remarcabili, care au lăsat descrieri unice ale multor ținuturi neexplorate anterior În - fostul țăran Ustyug Vladimir Vasilievici Atlasov a condus o expediție în Kamchatka și Insulele Kurile, apoi, pe cheltuiala sa, a compilat și a publicat prima descriere etnografică și geografică a acestor periferii unice de est a statului rus În - Exploratorii Ustyug au făcut o altă expediție în insulele lanțului Kuril, iar în , sub conducerea lui F F Luzhin și I M Evreinov, a avut loc o nouă expediție în Peninsula Chukotka, în cadrul căreia a fost explorată în detaliu întreaga coastă a viitoarei strâmtoare Bering, care despărțea Eurasia de America În - în conformitate cu Decretul Senatului, a fost organizată și desfășurată prima expediție științifică pentru studiul cuprinzător al Siberiei, condusă de Daniil Gotlib Messerschmidt, în cadrul căreia a fost adunat material istoric și etnografic unic, care a făcut posibilă studierea în detaliu a vieții, obiceiurilor și religia Evenks, Yakuts, Chukchi și a altor nativi din Siberia și Orientul Îndepărtat În plus, această expediție a adunat un material mare și variat despre flora, fauna și mineralele acestei vaste și bogate regiuni rusești Iar în - sub conducerea lui I Unkovsky, F Benevenin și A Bekovich-Cherkassky, au fost efectuate expediții de succes pe teritoriul Hanatului Khiva și al Emiratului Bukhara și pe lacul Issyk-Kul Pe lângă expedițiile de succes în colțurile îndepărtate ale imperiului și ale statelor învecinate, topografii și cartografii interni au obținut un succes semnificativ În special, în - remarcabilul cartograf rus Semyon Ulyanovich Remizov a creat "Marele Desen al Siberiei", iar la începutul anilor Cu mintea, talentul și eforturile lui F Simonov, K Verden, V Kipriyanov, A Zubov și J Bruce, pe hartă au fost cartografiate Mările Baltice, Caspice și Aral și vastul bazin al râului Don cu numeroșii săi afluenți a Imperiului Rus Puțin mai târziu, în , sub conducerea secretarului-șef al Senatului de Guvernare I K Kirilov, a început munca la compilarea și publicarea grandiosului Atlas al Imperiului All-Rus, care a fost finalizat în Dezvoltarea geografiei, geodeziei și cartografiei a dat un impuls puternic dezvoltării unei ramuri fundamental noi a cunoștințelor științifice - geologia În anii reformelor lui Petru cel Mare, mii de mineri autodidacți au descoperit peste de zăcămintele mari de fier, cupru, cărbune, sulf, argint și chiar petrol Ca urmare a acestor descoperiri cu adevărat revoluționare, în Rusia a apărut pentru prima dată o nouă ramură de producție - industria minieră, care a jucat un rol excepțional de important în dezvoltarea economică a țării și, mai ales, în regiunea Ural, unde, prin eforturile și munca lui N A Demidov, V N Tatishcheva și Ya V Bruce a deschis zeci de mine și fabrici metalurgice În anii reformelor lui Petru cel Mare, s-au făcut progrese semnificative în dezvoltarea ingineriei, tehnologiei și mecanicii Printre constelația strălucitoare de maeștri care au avut o influență notabilă asupra acestor ramuri aplicate ale cunoașterii științifice, ar trebui să numim celebrii armurieri Tula Matvey Sidorov și Yakov Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII Batishchev, care a creat mașini-unelte unice pentru producția în linie a țevelor de tun și forjarea lansatoarelor de grenade din fier, și faimosul constructor hidraulic Mihail Serdyukov, care a condus construcția primului sistem de canale Vyshnevolotsk din Rusia Dar, desigur, cel mai eminent inventator al erei Petrine a fost Andrei Konstantinovici Nartov, a cărui gândire inginerască era cu adevărat nelimitată El a intrat în istoria tehnologiei și științei ruse ca inventator al strungurilor, strungurilor, șubletelor de tăiere a angrenajului și șurubării, a unei noi metode de turnare a mortarelor de trei kilograme, a unei lunete optice și a altor invenții geniale

Evenimentele tulburi din epoca petrină și-au găsit o reflectare demnă în numeroase lucrări istorice, dintre care unele au fost create la ordinele directe ale lui Petru și cu participarea sa activă Printre aceste lucrări, cartea lui Fiodor Polikarpov "Istoria războiului din Sveia", mai cunoscută sub denumirea de "Jurnalul sau Nota de zi a împăratului Petru cel Mare", și tratatul istoric "Reflecții asupra cauzelor războiului din Sveyskaya" ( ), au fost scrise de un diplomat rus proeminent, au fost deosebit de populare , vicecancelarul Petr Pavlovici Shafirov În plus, în primul sfert al secolului al XVIII-lea celebrul "Sinopsis" al rectorului Academiei Teologice Kiev-Mohyla Innokenty Gizel, care a fost folosit timp de mulți ani ca manual de istorie a Rusiei și a lumii, și lucrarea celebrului avocat german Samuel Pufendorf "Introducere în istoria europeană" sau "Introducere în istoria celor mai nobile state europene" În epoca petrină au mai fost scrise și alte lucrări istorice, care, însă, au fost publicate abia la sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea: "Miezul istoriei ruse" ( ), scris de Andrei Ivanovici Mankiev, secretar al ambasadei Rusiei în Suedia și "Historia despre țarul Petru Alekseevici" ( ), scrisă de celebrul diplomat rus prințul Boris Ivanovici Kurakin Celebrul Decret Petrin din a adus o contribuție semnificativă la dezvoltarea științei istorice, care a ordonat colecția de manuscrise antice, cronică, cronografie, cărți de putere și alte rarități în toate mănăstirile monahale, în care istoria veche de secole a Rusiei starea s-a reflectat Dezvoltarea tipografiei a contribuit, de asemenea, în mod activ la răspândirea pe scară largă a cunoștințelor științifice în epoca lui Petru cel Mare Până la începutul secolului al XVIII-lea în Rusia existau doar două tipografii - Tipografia din Moscova și Tipografia sinodală la Academia slavo-greco-latină Dar deja la începutul secolului, numărul tipografiilor a crescut dramatic În , Vasily Kipriyanov a deschis prima tipografie privată la Moscova Apoi, în , la instrucțiunile personale ale lui Petru, a fost deschisă prima Tipografie de Stat, unde erau tipărite toate documentele oficiale, în special decretele și manifestele regale și senatoriale, rapoarte, regulamente etc Puțin mai târziu, Senatul de Guvernare, Academia Navală, Lavra Alexandru Nevski, Colegiul de Afaceri Externe și o mulțime de alte instituții de stat și bisericești și-au achiziționat propriile tipografii, în care erau diverse manuale, regulamente și tot felul de calendare tipărite În , genialul tipograf rus Mihail Efremov a inventat un font nou, mai simplu și mai clar, care diferă semnificativ de vechea slavonă bisericească Iar în , printr-un decret special al lui Petru I, finalul Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII variantă a alfabetului civil (litere), iar de acum toată literatura liturgică era încă tipărită în fontul vechi, iar toate cărțile laice și actele de stat în cel nou În plus, în același timp, în locul vechilor denumiri de litere ale numerelor, pentru a simplifica calculele matematice și scopurile educaționale, au fost introduse noi cifre arabe Un eveniment notabil în viața culturală și socială a țării a fost publicarea primului ziar tipărit al Rusiei, Buletinul militar și alte afaceri demne de cunoaștere și memorie ( ), care a publicat o varietate de informații despre cursul ostilităților pe teren al Războiului de Nord, despre construcția de fabrici, căutarea de minerale, evenimente internaționale majore etc Un alt fenomen notabil în viața culturală a țării a fost deschiderea primului muzeu public de științe naturale-istorice din Rusia - așa-numitul "Cabinet al rarităților" sau Kunstkamera ( ), care a adunat diverse zoologice, mineralogice, biologice și altele colecții, exponate istorice și artistice rare,

precum și faimoșii "monstri" - ciudați în alcool Fără îndoială, înființarea Academiei de Științe din Sankt Petersburg a fost cel mai semnificativ eveniment din viața culturală și științifică a țării Pentru prima dată, Petru I a exprimat ideea creării unei astfel de instituții încă din Cu toate acestea, boala gravă a țarului, și apoi angajarea sa extraordinară pe frontul militar și diplomatic, au amânat punerea în aplicare a acestei idei pentru un zece ani lungi Abia în , la o ședință specială a Senatului, în care însuși împăratul și cei mai apropiați asociați ai săi A D Menshikov, P I Iagujinski, F M Apraksin, G I Golovkin și alții, proiectul pentru crearea Academiei de Științe a fost luat în considerare și aprobat După pregătirea statutului și programului Academiei, la crearea căreia Petru a avut cea mai activă și mai activă parte, în ianuarie a fost emis un decret imperial privind înființarea Academiei de Științe din Sankt Petersburg În forma sa inițială, Academia de Științe era o organizație sincretică în care Academia însăși coexistă organic, adică o colecție de "bărbați învățați" sau academicieni, o universitate pentru formarea adjuncților și un gimnaziu atașat acestora În cadrul Academiei au fost create trei departamente: matematică, fizică și umanitară, două laboratoare: chimică și fizică și un observator astronomic În plus, în structura sa au fost transferate Biblioteca de Stat, creată de Petru I în , Kunstkamera și Grădina Botanică Inițial, personalul Academiei de Științe avea zece academicieni cu adjuncții lor în principalele domenii științifice, iar primii membri titulari au fost opt oameni de știință remarcabili de renume mondial, printre care frații Johann și Daniel Bernoulli, Jacob German, Joseph Delisle și alții " oameni învățați" Gândire socio-politică și jurnalism Epoca petrină a devenit un timp pentru dezvoltarea în continuare a gândirii socio-politice și a jurnalismului, unde F S Saltykov, I T Posoșkov și F Prokopovici Fyodor Stepanovici Saltykov (-) provenea dintr-o familie boierească bogată și nobilă, care i-a slujit cu credincioșie pe Marii Duci ai Moscovei Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII și regi din secolul al XIV-lea La începutul secolului al XVIII-lea, pregătindu-se să lupte cu suedezii pentru dominația în Marea Baltică, Petru I și-a trimis ispravnicul F S Saltykov în Anglia pentru achiziționarea de fregate și nave de luptă pentru Marina Rusă la șantierele navale locale Aici, pe malul Albionului Cetos, trimisul țarului a creat două dintre cele mai cunoscute tratate ale sale: "Propoziție" ( ) și "Declarații profitabile statului" ( ), care, potrivit autorului însuși, au fost "imitatoare" ale legislației engleze În lucrările sale, el, de fapt, a anticipat multe dintre angajamentele lui Petru, care au fost implementate de el în perioada finală a domniei sale În special, F S Saltykov a susținut în mod activ construcția de fabrici, crearea de companii comerciale comerciale, extinderea exporturilor de mărfuri interne și reducerea importurilor de mărfuri străine, introducerea poziției de regent de stat în Senatul de guvernare, crearea unui sistem fundamental nou pentru serviciul civil și militar, consolidarea legislativă a principiului primatului în moștenirea pământului și a altor bunuri etc Totuși, locul central în tratatele lui F S Saltykov a fost totuși dedicat protejării intereselor nobilimii În special, a propus extinderea semnificativă a privilegiilor nobiliare, legalizarea dreptului de monopol al proprietarilor de a deține iobagi și introducerea unor titluri pentru aceștia, care să fie acordate în funcție de mărimea posesiunilor lor Ivan Tikhonovich Pososhkov (-), un fost țaran de palat, care, datorită abilităților și minții sale personale remarcabile, nu numai că a devenit proprietarul unei

distilerii și un mare comerciant de vinuri, dar a intrat și în istoria Rusiei ca un foarte interesant și gânditor original, a cărui gamă de interese era extraordinar de mare. Multe tratate originale aparțin condeiiului său, printre care "Raport asupra comportamentului militar" ( ), "Scrisoare despre chestiuni monetare" ( ), "Oglindă, adică expresia este evidentă și cunoscută schismaticului schismatic" sau "Oglinda evidentă" ( ), "Testamentul patern către Fiul" ( ) și celebra "Cartea rarității și a bogăției" ( ), care a devenit un adevărat imn la ideile de mercantilism și protecționism. ACEASTA Posoșkov credea că cea mai urgentă reformă a întregului stat rus ar trebui să fie reforma administrației publice. Și deși era un susținător sincer al monarhiei autocratice, pe care o considera forma ideală de guvernare pentru Rusia, cu toate acestea, ideile individuale ale democrației nu îi erau străine. În special, el a propus să convoace un fel de Zemsky Sobor, format din reprezentanți aleși din toate moșiile, să pregătească un nou "Cod de legi" sau "Cod al Consiliului" și să adopte textul Codului în cadrul unui plebiscit la nivel național (referendum). În plus, I T Posoșkov, fiind un reprezentant de seamă al comercianților ruși, a susținut construirea accelerată a fabricilor, crearea unor corporații comerciale puternice și acordarea dreptului de monopol pentru a efectua toate operațiunile de comerț intern și extern, pentru stabilirea unui echilibru pozitiv al comerțului exterior, care este, reducerea importurilor și creșterea exporturilor de mărfuri rusești pentru frontieră etc. Mai mult, I T Posoșkov a subliniat în special necesitatea de a oferi diverse beneficii și privilegii negustorilor ruși, care aduc principalul venit la vistieria statului. Extrem. Capitolul întâi. IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII. Gânduri interesante au fost exprimate și de el cu privire la problemele îndatoririlor țărănești, proprietarii de pământ și țărani și reforma fiscală. Trebuie spus că în literatura istorică a secolului dinainte (M Pogodin), acestui gânditor remarcabil i s-a dat reputația îndoielnică de apărător activ al intereselor țărănești. Cu toate acestea, după cum cunoscutul istoric modern profesor N I Pavlenko, propunerile sale privind problema țărănească nu erau îndreptate împotriva fundamentelor sociale, juridice și politice ale iobăgiei. Întregul patos al afirmațiilor sale critice a fost îndreptat împotriva formelor extrem de crude de exploatare a țăranimii și pentru stabilirea prin lege a unor sume de îndatoriri țărănești în favoarea moșierilor, i e corvee și cotizații fixe. În plus, I T Posoșkov a venit cu ideea de a separa terenurile țărănești de arătura domnului, astfel încât proprietarii de pământ să nu poată invada aceste terenuri alocate, care au stat la baza bunăstării familiilor de țărani înseși, deoarece pentru el direct legătura dintre bunăstarea iobagilor înșiși și a proprietarilor lor era destul de evidentă. ACEASTA Posoșkov a avut o atitudine destul de negativă față de taxa de vot, introdusă de Petru I în , și era sincer convins că, pentru binele statului și al supușilor săi, era necesară restabilirea impozitării gospodăriei și reducerea la jumătate a impozitelor de stat. În plus, el a susținut și o reformă radicală a întregului sistem judiciar și crearea unei instanțe în afara clasei pentru toți subiecții coroanei ruse. Trebuie să spun că multe dintre ideile sale, în special despre reprezentarea populară și fixarea îndatoririlor țărănești, au fost întâmpinate cu ostilitate de către întreaga birocrație conducătoare, prin urmare, la scurt timp după moartea lui Petru I, a fost arestat de Cancelaria Secretă și închis în Petru și Paul Fortress, unde a murit subit, fără să aștepte procesul. Feofan (Eleazar) Prokopovici (-) - unul dintre cei mai mari ideologi ai vremii lui Petru cel Mare, a absolvit Academia Teologică Kiev-Mohyla

la Mănăstirea Fraternească în prima tinerețe, apoi s-a mutat în mod neașteptat în tabăra Uniate și plecat în Polonia. Un an mai târziu, s-a mutat la Roma, unde a absolvit o școală iezuită și s-a călugărit. Cu toate acestea, apoi, dezamăgit de principiile catolicismului, s-a întors în Rusia, unde a devenit curând profesor, iar apoi rectorul Academiei Kiev-Mohyla ( ). În timpul conducerii sale a academiei și apoi a întregului Sfânt Sinod, F. Prokopovici a scris câteva dintre cele mai faimoase tratate și lucrări oratorice ale sale, în care concepțiile sale ideologice și politice au fost întruchipate cu cea mai mare forță: "Istoria Împăratului Petru cel Mare de la naștere până la bătălia de la Poltava" ( ), "Regulamente spirituale" ( ), "Adevărul voinței monarhilor" ( ) și "Cuvânt de înmormântare către Petru cel Mare" ( ) în "Regulamentele spirituale". Ideea supremației puterii seculare asupra spiritualului și subordonarea voluntară a tuturor instituțiilor bisericești față de puterea de stat a fost fundamentată cu o forță deosebită, deoarece, în opinia sa, independența Bisericii față de stat "este un spirit plezhian contrar fundamentelor Ortodoxiei". În plus, în această lucrare, F. Prokopovich, a făcut o justificare vie pentru înlocuirea tronului patriarhal de către Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse, afirmând că ideile de guvernare colegială corespund tradițiilor originale ale adevăratei ortodoxii. Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII și catolicitatea întregii Biserici Ortodoxe Ruse. Desigur, acest tratat a fost întâmpinat cu ostilitate de un număr de episcopi influenți ai Bisericii Ortodoxe Ruse, inclusiv de locum tenens al tronului patriarhal și oponentul său ideologic, mitropolitul Stefan Yavorsky de Ryazan, în tratatele sale polemice "Semnul venirii lui Antihrist" și "Piatra credinței". Cu toate acestea, după cum știți, acest tratat, foarte apreciat de Petru I însuși, a devenit baza ideologică pentru crearea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse. În "Adevărul voinței monarhului", scris la instrucțiunile directe ale lui Petru, F. Prokopovici, având în vedere diferite forme de guvernare de stat, a fundamentat în mod convingător avantajele semnificative ale unei monarhii ereditare autocratice, care corespundea pe deplin spiritului vremurilor și acele realități istorice care se dezvoltaseră până la sfârșitul domniei lui Petru I. Mai mult, trebuie subliniat că tocmai în acest tratat se află dreptul monarhului conducător de a lăsa moștenire tronul oricărui membru al familiei imperiale, indiferent de gradul de rudenie a acestuia, a fost fundamentat. Un fel de încununare a căutării ideologice a lui F. Prokopovici, care reflecta pe deplin toate opiniile sale filozofice și politice, a fost faimosul "Cuvânt de înmormântare către Petru cel Mare", pronunțat de acesta în ianuarie la ceremonia de înmormântare a împăratului din Petru și Pavel la Catedrala din Sankt Petersburg. Trebuie spus că ideea unei monarhii nelimitate la acea vreme se baza încă pe înțelegerea tradițională a originii sale divine. Dar, odată cu răspândirea ideilor iluminatorilor europeni, ideologia absolutismului începe să folosească o serie de idei raționaliste ale teoriilor la modă de atunci ale "dreptului natural" și "contractului social", care au fost originare de reprezentanți de seamă ai politicii și filozofiei europene gândit la sfârșitul secolului al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea. Treptat, în mintea publicului, ideea de putere monarhică autocratică a început să se afirme, ca cea mai justă formă de guvernare de stat, capabilă să asigure "binele" tuturor subiecților. Dar însăși conceptul de "bine comun", pentru care Petru I însuși a fost un apologet zelos, a fost înțeles ca atingerea prosperității în țară "prin slujirea interesului statului". De acum înainte, slujirea tuturor claselor și, mai ales, a

nobilimii a devenit nu numai o obligație, ci și o datorie a tuturor supușilor coroanei ruse Creativitatea literară Conform observației corecte a multor istorici ai epocii petrine, acest strat al culturii ruse a fost cel mai colorat, cel mai mozaic și eterogen, ceea ce era destul de logic, deoarece acesta reflecta întreaga complexitate a introducerii culturii străine în grosime a lumii țărănești comunale, care de multe secole nu stăpânise pe deplin nici măcar bogăția moștenirii culturale ortodoxe bizantine Prin urmare, în literatura de pe vremea lui Petru, parcă existau două straturi: arta populară literară și literatura elitei conducătoare În epoca lui Petru cel Mare, dezvoltarea artei populare literare a decurs în aceleași forme și genuri ca și în secolele precedente, adică sub formă de diferite tipuri de antichități sau epopee, istorice, în mare parte ale soldaților, cântece, basme, pilde etc Aceste opere de folclor au reflectat multe evenimente semnificative din timpul lui Petru cel Mare: capturarea Azovului și a Narvei, bătălia de la Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Lesnoy, celebra bătălie de la Poltava, trădarea lui Hetman-Iuda I S Mazepa, execuția celebrului delapidator și mită, guvernatorul siberian Prințul M P Gagarin, etc Dar, desigur, cele mai multe lucrări ale genului folclor au fost dedicate personalității regelui însuși, în special povești și plângeri celebre precum "Petru cel Mare", "Trigățul trupelor", "Moartea lui Petru" și "Cum a plecat Petru la vânătoare" În așa-numita literatură "posad", vechile forme de creativitate literară au continuat să existe, inclusiv "vieți", "militare", "de zi cu zi" și "satirice", dar însuși conținutul operelor literare s-a schimbat semnificativ, datorită la triumful final al principiului secular în creativitatea literară În același timp, majoritatea operelor literare din acea vreme erau încă fără nume, iar limbajul lor stângaci și greoi era plin de cuvinte vechi slavone bisericești și rânduri de vorbire Trebuie spus că în știința modernă se discută încă problema gradului de influență a reformelor lui Petru asupra dezvoltării literaturii ruse O serie de istorici culturali (B Bursov) cred că în epoca petrină a existat o ruptură bruscă cu formele și tradițiile literare naționale străvechi Cu toate acestea, oponenții lor (D Liachev) neagă categoric o astfel de concluzie și susțin că:) reformele petrine au fost o etapă naturală în dezvoltarea istorică a țării, așa că pur și simplu nu ar putea exista o ruptură bruscă cu nimic, prin definiție, și) în cultura lui Petru cel Mare se pot vedea atât elemente ale pre-renașterii medievale a secolului al XV-lea, cât și elemente baroc caracteristice secolului al XVII-lea Potrivit multor istorici ai culturii, primul sfert al secolului al XVIII-lea a devenit perioada de glorie a genului de poveste sau ficțiune realistă "de zi cu zi" ("istorie"), care reflecta cel mai pe deplin atât realitățile din acea vreme, cât și acele tendințe ale începutului laic în procesul literar care s-a dezvoltat la sfârșitul secolului trecut În special, vorbim despre faptul că în ficțiunea din timpul lui Petru cel Mare a început să se pună un accent deosebit pe crearea de imagini literare generalizate, interpretarea individuală a personajelor și dezvăluirea lumii lor interioare În acest stil au fost create cele mai faimoase lucrări ale acelei epoci - "Istoria marinărului rus Vasily Kariotsky și frumoasa prințesă Heraclius a Țării Florentine", "Povestea lui Frol Skobeev" și "Istoria lui Alexandru, nobilul rus" Un loc proeminent în procesul literar al aceluși timp a fost ocupat de genul lucrărilor oratorice jurnalistice sau al panegiricilor ("elogii"), maestrul de neîntrecut al cărui maestru a fost considerat pe bună dreptate Feofan Prokopovich A fost autorul unor astfel de tratate celebre de oratorie

precum "Cuvântul despre puterea și onoarea țarului" ( ), "Cuvântul de laudă despre marina rusă" ( ), "Prima instrucțiune pentru tineri" ( )), "Cuvântul funerar către Petru cel Mare" ( ) și multe altele, care au fost incluse ulterior în celebra sa colecție de eseuri Cuvinte și vorbire ( ) În primul sfert al secolului al XVIII-lea ia naștere un nou gen de creativitate literară - genul dramei naționale, al cărui reprezentant proeminent a fost, din nou, Feofan Prokopovici, care deține primele tragicomedii "Vladimir" ( ) și "Epinikion" ( ) Mai mult decât atât, după majoritatea istoricilor (B Krasnobaev, A Saharov, L Milov), epoca petrină a fost în același timp și momentul nașterii fundamentelor principiilor artistice și estetice ale timpurii Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII clasicismul, a cărui justificare în tratatele sale "Despre arta poetică" și "Retorică" a fost dată din nou de Feofan Prokopovici În cele din urmă, trebuie spus că epoca petrină a fost momentul formării unei noi limbi literare, care diferă semnificativ de vorbirea colocvială obișnuită și a început să abunde nu numai cu turnuri lexicale deosebite, ci și cu un număr mare de cuvinte de peste mări și expresii de origine germană, olandeză și franceză Exemplele clasice ale unei fuziuni bizare a "franceză cu Nijni Novgorod" au fost cărți cotidiene atât de amuzante precum "Butts on how compliments are written" ( ) și "O oglindă sinceră a tinereții sau o indicație pentru comportamentul de zi cu zi" ( ) Arta teatrului și muzicală În , pe Piața Roșie din Moscova a fost deschis primul teatru public public "Comedia Choromina", pe scena căreia au jucat actori germani din trupele de teatru ale lui Johann Kunst și Hans Furst Repertoriul acestui teatru a cuprins în principal spectacole bazate pe operele autorilor antici și europeni, printre care celebrul dramaturg francez J B "Amphitryon" de Molière și "Doctorul forțat" Cu toate acestea, aceste producții nu s-au bucurat de un mare succes de public, deoarece erau foarte departe de tradițiile culturii naționale ruse și de realitățile acelei zile Mult mai populare au fost producțiile bazate pe piese de teatru de Feofan Prokopovich (Vladimir, Epinikion) și Fiodor Jukovski (Gloria Rusiei), care au fost puse în scenă în diferite teatre, atât publice, cât și pentru un cerc restrâns de oameni Principalele centre ale artelor spectacolului din timpul lui Petru cel Mare au fost teatrele de curte deschise în satele suburbane regale Preobrazhensky și Izmailovo de lângă Moscova și teatrele publice create la Academia Teologică Kiev-Mohyla, Academia slavo-greco-latină, Școala de Chirurgie de la Spitalul Militar din Moscova și alte instituții În primul sfert al secolului al XVIII-lea, alături de formele tradiționale de artă muzicală - cântecele bisericești și parthenos, caracteristice secolului trecut, s-a dezvoltat în continuare cultura muzicală seculară, care a fost reprezentată în principal de formele cotidiene ale muzicii militare, de masă și de dans În același timp, în această perioadă, s-a răspândit așa-numitul "kanty" - un tip special de cântec polifonic de zi cu zi, non-bisericesc, care a fost împrumutat din Polonia și Lituania vecine în ultimul secol Zmeii erau foarte diversi în conținut, dar în mare parte erau de natură solemnă și erau executați la sărbători dedicate victoriilor militare ale armelor rusești Pictură, sculptură și arhitectură În primul sfert al secolului al XVIII-lea, odată cu păstrarea tradițiilor vechi de secole ale picturii pe șevalet și frescă, au luat naștere genuri complet noi de artă picturală Unul dintre aceste genuri, care s-a răspândit rapid, a fost genul gravurii, în care nu numai că s-a manifestat în mod vizibil Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII triumful principiului secular în artele vizuale, dar s-au păstrat tradițiile așa-numitelor "tablouri populare"

sau "lubok" Imaginile de gravură, de regulă, erau de două tipuri: fie decorau publicații tipărite (cărți și hărți geografice), fie decorau interioarele instituțiilor statului, clădirilor publice și caselor private. Practic, gravorii, printre care Lev Bunin, frații Fedor și Alexei Zubov, Andrey Rostovtsev, Ivan Adolsky, Vasily Kipriyanov și Pavel Pikar, s-au remarcat prin priceperea lor deosebită, și-au dedicat creațiile elegante celor mai semnificative evenimente ale epocii: faimoasele bătălii terestre și maritime, înainte de toate, bătălia de la Poltava, recenzii solemne ale trupelor, construcția Sankt Petersburgului, lansarea de noi nave etc. În epoca lui Petru cel Mare, genul parsunei, un portret realist pictat în manieră plană tradițională, s-a dezvoltat mai departe. Mai mult decât atât, potrivit unui număr de istorici de artă (S Yamshchikov, O Evangulova, A Sterligov), mulți artiști care au lucrat în acest gen, în special Ivan Beznin, Luka Smolyaninov, Erofei Yelin, Ivan Adolsky și Mihail Chelnokov, treptat deplasându-se departe de tradițiile picturii rusești de șevalet, au fost în mod clar influențate de școala europeană de pictură. Această tendință este văzută cel mai clar în exemplul parsunilor țarului Ivan Alekseevich, țarina Natalya Kirillovna Naryshkina și personaje din așa-numita "Seria Transfigurare" - membri ai "Celui mai bețiv consiliu al celui mai glumit prinț-PDPA" - Fyodor Iurievici Romodanovski, Nikita Moiseevici Zotov, Ivan Ivanovici Buturlin și Iakov Fiodorvici Turgheniev. Epoca reformelor lui Petru cel Mare a fost momentul nașterii și dezvoltării unui gen fundamental nou și de frunte de artă plastică din secolul al XVIII-lea - genul portretului realist, care a determinat în mare măsură soarta întregii arte picturale rusești. În mod tradițional, asociez formarea portretului rusesc cu numele a doi artiști remarcabili ai epocii petrine - I N Nikitin și A M Matveev. Ivan Nikitovici Nikitin (-) s-a născut la Moscova în familia unui preot și și-a început cariera de cântăreț în corul patriarhal. Cu toate acestea, foarte curând, după ce a descoperit talentul unui pictor, a mers să slujească la o școală de artilerie, unde a devenit profesor de desen. Mai târziu, la recomandarea lui Peter, a urmat un curs cu celebrul portretist german Johann Tannauer și, după ce a dobândit cunoștințele și experiența necesare, a început să lucreze ca pictor de curte. În - el creează o întreagă galerie de portrete ale membrilor familiei regale, dintre care cele mai faimoase sunt portretele prinților moștenitori Anna Petrovna, Elizaveta Petrovna și verișoarele lor, prințesele Praskovya Ivanovna și Natalya Alekseevna. Apoi, în , la instrucțiunile personale ale lui Petru, pleacă în Italia, unde își îmbunătățește abilitățile și măiestria la Veneția și Florența și se întoarce în Rusia abia după patru ani. A fost aici în - creează o întreagă colecție de picturi geniale: portrete ale "Cancelarului G I Golovkin", "Contele S G Stroganov" și "Hetman în aer liber", picturi de luptă dedicate bătăliilor de la Kulikovo și Poltava și, în sfârșit, cea mai faimoasă lucrare a sa "Petru I pe patul de moarte", pictată din natură în ianuarie Andrei Andreevici Matveev (-), fiind un băiat tânăr, din ordinul personal al lui Petru în a fost trimis să studieze în Olanda, unde a fost fondat. Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII o școală privată de pictură în atelierele lui A Boonen și K Moor, iar apoi la Academia de Arte din Anvers. Întors în Rusia, a condus "echipa pitorească", care a fost parte integrantă a "Cancelaria clădirilor", creată de Petru I în special pentru a organiza construcția Sankt Petersburgului. Printre cele mai cunoscute picturi ale sale se numără lucrări precum "Alegoria picturii" ( ), "Venus și Cupidon" ( ), portretele prinților A P Golitsyn și I A Golitsyn ( ) și celebrul

"Autoportret cu soția sa" ( ), în care talentul artistului și inovatorul artei picturale s-a manifestat cu cea mai mare forță. Un nou fenomen în cultura rusă în primul sfert al secolului al XVIII-lea a fost apariția a două noi genuri - un portret sculptural și compoziții sculpturale. Fondatorul primului gen a fost celebrul sculptor florentin Bartolomeo Carlo Rastrelli, care a creat portrete sculpturale ale Prințului A. D. în Rusia: Menshikov (-) și Petru I (-), precum și celebra statuie ecvestră a lui Petru I la Castelul Inginerului (-) și statuia sculpturală "Anna Ioannovna cu un copil negru" (-). Strămoșul celui de-al doilea gen a fost arhitectul francez Jean-Baptiste Leblon, care a supravegheat construcția și proiectarea Marii Cascade a Fântânilor din Palatul Peterhof (-), precum și a Grădinii Superioare și a Parcului Inferior (-) în același Peterhof. În anii reformelor lui Petru cel Mare, arhitectura rusă trecea printr-o perioadă de tranziție, reflectând într-un fel sau altul influența puternică a tradiției arhitecturale europene și, mai ales, stiluri arhitecturale atât de noi precum baroc și stilul de ordine. Cea mai vizibilă influență a tradițiilor arhitecturii europene s-a manifestat în formarea și dezvoltarea stilului Naryshkin sau a stilului baroc din Moscova, care s-a caracterizat printr-o simetrie accentuată a compoziției, mai multe niveluri și o abundență de elemente decorative pe fațadă. A clădirii. Dar principalul lucru care a distins barocul rusesc de cel european a fost păstrarea fundației tectonice a clădirii, și nu distrugerea acesteia, și armonia absolută a întregii compoziții a clădirii în sine cu decorarea sa exterioară. Printre cele mai interesante monumente de arhitectură de cult construite în stilul barocului moscovit, merită menționate bisericile în formă de turn din moșie construite în satele din apropierea Moscovei și chiar în Moscova - Biserica Mijlocirii Sfintei Fecioare Maria din Fîli (-), Biserica Mântuitorului din satul Ubory (-), Biserica Treimei din Trinity-Lykovo (-), Biserica Învierii din Kadashi (-) și Biserica Adormirii Maicii Domnului de pe Pokrovka (-). Celebrul Turn Sukharev (-), construit de Mihail Ivanovici Choglovkov pe Sretenka, Biserica Semnului din Dubrovitsy (-) și Biserica Arhanghelului Gabriel (Turnul Menșikov) de pe strada Myasnitskaya din Moscova (-), construită de remarcabilul arhitect rus Ivan Petrovici Zarudny. Chiar la începutul noului secol, a apărut așa-numitul stil de ordine, care s-a caracterizat prin utilizarea pe scară largă a diferitelor coloane, porticuri, rotonde și frontoane. Clădiri caracteristice realizate în acest stil au fost Biserica lui Ioan Războiul de pe Bolshaya Yakimanka (-), Biserica Poarta Tikhvin a Mănăstirii Donskoy (-) și Catedrala Spassky a Mănăstirii Zaikono-Spassky ( ), construită conform proiectului lui Ivan Petrovici Zarudny, biserica Capitolul întâi. IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII. Nașterea Maicii Domnului în satul Marfino de lângă Moscova (-), construită de arhitectul cetate V. I. Belozеров, bisericile de moșie ale principilor B. A. Golitsyn și G. F. Dolgorukov în Podmoklovo ( ) și Perovo ( ), reconstruite de noul proprietar diacon A. F. Celebrele Camere Kurbatov ale lui Averky Kirillov pe terasamentul Bersenevskaya din Moscova (-) și clădirea vechiului Arsenal al Kremlinului (-). Mai mult, trebuie spus că clădirea "îndelung-răbdătoare" Arsenal de la Kremlin a fost construită în trei etape, dar numai prima etapă (-) și parțial a doua (-) aparțin epocii lui Petru cel Grozav, când lucrările de construcție au fost supravegheate de arhitecții X. Konrad, D. Ivanov și M. Cheglovkov. În același timp, trebuie menționat că un fapt remarcabil este că un strălucit cunoscător și istoric al artei ruse, un remarcabil pictor rus I. E. Grabar a scris

pe bună dreptate acea arhitectură rusă a secolului al XVIII-lea "Ea își are originea în caracteristicile sale esențiale nu pe malul Nevei, ci tocmai la Moscova " Un stil arhitectural fundamental diferit - așa-numita versiune nord-germană sau olandeză a barocului, cu un decor restrâns, uscat și cu dorința de raționalitate maximă, a fost luată ca bază pentru construcția noii capitale a Sankt Petersburg Un reprezentant remarcabil al acestei tendințe în barocul european a fost strălucitul arhitect italian Domenico Trezzini, care a fost autorul multor clădiri celebre ale capitalei de nord, în special Palatul de vară al lui Petru de pe malul Fontanka (-), Catedrala Petru și Pavel (-) și clădirea celor douăsprezece colegii (-) El a fost, de asemenea, autorul proiectului și primul creator al ansamblului celebrei Lavrei Alexander Nevsky, a cărei construcție a început în Mulți arhitecți de seamă, printre care Bartolomeo Carlo Rastrelli, Jean-Baptiste Lebon, Ivan Kuzmich Korobov, Ivan Andreevici Ustinov și Mihail Grigorievici Zemtsov, au jucat un rol semnificativ în crearea imaginii strălucitoare a Sankt-Petersburgului și a împrejurimilor sale, care au participat activ la proiectarea și construcția primelor clădiri ale Amiralității (-), palatul principelui IAD Menshikov din Oranienbaum (-), Marele Palat Regal din Peterhof (-), casa olandeză a lui Peter ("Monplaisir") din Peterhof (-), clădirile Bursei ( ), Kunstkamera (-), Curtea Seating ( ) și multe alte clădiri ale capitalei de nord O trăsătură distinctivă a dezvoltării arhitecturii ruse în primul sfert al secolului al XVIII-lea a fost crearea primelor ansambluri de palat și parc, printre care Oranienbaum și Peterhof, menționate mai sus, s-au remarcat prin fast și eleganță deosebite Vorbind despre dezvoltarea arhitecturii în epoca petrină, trebuie subliniat că o abordare fundamental nouă a urbanismului, care s-a caracterizat prin:) realizarea unui plan preliminar de dezvoltare a orașului și dezvoltarea unui tip special de planificare regulată a blocurilor și clădirilor cu sistem de străzi, alei și piețe,) construcția de mari ansambluri arhitecturale, în principal în scop civil, și nu în scop religios;) îmbunătățirea blocurilor orașului, realizarea de piatră trotuare, decorarea elegantă a fațadelor tuturor clădirilor, montarea lămpilor etc Toate aceste noi principii ale dezvoltării urbane s-au manifestat cel mai clar în timpul construcției noii capitale a Imperiului Rus, Sankt Petersburg, pe care Petru însuși a numit-o cu afecțiune "paradis" - adică "paradis" În pentru sistem Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII La inițiativa capitalei nordice, prin decret al țarului, a fost creat Biroul Afacerilor Orașului (din - Biroul Clădirilor), care era însărcinat nu numai cu proiectarea și construirea ansamblurilor urbane, cartierelor, alei și piețelor , dar și cu o atentă supraveghere a calității construcției și decorațiunii interioare a clădirilor Inițial, s-a decis ca orașul de pe Neva să fie construit numai din piatră, prin urmare, când a existat o lipsă acută de material "ornamental", în Petru a emis un decret special care interzicea construcția din piatră în toate orașele țării, cu excepția St Petersburg Inițial, Sankt Petersburg a fost construit după Planurile Generale, care au fost elaborate de D Trizini și J B Leblon în - Dar în , a fost elaborat un nou Master Plan pentru construcția Sankt-Petersburgului, autorul căruia a fost arhitectul și teoreticianul remarcabil al arhitecturii rus Piotr Mihailovici Eropkin, autorul primului cod de arhitectură și construcții din Rusia "Poziția al expediției arhitecturale" (-), care a determinat mulți ani setul de prevederi și reguli de bază ale creativității arhitecturale, care i-au ghidat pe arhitecții ruși de-a lungul secolului al XVII-lea Viața și

obiceiurile Rusiei lui Petru Potrivit majorității istoricilor, cele mai revoluționare transformări din epoca lui Petru cel Mare au suferit un mod tradițional de viață, care a fost bogat saturat cu arhaismul "domostroevskaya" și a rămas practic neschimbat timp de multe secole. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că gradul de transformări în viața de zi cu zi depindea direct de statutul social și de locul de reședință permanentă al destinatarului acestor reforme, deoarece: țărănimea rusă și) locuitorii Moscovei și Sankt Petersburgului, precum și ca mari orașe de provincie, au învățat toate "farmecele" transformărilor lui Petru cel Mare în viața de zi cu zi mult mai devreme și într-o măsură mult mai mare decât compatrioții lor care locuiesc într-o provincie rusă îndepărtată: orașe de județ, sate, curți ale bisericilor și sate. De fapt, toate reformele lui Petru în sfera vieții de zi cu zi au pus bazele celui mai profund decalaj dintre modul de viață al elitei conducătoare și restul poporului. De asemenea, este necesar să remarcăm două aspecte mai importante ale reformelor "de zi cu zi" ale lui Petru:) în primul rând, aproape toate inovațiile din viața de zi cu zi nu numai că au negat modul obișnuit de viață și comportamentul majorității poporului rus, dar au fost introduse cu specialități speciale și chiar rigiditate sofisticată, și într-un număr de cazuri și cruzime;) în al doilea rând, au perfectat dreptate acei istorici care susțin că motivul determinant pentru toate inovațiile lui Petru în viața de zi cu zi a fost dorința țarului de a-și transforma peste noapte supușii în europeni frumoși. Întors din primul său turneu în străinătate, Petru I s-a ocupat imediat de aspectul supușilor săi și în august a emis un Decret "Cu privire la bărbierirea bărbii". Primele victime ale acestui decret au fost membrii Dumei Boierești F Yu Romodanovsky, A S Shein, B M Golitsyn și L K Naryshkin, precum și toți oamenii de la curte - kravchie, avocați și administratori și deja la sfârșitul anului, a urmat un nou decret al țarului, care a ordonat toate categoriile de oameni de serviciu - nobili, locuitori ai Moscovei, copii Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII boierii, funcționarii și alții au ordonat să-și priveze "imaginile" de vegetație, adică să-și radă bărbii. Mai târziu, în , după ce s-a ocupat de interesele financiare ale trezoreriei, Petru I a emis un nou decret care a introdus o taxă pentru purtarea bărbii: barba unui negustor era estimată la de ruble pe an, barba unui nobil și funcționar - de ruble, un orășean - de ruble, iar un țăran - doar bani, pe care totuși țăranii trebuiau să îi plătească de fiecare dată când vizitau orașul. După barbă a venit rândul hainelor. În ianuarie, a fost urmat decretul țarului de interdicție a purtării rochiilor tradiționale cu fustă lungă: armeni, okhabneys, feryazes și diverse feluri de caftane de croială turistică, rusă, poloneză și maghiară. De acum înainte, toți nobilii și orășenii au fost nevoiți să se îmbrace în camisole săsești, olandeze sau franceze, cu cravate și manșete luxuriante, să-și pună pantofi cu ciorapi sau cizme peste genunchi și să "îmbrace" peruci luxuriante, camisole, pălării cocoși sau pene pălării pe cap. Cei care s-au opus acestor inovații sau nu au avut timp să-și schimbe garderoba au fost fie supuși unei amenzi bănești serioase, fie execuției rușinoase de a tăia o rochie veche chiar pe stradă. Puțin mai târziu, și îmbrăcămintea feminină a suferit schimbări majore, dar numai în rândul claselor "conducătoare". În loc de tradiționale sarafane, fuste, jachete de duș și un singur rând, negustorii și nobilele de acum înainte trebuiau să se îmbrace doar în rochii cu gât adânc, cu o fustă largă, să poarte pantofi ușori cu toc, să-și pună peruci luxuriante pe cap etc. Structura familială a strămoșilor noștri a suferit și ea schimbări semnificative.

În epoca lui Petru cel Mare De exemplu, Decretul din a stabilit o nouă procedură de căsătorie: "acordul de nuntă" tradițional dintre părinții mirilor a început să fie însoțit de o întâlnire personală a viitorilor soți, iar ceremonia miresei a fost înlocuită cu ceremonia logodnei. Petru I a acordat o mare importanță pregătirii tinerilor nobili în maniere rafinate sau politețe, respectabilitate și diverse alte virtuți. În acest scop, celebrele tratate "Oglanda cinstită a tinereții sau indicații pentru comportamentul lumesc" ( ), care a fost o compilație a lucrărilor autorilor europeni, și "Prima instrucție pentru tineri" ( ) de Feofan Prokopovich, au fost publicate în mod repetat pentru ei. Printre "virtuțile" tinerețe erau doar trei: smerenia, prietenia și curtoazia. Dar fetele trebuiau să aibă mai mult de două duzini de virtuți: frica de Dumnezeu, smerenia, sânguința, milostivirea, modestia, economia, fidelitatea, tăcerea, curățenia etc. Dar fetele au apreciat în special capacitatea de a se înroși, care era considerată un indicator al purității morale și al castității. Schimbări semnificative au avut loc și în activitățile de agrement ale tuturor nobililor, în primul rând locuitorii capitalelor. Cea mai semnificativă dintre ele a fost introducerea unei noi forme de comunicare publică - recepții ceremoniale în casele nobilimii sau adunărilor capitalei, care, conform Decretului țarului "Cu privire la demnitatea unui oaspete, a fi oaspete la adunări", emisă în decembrie, a devenit o distracție obligatorie a nobililor, nobilimii și negustorilor. Procedura de desfășurare a tuturor adunărilor, care a fost dezvoltată de țarul Petru însuși, a abolit tradițiile și ritualurile anterioare "domostroievski", în special, o masă separată pentru bărbați și femei și o ceremonie de sărut, dar a prevăzut o serie de inovații fundamentale: Subiect: CULTURA RUSĂ A PRIMULUI SFERT AL SECOLULUI XVIII) În primul rând, participarea la adunări a fost obligatorie nu numai pentru bărbați, ci și pentru soțiile lor, pentru care "țarul mingiilor", batmanul suveranului, care a devenit ulterior procuror general al Senatului, Pavel Ivanovich Yaguzhinsky, care, în pentru a preveni "absentajul" "Am căutat prin toate listele de invitați și am calculat toate "netchikov") În al doilea rând, la adunări ar fi trebuit să ia parte reprezentanți ai diferitelor grupuri sociale și ale populației - nobili nobili, nobili, negustori și chiar plebei) În al treilea rând, la adunări era interzisă orice venerare a rangului și se institua un tratament egal pentru toți, indiferent de statutul lor material, oficial și de altă natură, inclusiv regele însuși) În al patrulea rând, distracția și ușurința aveau să domnească la adunări, iar conversațiile laice de afaceri alternau cu dansuri, jocuri și concursuri) În al cincilea rând, proprietarul ansamblului, adică în casa în care se ținea recepția solemnă, era interzis să se întâlnească, să se despartă și să se distreze oaspeții, indiferent de rang și statut. El a fost însărcinat doar să creeze condițiile necesare pentru o distracție plăcută și distractivă și așa mai departe. Adunările lui Petru nu trebuie în niciun caz confundate cu așa-numita "Catedrală Atot-Beată", care a fost creată la pofta personală a lui Petru la începutul domniei sale. Conform Regulilor acestui "Consiliu", al cărui autor era și regele însuși, acesta accepta "orice rang și titlu de bețivi și hoți cu Kharys urâți, care petreceau cea mai mare parte a anului în chilii, închinându-se Blkhus". În zilele de mascarade și de Crăciun, companiile de bețivi de "catedrală" se târau din celulele lor, cărora li s-au alăturat regele însuși și anturajul său. Atunci această adunare a "cele mai beate catedrale" într-o sanie trasă de porci, urși și capre, a pornit spre slăvirea boierilor și a negustorilor bogați, care trebuia să trateze și

să ofere daruri oaspeților nepoftiți Trebuie spus că o serie de oameni de știință (A Panchenko) încearcă să descopere în aceste adunări o semnificație filosofică profundă, care, în opinia lor, fie a fost exprimată într-o parodie a Bisericii Ortodoxe Ruse, fie a avut o serioasă moralizare și valoare educațională Se pare însă că în evaluarea acestor adunări, profesorul N I Pavlenko, care a scris că nu există niciun sens ideologic în aceste desfășurări sălbatice ale "catedralelor în stare de ebrietate", și era un tribut elementar adus "barbarismului" și cerințelor culturale scăzute, atât ale tuturor "catedralelor", cât și țarului însuși În epoca lui Petru cel Mare, natura tuturor festivităților publice s-a schimbat semnificativ Anterior, aveau un caracter exclusiv ecleziastic, iar victoriile armelor rusești erau sărbătorite cu clopote magnifice, procesiuni, slujbe solemne de rugăciune etc Acum, însă, astfel de festivități au căpătat un caracter pur laic și au început să fie însoțite de o trecere solemnă a trupelor prin arcuri de triumf, saluturi de tun, artificii, mascarade etc Anul Nou a început să fie sărbătorit deosebit de magnific, care, prin decretul lui Petru din noiembrie , a fost mutat de la septembrie la ianuarie Același decret a introdus o nouă cronologie de la Nașterea lui Hristos, iar de la ianuarie , Rusia, ca întreaga lume creștină europeană, a început să trăiască într-o nouă cronologie Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Subiect: RUSIA ÎN ERA LUI PETRU CEL MARE - Plan: Observații preliminare Domnia Ecaterinei a II-a (-) Domnia lui Petru al II-lea (-) Board of Anna Ioannovna (-) Domnia lui Ioan Antonovici (-) Domnia Elisabetei Petrovna (-) Domnia lui Petru al III-lea (-) Observații preliminare Conform expresiei figurative a marelui istoric rus Academician V O Klyuchevsky a doua jumătate a anilor - începutul anilor a intrat în istoria Rusiei ca "epoca loviturilor de palat", când de la moartea lui Petru I ( ) până la urcarea Ecaterinei a II-a ( ), pe tronul Rusiei au fost înlocuiți împărați și împărătese Aceștia erau oameni de vârste diferite, caractere și gusturi diferite și, cu toate acestea, conform strălucitului cercetător al acelei epoci, profesorul N I Pavlenko, aveau multe în comun:) în primul rând, niciunul dintre ei nu se distingea prin inteligență înaltă;) cei mai mulți dintre ei au ajuns întâmplător pe tronul Rusiei și) în anii domniei lor, puterea absolută a monarhului a fost folosită nu atât în folosul națiunii și al statului, cât pentru a satisface mofturile personale și capricii împăraților și împărăteselor înșiși și un pachet de favoriți și favoriți cei mai lacomi Petru I se considera un slujitor al statului, iar toată firea sa înfloritoare era subordonată realizării binelui comun Deși succesori săi de pe tron le plăcea să vorbească despre binele comun, au făcut-o din inerție sau în virtutea imitației exterioare Participarea lor personală la administrarea statului nu s-a extins dincolo de cea legată de numeroase ținute și distracții, viața curții imperiale și satisfacerea diferitelor gusturi și capricii ale numeroșilor lor favoriți și favoriți Niciunul dintre ei, precum Petru I, nu a legiferat, nu a condus negocieri diplomatice, nu a condus trupe pe câmpul de luptă, nu a întocmit regulamente, nu și-a inspirat supușii la exploatarea în treburile muncii și militare prin exemplul personal, nu s-a gândit la viitorul țării Domnia Ecaterinei a II-a (-) La ianuarie , Petru I a murit, iar tronul Rusiei era vacant Originile acestui eveniment datează din iulie , când, sub acuzația de înaltă trădare, Senatul l-a condamnat la moarte pe singurul fiu al lui Petru țarevici Alexei (-), care, neputând rezista la tortură pe grătar, nu a așteptat pentru executarea pedepsei și a murit în cazemata Cetatea

Petru și Pavel La februarie , Petru a emis "Carta cu privire la succesiunea la tron", potrivit căreia împăratul putea de unul singur să-și numească succesorul pe tron, chiar dacă nu aparținea dinastiei conducătoare: Subiect: RUSIA ÎN ERA REVOLUȚIILOR DE PALAT - pentru ca aceasta să fie întotdeauna la voia suveranului conducător, căruia îi dorește, moștenirea o va determina Mai mult decât atât, chiar la sfârșitul acestei "Carte" a fost făcută un avertisment foarte caracteristic: "din acest motiv, poruncim ca toți supușii noștri credincioși și scutiri seculare să fie date, Carta noastră înaintea lui Dumnezeu și Evanghelia Sa a fost aprobată pe o astfel de bază încât oricine face acest lucru este dezgustat, sau altfel cum va fi interpretat, este onorat pentru un trădător, va fi supus pedepsei cu moartea și jurământului bisericesc În , pe baza acestei "Carte", Petru și-a numit-o succesoare pe soția sa Ekaterina Alekseevna (-), a cărei origine este încă subiectul unor aprinse dispute științifice Un singur lucru este clar, că s-a născut în Curland și, de fată, a purtat numele Marta Samuilovna Skavronskaya sau Veselovskaya Dar, după ce a surprins-o în curând într-o relație intimă cu camelarul curții, Willim Mons, care era fratele mai mic al primei iubite regale, Anna Mons, împăratul și-a anulat decizia Cu toate acestea, doar câteva luni mai târziu, Petru s-a îmbolnăvit grav și, plecând în altă lume, nu a avut timp să numească un nou succesor la tron Imediat după moartea lui Petru, la tron a început o luptă acerbă pentru putere, pe care N M Karamzin a descris-o destul de mușcător, dar pe bună dreptate: "pigmeii s-au certat despre moștenirea lui Petru" La această luptă au luat parte două grupuri judecătorești: așa-zisii "Puii cuibului lui Petrov" - A D Menshikov, P I Yagujinski, G I Golovkin, P A Tolstoi, A V Makarov și F Prokopovici, care se temeau cu adevărat de urcarea țareviciului Petru al II-lea (-), în vârstă de zece ani, s-au adunat în jurul văduvei suveranului suveran și al reprezentanților aristocrației tribale rusești - prinții D M Golitsyn, V L Dolgoruky și N I Repnin, care, dimpotrivă, a insistat cu tărie asupra candidaturii fiului țareviciului Alexei ucis În cele din urmă, această dispută a fost rezolvată de regimentele de gardă Preobrazhensky și Semenovskiy, care, la ordinul prințului A D Menshikov și contele P A Tolstoi a fost susținut necondiționat de candidatura Ecaterinei I, care a devenit noua împărăteasă a Rusiei Potrivit multor istorici (N Pavlenko, V Anisimov, A Kamensky), urcarea Ecaterinei I (-) a dus la o extraordinară întărire a puterii Alteței Sale Seninea Sa Principele A D Menshikov și, ca urmare, mulți dintre asociații lui Peter, în special, procurorul general P I Yaguzhinsky și amiralul general F M Apraksin, au început să-și exprime deschis nemulțumirea față de atotputernicia exorbitantă a "conducător semiputernic" Ieșirea din această situație a fost sugerată de vicleanul conte P A Tolstoi, care a propus să creeze sub Împărăteasa un nou corp de putere supremă - Consiliul Suprem Privat În februarie , sub președinția oficială a Ecaterinei, a fost creat Consiliul Suprem Privat, care includea și președintele Colegiului Militar, Alteța Sa Senină Sa Prinț A D Menshikov, președintele Colegiului Amiralității Contele F M Apraksin, președinte și vicepreședinte al Colegiului de Afaceri Externe contele G I Golovkin și Barónul A I Osterman, șeful Cancelariei Secrete, Contele P A Tolstoi, senatorul prințul D M Golitsyn și ginerele împărătesei, ducele Cal Friedrich de Holstein Consiliul Suprem Suprem a devenit cea mai înaltă instituție de stat a țării, căreia îi erau subordonate toate cele colegii, Sinodul și Senatul, care și-au pierdut titlul de Guvernare și au devenit Înalte Practic, toate treburile Consiliului Suprem Suprem au fost gestionate

de fapt de doar trei persoane: feldmareșalul Alteța Sa Serenă Prințul A D Menshikov, cancelar contele G I Golovkin și vicecancelarul baronului A I Osterman Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII În februarie , Catherine, care nu se remarcase niciodată printr-o sănătate bună, s-a îmbolnăvit în cele din urmă În această situație, A D Menshikov a decis să meargă înainte Deja în aprilie , la instrucțiunile directe ale Alteței Sale, foștii săi aliați contele P A au fost arestați și apoi exilați în Siberia Tolstoi, generalul-șef I I Buturlin și cumnatul său, șeful poliției din Sankt Petersburg A M Devier, care intenționa să o plaseze pe tron pe Anna, fiica cea mare a lui Petru I Iar la începutul lunii mai , împărăteasa bolnavă în stadiu terminal, sub dictarea Alteței Sale senine, a semnat așa-numitul "Testament", în care trei persoane au fost numiți succesori ai ei pe tron în ordine descrescătoare : tânărul țarevich Petru al II-lea , dar numai la împlinirea vârstei majorității sau a căsătoriei, și două fiice nelegitime ale lui Petru I și Ecaterina - Anna și Elizaveta Petrovna Potrivit istoricilor (N Pavlenko, E Anisimov), acest document, care, de fapt, a anulat "Carta despre moștenirea tronului" a lui Petru, a devenit un fel de compromis între cele două grupuri de curte, deoarece aristocrația tribală era deja gata să-l căsătorească pe tânărul Petru cu fiica Alteței Sale senine Prințul Maria Menshikova, dacă numai fiul țareviciului Alexei ucis să obțină tronul mult așteptat Dar, așa cum se întâmplă adesea, "Șansa Majestății Sale" a intervenit în istorie și evenimentele au început să se dezvolte într-un scenariu complet diferit Domnia lui Petru al II-lea (-) La începutul lui mai , împărăteasa, suferindă de tuberculoză, a murit, iar Petru al II-lea (-) a devenit noul împărat IAD Menshikov ar fi putut triumfa, pentru că după căsătoria tânărului împărat cu fiica sa cea mai mare, el spera, prin căsătoria între ele cu dinastia conducătoare, să primească statutul oficial de regent și să împingă însuși Consiliul Suprem Suprem de la putere, care la acea vreme avea puteri oficiale de regentă Cu toate acestea, foarte curând s-au întâmplat două circumstanțe complet neprevăzute, iar nobilul atotputernic a fost răsturnat brusc din statul Olimp În multe privințe, Senina Sa Alteța și-a săpat un mormânt politic, făcând două greșeli de neiertat:) În primul rând, din inițiativa sa, tânărul prinț Ivan Alekseevich Dolgoruky a devenit camerlanul tânărului împărat, iar propriul său tată, prințul Alexei Grigorievich Dolgoruky și verii săi, prinții Vasily Lukich și Vasily Vladimirovich Dolgoruky au devenit membri ai Supremului Privat Consiliu) În al doilea rând, în timpul exacerbarii tuberculozei sale de lungă durată, care i-a aruncat pe cei mai strălucitori o lună întreagă în pat, l-a lăsat pe omniprezentul baron A I Osterman, care a avut nevoie doar de trei săptămâni pentru a-l converti pe tânărul și neinteligentul Petru la credința sa La începutul lui septembrie , conform unui decret imperial nominal, întocmit personal de A I Osterman, Alteța Sa Serena Prințul Generalisim A D Menshikov, lipsit de toate moșiile, funcțiile, rangurile și premiile sale, împreună cu întreaga sa familie, a fost exilat mai întâi pe moșia sa de lângă Riazan, iar apoi în îndepărtatul oraș Berezov de pe Ob, unde a trăit în sărăcie și uitare timp de aproximativ doi ani, a murit în noiembrie G Potrivit profesorului P I Pavlenko, pe care îl împărtășim pe deplin, căderea lui A D Menshikov a fost de fapt prima lovitură de palat, deoarece:) componența Consiliului Suprem Privat s-a schimbat radical, în care Subiect: RUSIA ÎN ERA REVOLUȚIILOR DE PALAT - nobilii din epoca petrină, doar G I Golovkin și A I Osterman, iar pozițiile de conducere au fost luate de partidul Golitspyv-Dolgoruky;) s-a schimbat însăși poziția Supremului

Consiliu Privat, care și-a pierdut funcțiile de regentă și a fost de acum încolo subordonat împăratului însuși După ce au obținut predominanța în Consiliul Suprem, Golitsyns și Dolgoruky au început să aibă un impact negativ imens asupra personalității tânărului împărat, care, de fapt, era încă doar un copil Îngăduindu-se celor mai josnice capricii și pofte ale lui Petru al II-lea, prințul A G Dolgoruky, și mai ales "micuții" lui Ivan și Ekaterina, au câștigat o influență incredibilă la curte Mai mult decât atât, în curând Alexei Grigorievich, ca și omologul său învins, și-a propus să se căsătorească cu familia imperială, căsătorindu-și fiica Ekaterina cu tânărul Petru În noiembrie , a avut loc logodna tinerilor, iar nunta în sine s-a hotărât să fie jucată la începutul anului următor Dar "Șansa Majestății Sale" a intervenit din nou în istorie: după ce a răcit în timpul vânătorii preferate și s-a îmbolnăvit de variolă incurabilă, la mijlocul lunii ianuarie , Petru al II-lea a murit brusc, iar toate calculele vicleanului lucrător temporar s-au prăbușit în praf Board of Anna Ioannovna (-) Imediat după moartea tânărului împărat, toți membrii Consiliului Suprem Privat, după ce au discutat despre diverși candidați la tronul imperial vacant, la îndemnul experimentatului prinț D M Golitsyn a decis să opteze pentru nepoata lui Petru I, fiica fratelui său mai mare țarul Ivan, ducesa de Curland Anna Ioannovna (-), care timp de douăzeci de ani, după moartea soțului ei Friedrich Wilhelm (-) , a dus o existență mizerabilă în capitala Ducatului Curlandei - provinciei Mitava După ce și-a stabilit candidatura, prinții D M Golitsyn și V L Dolgoruky a făcut așa-numitele "Condiții", adică condițiile pentru urcarea Annei la tron, ceea ce a transformat-o într-o marionetă a Consiliului Suprem Privat, deoarece fără acordul lui nu putea:) emite noi legi;) rezolva probleme de război și pace;) introducerea sau anularea taxelor și taxelor vamale;) a acorda ranguri și moșii etc Potrivit majorității istoricilor (V Klyuchevsky A Kuzmin, N Pavlenko, V Anisimov), de fapt, a fost o limitare serioasă a puterii autocratice a monarhului în favoarea aristocrației tribale, prin urmare academicianul V O Nu a fost o coincidență faptul că Klyuchevsky a declarat că "Condițiile", de fapt, au introdus o "monarhie constituțional-aristocratică" în Rusia Între țcm, unul dintre cei mai prevăzători membri ai Consiliului Suprem Privat, prințul Dmitri Mihailovici Golițin, care știa bine că proiectul "liderilor supremi" ar putea să nu găsească sprijin în cercurile largi ale nobilimii ruse, a dezvoltat o nou proiect de limitare a autocrației printr-un sistem de organe alese în centru și în regiuni Noul proiect al "constituției nobiliare" prevedea ca Consiliul Suprem Privat, format din membri, să rămână organul suprem al puterii executive Senatul de guvernare, format din de senatori, urma să devină organul de control administrativ și judiciar suprem Iar funcțiile legislative trebuiau transferate la două organisme alese de clasă - Camera Nobilimii, formată din de deputați și Camera orașului, ai cărei membri Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII trebuiau să fie câte doi reprezentanți din fiecare oraș de provincie și de județ Cu toate acestea, acest proiect de "constituție nobilă" a rămas pe hârtie În februarie , ducesa Anna a semnat "Condițiile" cu mare bucurie și a ajuns la Moscova pentru încoronare Totuși, aflându-se în capitală, ea și-a dat repede seama că "conspirația conducătorilor" nu a avut niciun sprijin în cercurile largi ale capitalei și nobilimii provinciale Conform estimărilor autorilor moderni (N Pavlenko, L Milov, E Anisimov, A Kamensky), împărătesei au fost înaintate petiții ale nobilimii, în care peste de semnatori, spre deosebire de "Condițiile aristocratice" , au venit cu

"programul" lor, care prevedea reducerea perioadei de serviciu public obligatoriu, desființarea restricțiilor la moștenirea bunurilor imobile etc În special, la sfârșitul lunii februarie , în timpul unei audiențe personale cu împărăteasa, senatorul prințul A M Guvernatorii Cherkasy, Astrakhan și Kazan V N Tatishchev și A P Volynsky și vicepreședintele Sfântului Sinod F Prokopovici, în numele celor multe mii de nobilimi și gărzii rusești, au implorat-o cu umilință să restabilească puterea autocratică și puterile Senatului de guvernare Evaluând nepopularitatea "răscoalei conducătorilor", Anna cu mare bucurie a rupt "Condițiile" și la începutul lunii martie , prin decret personal, a dizolvat Consiliul Suprem Privat Aceasta a fost urmată de o represalie rapidă împotriva prinților Golitsyn și Dolgoruky, mulți dintre aceștia fiind mai întâi exilați și apoi torturați în temnițe (D M Golitsyn, A G Dolgorukov) sau executați sever pentru trădare (V L Dolgorukov, I A Dolgorukov) Domnia de zece ani a Annei Ioannovna (-) a început sub sloganul revenirii la tradițiile și practicile petrine În special, imediat după dizolvarea Consiliului Suprem Privat, Senatul a fost restabilit în drepturile sale, căruia i-a fost returnat numele Guvernatorului Dar aici s-a încheiat, probabil, asemănarea cu Petru I și cursul său politic Întrucât Anna Ioannovna era complet nepregătită să gestioneze vastul Imperiu Rus, în octombrie , sub persoana împărătesei, a fost creat un nou organism de stat - Cabinetul de Miniștri, care în diferite momente a inclus doar trei persoane în calitate de prim ministru, aceștia au fost: contele Gavriil Ivanovici Golovkin (-), contele Pavel Ivanovici Yaguzhinsky (-), prințul Artemy Petrovici Volynsky (-), contele Alexei Petrovici Bestuzhev-Ryumin ( ) și contele Burchard Minich (-), baronul Andrei Ivanovici Osterman (-) ca ministru al doilea și prințul Alexei Mihailovici Cerkaski (-) ca ministru al treilea În , Anna, după ce și-a pierdut în cele din urmă orice interes pentru orice afaceri de stat, a semnat un decret nominal, conform căruia semnăturile celor trei miniștri de cabinet erau echivalate cu semnătura împărătesei însăși Cu alte cuvinte, Cabinetul de Miniștri a fost înzestrat cu puteri legislative nelimitate, iar din acel moment, Senatul de Guvernare și-a pierdut din nou rolul anterior de cel mai înalt organ administrativ al imperiului și a devenit un organism subordonat Cabinetului În știința istorică, domnia de zece ani a Annei Ioannovna a fost numită în mod tradițional "Bironism", deoarece a fost sub ea, conform expresiei figurative a lui V O Klyuchevsky, "nemții s-au turnat în Rusia, ca gunoiul dintr-o groapă Subiect: RUSIA ÎN ERA REVOLUȚIILOR DE PALAT - geantă, blocată în jurul curții, s-a așezat pe tron, a urcat în locurile cele mai profitabile în management În fruntea acestei corporații străine lacome, care includea frați A și K Reingolds, K Levenwolde, G Lieven, G Kaiserling, I Korf, I Schumacher și mulți alți escroci și delapidari ai statului au fost favoriții atotputerniciei Annei, "cățea de Courland" Ducele Ernst Johann Biron Totuși, potrivit remarcii potrivite a aceluiași V O Klyuchevsky, "adevărații șefi ai statului, vicecancelarul A I Osterman și feldmareșalul B Kh Minich", deci un strălucit cunoscător al acelei epoci, profesorul N I Pavlenko a numit pe bună dreptate această perioadă a istoriei ruse "Ostermanism" Cu toate acestea, trebuie spus că în prezent o serie de istorici liberali (E Anisimov) încearcă în toate modurile posibile să rescrie istoria "bironismului" și să-i prezinte pe germanii baltici ca fiind aproape gardienii intereselor naționale rusești și declară că există nu a fost niciodată vreun "partid german" special la curte, iar "bironismul" nu a fost diferit de "menșikovism", "potemkinism", "arakcheevism" sau "stalinism" Cu toate acestea, desigur, această

"descoperire științifică" nu are nimic de-a face cu știința și este dictată în mare măsură de opiniile politice exclusiv liberale ale acestor autori Stăpânirea partidului german la curte și în întregul aparat de stat a stârnit constant mormăi și indignare în cercurile largi ale nobilimii ruse și ale clasei comerciale Purtătorul de cuvânt al acestor sentimente a fost noul ministru de cabinet, prințul Artemy Petrovici Volynsky, care în a elaborat "Proiectul general pentru corectarea afacerilor interne de stat", care, în anii de guvernare a germanilor din Curland, a căzut într-un mod complet stare deplorabilă În acest proiect, el a propus măsuri destul de hotărâtoare pentru a reduce favoritismul și dominația străinilor la curte, pentru a crește rolul aristocrației tribale și nobilimii ruse în guvernare, măsuri de dezvoltare a industriei și comerțului etc La începutul anului , a trimis o scrisoare personală împărătesei, în care se opune direct dominației străinilor la curte și, mai ales, atotputernicul A I Osterman Acest mesaj, precum și o pauză deschisă cu Duke E I Biron, l-a adus pe prințul A P Volynsky la Biroul pentru afaceri secrete de investigație, condus de contele A I Ushakov, apoi pe blocul de tocat în toamna anului , Anna Ioannovna, care suferea de multă vreme de urolitiază, s-a îmbolnăvit complet Această situație a forțat-o pe împărăteasa și cercul ei interior să se gândească serios la problema moștenitorului tronului După unele deliberări, la îndemnul lui E I Biron, Anna a făcut alegerea finală și l-a numit ca succesor al ei pe nepotul ei, nepotul de un an, țareviciul Ivan Antonovici (-), nu părinții săi Anna Leopoldovna și Anton Ulrich de Brunswick, ci același E I Biron Domnia lui Ioan Antonovici (-) La începutul lunii octombrie , Anna Ioannovna a murit, iar băiatul de un an Ioann Antonovich (-) a devenit noul împărat După cum era de așteptat, atotputernicul Duce E I Biron Cu toate acestea, domnia sa s-a dovedit a fi extrem de de scurtă durată, deoarece aproape toate grupurile politice au luat armele împotriva regentului omnipotent, inclusiv toate Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII "frații săi de sânge" - A U Braunschweisky, B Kh Minikh și A I Osterman La începutul lui noiembrie , două duzini de bravi gardieni sub conducerea adjutantului feldmareșal B Kh Minichas-urile locotenentului colonel X Manstein au pătruns în Palatul de vară al atotputernicului regent și l-au arestat pe ducele E I Biron, care, fiind lipsit de toate pozițiile, premiile și gradele, a fost imediat exilat în îndepărtatul Pelym Astfel, aproape în tăcere și fără sânge, a avut loc a doua lovitură de palat Noul regent sub tânărul împărat a fost mama sa Anna Leopoldovna, iar șeful actual al guvernului a fost președintele Colegiului Militar, feldmareșalul B Kh Minich Cu toate acestea, acest german din Oldenburg, din cauza propriei sale prostii și lăcomie, a fost demis de la curte în ianuarie , iar nescufundabilul baron A I a devenit primul ministru al imperiului Osterman Tulburarea șoarecilor în jurul tronului și disputele dintre germani au grăbit sfârșitul lor inevitabil În toamna anului , în jurul fiicei celei mai mici a lui Petru I, Elisabeta Petrovna (-), a apărut un grup de nobili ruși tineri, sănătoși și ambițioși, în frunte cu favoriții ei Alexei Grigorievici Razumovski, Mihail Illarionovici Vorontșov, Petru și Alexandru Ivanovici Șuvalov și o serie de alți ofițeri de gardă și curteni ai Miciei Curți Elisabetan În plus, acest grup a fost susținut foarte activ de medicul de viață al Elisabetei Johann Herman Lestok și de trimișii francezi și suedezi la curtea rusă J de Chetardie și M Nolken Când o amenințare reală de arestare a planat asupra conspiratorilor, aceștia au decis să acționeze, iar în noaptea de noiembrie , Compania de Gărzi a Regimentului Preobrazhensky, condusă

de însăși Elisabeta, a efectuat a treia lovitură de stat de palat Literal peste noapte, împăratul Ioan Antonovici în vârstă de un an, părinții săi Anna Leopoldovna și Anton de Braunschweig, precum și cei mai urâți lideri ai "Partidului German" de la curtea imperială - A I Osterman, B H Minikh, M M Golovkin, R G Levenvolde și alții Copilul de împărat a fost trimis mai întâi împreună cu părinții săi la Kholmogory, iar apoi, în , închis în cetatea Shlisselburg, unde a fost ucis la instrucțiunile personale ale Ecaterinei a II-a în aprilie , în timp ce încerca să-l elibereze de către locotenentul-aventurier V Ya Mirovich Domnia Elisabetei Petrovna (-) Domnia de douăzeci de ani a Elisabetei (-) a fost imediat marcată de câteva evenimente importante:) În primul rând, pentru prima dată în anii lungi ai stăpânirii germane, iepuri naturali A G Razumovsky, M I Vorontsov, P I Shuvalov și A I Șuvalov) În al doilea rând, Cabinetul de Miniștri a fost lichidat și Senatul de Guvernare a fost restabilit în drepturi, care includea cei mai activi participanți la lovitura de palat: Cancelarul Prințul A M Cherkassky, feldmareșal prințul I Yu Trubetskoy, procurorul general prințul N Yu Trubetskoy, președintele Colegiului Amiralității Contele N F Golovin, Contele Chamberlain S V Saltykov și contele A P , care s-au întors din exil Bestuzhev-Ryumin) În al treilea rând, au fost restaurați în drepturile și puterile lor, distruse în anii domniei lui Annin Magistratul șef, Colegiul Manufacture Subiect: **RUSIA ÎN ERA REVOLUȚIILOR DE PALAT** - și Colegiul Berg, care a desfășurat conducerea generală a întregii industrii prelucrătoare, minerit și finanțe La început, Elisabeta a aprofundat cu sârguință în treburile statului și în a participat la ședințele Senatului de șapte ori și chiar a semnat mai multe decrete importante, inclusiv expulzarea din Imperiul Rus a tuturor supușilor de credință evreiască care au refuzat să accepte credința ortodoxă Cu toate acestea, treptat, pas cu pas, împărăteasa a început să se îndepărteze de munca de zi cu zi de stat, vânzându-se tot mai des la tot felul de divertisment și numeroase (mii!) ținute Prin urmare, destul de curând, la curtea ei, un asemenea atribut inevitabil al unei monarhii absolute precum favoritismul a înflorit într-o culoare deosebit de magnifică Favoritul numărul unu a fost fostul cazac de la Cernigov și cor al capelei imperiale, noul mareșal de feldmare și contele Alexei Grigoryevich Razumovsky Cu toate acestea, această persoană complet inofensivă și dezinteresată, ca și pasiunea sa, era departe de preocupările statului, iar adevăratele pârghii ale puterii erau concentrate în mâinile celor mai influenți trei nobili ai domniei elisabetane - frații Alexandru, Petru și Ivan Shuvalov Contele și feldmareșalul Alexander Ivanovici Shuvalov era șeful Cancelariei Secrete Fratele său mai mic, contele Piotr Ivanovici Shuvalov, a fost senator și președinte al Colegiului Militar, iar apoi șeful de facto al guvernului rus Cel mai tânăr membru al acestui clan, contele Ivan Ivanovici Shuvalov, pe care contemporanii și descendenții l-au apreciat pentru adevărata noblete și dezinteresul uimitor, în i s-a acordat favoarea și l-a împins pe contele A G în plan secund Razumovsky În plus, cei doi șefi ai Colegiului de Afaceri Externe, cancelarul Alexei Petrovici Bestuzhev-Ryumin și vicecancelarul Mihail Illarionovich Vorontsov, au avut o influență imensă asupra împărătesei și asupra hotărârii cursului ei politic În , Elizaveta Petrovna a stabilit o Conferință la Curtea Imperială, ai cărei membri erau A M Cherkassky, A P Bestuzhev-Ryumin, N F Golovin și A I Kurakin Inițial, sarcina principală a acestui organ al curții a fost să discute "cele mai importante afaceri externe", prin urmare, în prima jumătate a domniei Elisabetei, Conferința se întruna extrem de rar - nu mai mult de trei

ori pe an Totuși, apoi, după intrarea Rusiei în Războiul de Șapte Ani, în a dobândit statutul de organ guvernamental suprem, situându-se deasupra Senatului și Colegiilor În această perioadă, Conferința a inclus cele mai apropiate și de încredere persoane ale cercului elisabetan - P I Șuvalov, A P Bestuzhev-Ryumin, M I Vorontsov, A B Buturlin, M G Golitsyn, N Yu Trubetskoy și S F Apraksin Viața nepăsătoare și neînfrânată a împărătesei a adus-o la mormânt destul de devreme - Elisabeta a murit în decembrie , iar nepotul ei Petru al III-lea a devenit noul împărat rus Contemporanii și istoricii au evaluat stăpânirea elisabetană în moduri diferite În special, Ecaterina a II-a și contele N I Panin, la fel ca un număr de istorici (E Anisimov), a evaluat negativ activitățile acestei împărătese și nu a făcut o mare diferență între ea și predecesorii ei mediocri de pe tronul Rusiei - Anna Ioannovna și Anna Leopoldovna Cu toate acestea, mulți istorici (V Klyuchevsky, N Pavlenko, I Pochkaev) nu sunt atât de categoric în evaluările lor și cred că principalul avantaj al domniei ei de douăzeci de ani a fost că ea "a pus capăt în mod hotărât regimului german străin în țara" și a cerut guvernării statului "noua generație de popor rus" Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Domnia lui Petru al III-lea (-) Încă din , Elisabeta și-a trimis nepotul din Europa, Ducele de Schleswig-Golstein, Karl Peter Ulrich (-), care, prin mama sa, Anna Petrovna, era nepotul lui Petru I, și prin tatăl său, Friedrich Holstein, - nepotul regelui suedez Carol al XII-lea La sosirea în Rusia, tânărul s-a convertit la ortodoxie și, sub numele de Peter Fedorovich, a fost proclamat oficial moștenitor al coroanei ruse În , la insistențele Elisabetei Petrovna, tânărul Petru s-a căsătorit cu prințesa Anhalt-Zerbst Sophia Frederica Augusta (-), care în Ortodoxie a primit numele Ekaterina Alekseevna Încă de la început, relația dintre tinerii soți a fost absolut anormală Practic nu au comunicat, iar moștenitorul tronului își petrecea tot timpul fie în cercul ofițerilor Holstein, fie în compania tinerei contese E R Vorontsova, care a devenit pasiunea viitorului împărat Apropo, tocmai această împrejurare a făcut ca mulți contemporani și descendenți să se îndoiască de faptul că Petru a fost tatăl viitorului împărat Paul I, pe care Ecaterina l-a născut la numai nouă ani după căsătoria ei, în După moartea Elisabetei, țarevicul sub numele de Petru al III-lea (-) a urcat pe tronul Rusiei și chiar în prima lună a domniei sale a desființat Conferința de la Înalta Curte și, urmând exemplul regelui prusac Frederic al II-lea , pe care îl adora, și-a acordat dreptul de a lua toate deciziile în mod individual Cu toate acestea, în realitate, adevăratele pârghii ale puterii au ajuns în mâinile celor mai apropiați împăratului: noul procuror general al Senatului Alexandru Ivanovici Glebov, secretarul său personal Dmitri Vasilevici Volkov, generalul Alexei Petrovici Melgunov și contele Roman Illarionovich Vorontsov În mai , la inițiativa lui D V Volkov, a fost creat un nou organism suprem de stat - Consiliul Imperial, care a inclus D V Volkov, A P Melgunov, M I Vorontsov, N Yu Trubetskoy, A V Villebois, M P Volkonsky și s-a întors din exil feldmareșalul B Kh Minich În același timp, toți membrii Consiliului Imperial au primit dreptul de a semna cele mai importante acte și decizii ale statului, care erau echivalate cu autograful imperial Astfel, Petru al III-lea nu s-a împovărat nici cu preocupările statului și a încredințat cercului său cel mai apropiat decizia tuturor treburilor statului Trebuie spus că personalitatea lui Petru al III-lea provoacă încă cea mai aprinsă dezbateră în rândul istoricilor Motivul pentru aceasta este că sub el s-au născut cele mai importante trei documente ale domniei sale - Manifestul "Cu privire la acordarea

libertăților și libertății întregii nobilimi ruse" (februarie), Decretul imperial "Cu privire la lichidarea Oficiului Secret de Investigații" (februarie) și Decretul Senatului "Cu privire la secularizarea pământurilor monahale și bisericești" (martie) Un grup de istorici (S Solovyov, V Klyuchevsky, N Pavlenko) evaluează personalitatea lui Petru al III-lea extrem de negativ și îl consideră un "oaspete accidental pe tronul Rusiei", deoarece acele "mai multe Decrete sensibile și importante" care au fost emise în câteva luni din scurta sa domnie, nu au fost meritul țarului autocrat mediocru, ci al cercului său interior, care a căutat să întărească reputația pătată a lui Petru și, prin urmare, influența lor la curte Subiect: **RUSIA ÎN ERA REVOLUȚIILOR DE PALAT** - Totodată, profesorul N I Pavlenko a subliniat faptul că toate actele normative emise de Petru al III-lea au devenit concluzia logică a muncii minuțioase care fuseseră desfășurate de nobilii domniilor anterioare Alți istorici (A Kamensky, V Naumov) consideră că este necesar să se depășească hipnoza părtinitoare a "Notelor" Ecaterinei și să abordeze mai obiectiv și fără prejudecăți evaluarea personalității și activităților lui Petru al III-lea, care a inițiat personal multe măsuri rezonabile în politica internă a statului În cele din urmă, al treilea grup de autori (A Mylnikov), care s-a transformat în apologeți sinceri ai lui Petru al III-lea, îl consideră pe nefericitul împărat rus un om de stat și reformator remarcabil, care a avut soarta de neînviat de a deveni o altă figură calomniată în istoria Rusiei Oricum ar fi, dar zilele domniei noului autocrat rus s-au redus inexorabil ca "piele de șagre" și ambițioasa lui soție a fost de vină Potrivit mai multor istorici (N Pavlenko, A Kamensky), un plan pentru o preluare armată a puterii s-a maturizat în capul Ecaterinei încă din , când Elizaveta Petrovna și-a exprimat intenția de a transfera tronul rus nepotului ei, pruncul Pavel Petrovici (-) și trimis părinții săi în îndepărtatul Holstein Atunci viitoarea împărăteasă a început să colaboreze în mod activ un grup influent în jurul ei, format din cei mai înalți demnitari ai imperiului și ofițeri de gardă Până la începutul anului , acest "grup" includea educatorul fiului ei, contele Nikita Ivanovici Panin, micul hatman rus contele Kirill Grigorievich Razumovsky, noul ei căpitan favorit al Regimentului de Gărzi a Cailor Grigori Grigorievici Orlov, fratele său mai mic Alexei Grigorievici Orlov și un număr a altor ofițeri de gardă, printre care și tânărul locotenent al Regimentului de Gărzi de Cai Grigori Alexandrovici Potemkin, precum și prietena ei de multă vreme Ekaterina Romanova Vorontsova-Dashkova Unii membri ai Consiliului Imperial, inclusiv A I , au simpatizat în mod clar cu soția dezamăgită a împăratului Glebov, A V Villebois și M P Volkonsky La iunie , împăratul nebănuit a plecat spre iubitul său Oranienbaum, iar conspiratorii au decis să acționeze În dimineața zilei de iunie , Ecaterina, încălcând instrucțiunile soțului ei, a sosit de la Peterhof la Sankt Petersburg și, însoțită de A G Orlova, N I Panin și E R Dashkova a ajuns la locația Gardienilor de viață ai Regimentului Izmailovsky, care, în prezența comandantului său, contele K G Razumovsky a jurat imediat credință noii mame-împărătease Apoi, exemplul izmailoviților a fost urmat de regimentele Life Guards Semenovskiy, Preobrazhenskiy și Horse Guards, Senatul de guvernare și Sfântul Sinod Între timp, Petru al III-lea a sosit de la Oranienbaum la Peterhof și, negăsindu-și soția acolo, și-a dat seama că s-a întâmplat ceva ireparabil iunie în prezența fraților G G și A G Orlovs și ofițerii de gardă care îi însoțeau, Petru al III-lea a semnat abdicarea de la tron și în seara aceleiași zile, sub pază, a fost dus la Ropsha Aici, pe iulie , nefericitul împărat a

fost ucis accidental într-o ceartă în stare de ebrietate de către prințul F S Baryatinsky În aceeași zi, unul dintre participanții la această crimă, Alexei Orlov, i-a scris Ecaterinei a II-a că, spun ei, "eram beți, la fel și el S-a certat la masă cu prințul Fiodor Nu am avut timp să ne despărțim, dar el era deja plecat ", deși este destul de evident că Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII această moarte a fost rezultatul unui asasinat bine planificat Atât de repede și aproape fără sânge s-a încheiat cea de-a patra lovitură de stat de palat, care a întronat Semiramia de Nord Tema: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - Plan: Dezvoltarea socio-economică a Rusiei în anii - a) Agricultură b) Dezvoltarea industrială c) Dezvoltarea comerțului intern și exterior d) Dezvoltarea sistemului financiar-bancar Politică internă a autocrației în - a) Contrareforme și reforme de consolidare a statului b) Contrareforme și reforme în sfera relațiilor sociale Micul Rus și Novorossiysk pământurile din cadrul Imperiului Rus în anii - Politică externă a Rusiei în - a) Războiul ruso-polonez (-) b) Războiul ruso-turc (-) c) Războiul ruso-suedez (-) d) Participarea Rusiei la Războiul de Șapte Ani (-) Dezvoltarea socio-economică a Rusiei în anii - a) Agricultură În ciuda unei creșteri destul de impresionantă a producției industriale pe scară largă, Rusia a rămas totuși o țară predominant agrară Progresul în agricultură s-a exprimat în principal în implicarea în cifra de afaceri economică a noilor terenuri din districtele Rusiei de Sud, Volga și Uralului de Sud ale țării Formele extensive de agricultură au făcut-o extrem de sensibilă la efectele unui climat nefavorabil În fiecare an, părți ale țării au fost lovite fie de secetă, fie de ploi abundente, fie de înghețuri timpurii și de grindină Au fost însă și ani - - și , când eșecul recoltei și foametea au cuprins aproape întreaga țară Potrivit calculelor unor istorici ruși cunoscuți (I Kovalchenko, L Milov, B Mironov), din cauza condițiilor climatice severe, culturile de secară (cultură de primăvară) și ovăz (cultură de iarnă) au reprezentat mai mult de % din total culturi agricole, în urma cărora specializarea economiei țărănești a mers foarte încet și și-a păstrat practic izolarea naturală În același timp, țara în ansamblu a continuat să dezvolte specializarea anumitor regiuni în Subiect: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - producerea diferitelor tipuri de produse agricole Astfel, provinciile Pskov, Smolensk și Yaroslavl au devenit principalii furnizori de în comercial, districtele Kaluga, Bryansk, Orlovsky și Kursk au furnizat cânepă pieței întregi rusești, din care se fabrica cânepă de primă clasă, iar pământurile fertile ale Provincia Novorossiysk și Sloboda Ucraina au început să furnizeze grâu de primă clasă și grâu pe piața integrală din Rusia, floarea soarelui, care au fost, de asemenea, exportate în țările europene Cele mai acute probleme care au împiedicat serios dezvoltarea economiei țărănești au fost:) o imensă lipsă de timp, deoarece ciclul muncii agricole era limitat la doar câteva luni pe an, de regulă, aprilie-septembrie și) lipsa de pământ cronică a multor țărani, în special în regiunile centrale dens populate și districtele centrale de pământ negru ale țării Cu toate acestea, în acești ani, în comparație cu perioada anterioară, a crescut gradul de comercializare globală atât a economiei țărănești, cât și, mai ales, a proprietarilor de pământ Această linie de dezvoltare a economiei iobagilor s-a manifestat, în primul rând, în creșterea antreprenoriatului nobiliar Distileria a fost cel mai important consumator de cereale comercializabile Ea a căpătat o amploare atât de largă în gospodăriile proprietarilor țării încât guvernul, îndeplinind cerințele numeroaselor petiții ale nobilimii, în a declarat distilarea

monopol nobiliar De altfel, contele P I a fost cel care a inițiat această decizie Shuvalov, care, împreună cu S F Apraksin, A V Glebov și alți nobili influenți, a fost unul dintre principalii antreprenori (furnizori) de vin de grâu la visteria statului În plus, în legătură cu dezvoltarea industriei ușoare, cererea pentru culturi industriale și lână a crescut în special Proprietarii nu numai că vindeau in, cânepă, cânepă și alte materii prime proprietarilor fabricilor de lenjerie de vele și frânghii, ci au creat și așa-numitele fabrici patrimoniale bazate pe munca iobagului pe propriile moșii b) Dezvoltarea industrială Principala formă de dezvoltare industrială în această perioadă a fost construirea în continuare a fabricilor Au fost obținute succese deosebit de mari în metalurgie și industria ușoară, unde au funcționat peste de fabrici Potrivit genialului expert în această problemă, profesorul N I Pavlenko, succesele dezvoltării industriale a țării au fost atât de impresionante încât deja la mijlocul anilor Fabricile rusești nu numai că au satisfăcut pe deplin cererea internă de produse metalice și textile, dar au și concurat pe picior de egalitate cu mărfurile europene pe piața mondială O caracteristică esențială a dezvoltării industriale a țării în acea perioadă a fost:) La apariția de noi centre industriale În special, alături de Urali, Oloneț, Moscova și Sankt Petersburg, Yaroslavl, Serpuhov, Tula, Ivanovo, Astrakhan și alte orașe și sate de pescari ale imperiului au devenit centre industriale majore ale țării) Într-o schimbare semnificativă a proporției fabricilor deținute de stat și private În această perioadă, guvernul a subvenționat activ doar construcția de metal Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII fabrici de lurgie din Urali, în timp ce toate celelalte fabrici au început să fie construite pe cheltuiala personală a nobililor, comercianților și chiar iobagilor În același timp, trebuie subliniat că în acești ani sistemul iobagilor care domina mediul rural a început foarte repede să pătrundă în toată industria de mare anvergură Ca urmare, mediul feudal a copleșit toate lăstarii capitalismului, iar munca forțată a iobagilor a devenit forma dominantă de muncă în toate ramurile industriei Cea mai vizibilă manifestare a acestui fapt este celebrul Decret al Senatului din ianuarie , care a atribuit pentru totdeauna proprietarilor fabricilor toți oamenii angajați și străini Alături de manufactură, formele tradiționale de dezvoltare a producției industriale la scară mică, cum ar fi meșteșugurile urbane și latrinele țărănești sau meșteșugurile locale au primit și ele o dezvoltare ulterioară Totodată, sub împărăteasa Elizaveta Petrovna, care a urcat pe tronul Rusiei sub sloganul întoarcerii "ordinelor paterne" ale lui Petru I, în anii - Au fost restaurate Magistratul-șef, Colegiul Manufacturii și Colegiul Berg, cărora li s-a cerut din nou să exercite "grija paternă" asupra întregii industrii de stat, minerit și construcția fabricilor de stat c) Dezvoltarea comerțului intern și exterior Extinderea privilegiilor nobilimii și mai ales dominația străinilor la curte a avut un impact extrem de negativ asupra întregii politici comerciale a guvernului rus Așadar, în , guvernul Annei Ioannovna a stabilit un nou tarif vamal, care era de natură protecționistă mai puțin pronunțată, deoarece taxa maximă la mărfurile importate din străinătate a început să fie de numai % din valoarea sa Mai mult, câțiva ani mai târziu, în , prin eforturile ducelui E I Biron, care a primit o mare mită de la comercianții englezi, a semnat un acord comercial extrem de nefavorabil cu Anglia, care a oferit comercianților și finanțatorilor locali o serie de beneficii și privilegii fără precedent până acum, în special dreptul la comerțul de tranzit fără taxe vamale cu Iranul Sub Elisabeta I,

politica comercială a guvernului rus a început să fie mai echilibrată și mai orientată la nivel național În primul rând, datorită eforturilor Contelui P I Shuvalov în , o astfel de rămășiță extrem de arhaică a fragmentării feudale precum taxele vamale interne a fost în cele din urmă abolită în Rusia În al doilea rând, în a fost instituit un nou tarif vamal protecționist mai ridicat, care a protejat producătorii interni de concurența cu mărfurile importate mai ieftine d) Dezvoltarea sistemului financiar-bancar Imediat după introducerea taxei electorale, în , s-a dovedit că trezoreriei ratase aproximativ % din suma necesară pentru întreținerea armatei și marinei În această situație, guvernul a decis să reducă salariul pe cap de locuitor la de copeici, dar această îngăduință nu a adus niciun efect Apoi guvernul a scos echipele armatei de la colectarea taxei de vot și a transferat acest drept în mâinile proprietarilor de terenuri și funcționarilor comunali Mai mult, datoria a început să fie colectată nu de la țărani înșiși, ci de la proprietarii lor de pământ, bătrâni lumești și funcționari Subiect: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - Dar nici măcar această măsură punitivă nu a rezolvat această problemă, iar în guvernul a apelat din nou la metoda dovedită de colectare a impozitului electoral Totuși, după trei ani totul a revenit la normal și moșierii au redevenit responsabili de încasarea taxei electorale, ceea ce a dus inevitabil la creșterea puterii lor asupra țăranilor, creșterea exploatării, arbitrariul și tot felul de abuzuri 0 analiză pe termen lung a cauzelor crizei financiare cronice a adus în sfârșit cei mai înalți demnitari ai imperiului, în special, procurorul șef al Senatului A A Maslov, la ideea că motivul multor restanțe a fost o creștere fără precedent a exploatării țăranilor de către moșierii înșiși Dar nu au fost luate măsuri concrete pentru a corecta această situație anormală Guvernul a considerat că este posibilă umplerea vistieriei statului în alte moduri, mai puțin dureroase, și anume:) introducerea unui monopol de stat asupra bunurilor cele mai populare, în special sare ( ) și vodcă ( );) introducerea impozitării indirecte prin creșterea prețurilor pentru aceeași sare, vodcă și alte bunuri de monopol;) deteriorarea unei monede de cupru, a cărei valoare nominală a fost doar în - a scăzut de cinci ori Pentru a rezolva problema unui deficit bugetar acut și a inflației în creștere, în , împărăteasa Anna Ioannovna, având în vedere deficitul acut de credit de împrumut și dobânda cămătărie extrem de mare, ajungând până la % pe an, "ceea ce nu se găsește niciodată în întreaga lume", a ordonat înființarea unui "Coin Office" care să emită împrumuturi preferențiale la % pe an, garantate cu aur și argint Apoi, în , la inițiativa șefului guvernului de atunci, contele P I Shuvalov, Senatul guvernamental a înființat primele două instituții de credit de stat - Banca de Împrumut Nobil cu un capital autorizat de de mii de ruble și Banca Comercială pentru Comercianți cu un capital autorizat de de mii de ruble Prima bancă, care avea birourile în Sankt Petersburg și Moscova, era controlată direct de Senat, iar a doua bancă, creată în portul din Sankt Petersburg, era administrată de Colegiul de Comerț și administrată de președintele său, Yakov Matveevici Evreinov Scopul principal al înființării acestor bănci comerciale cu capital de stat % a fost eliberarea de împrumuturi preferențiale împrumutate pe termen scurt persoanelor de rang nobiliar și comerciant cu - % pe an față de % anterioare, care erau în mod tradițional luate din cămătărie Cu ajutorul acestor bănci, guvernul a intenționat să rezolve două probleme cele mai acute:) să prevină ruina și moartea tot mai mare a multor moșii nobiliare și) să încurajeze dezvoltarea comerțului exterior Mai mult decât atât, mărimea împrumutului în sine pentru proprietarii de pământ-

nobili depindea inițial de numărul sufletelor lor de iobagi și era emis de securitatea proprietății lor, iar pentru comercianți de securitatea bunurilor în numerar, care se aflau deja în portul maritim din Sankt Petersburg. Cu toate acestea, curând a devenit clar că acest obiectiv bun nu a dus la rezultatul dorit, deoarece:) micile capitaluri autorizate ale acestor bănci nu le-au permis să emită împrumuturi pentru toată lumea și) numărul de credite neperformante a subminat solvabilitatea ale băncilor înseși. Prin urmare, deja în , noul împărat Petru al III-lea, prin decretul său personal, a desființat Banca Comercială pentru comercianți, dar nu a avut timp să o pună în aplicare, iar noua împărăteasă Ecaterina a II-a a anulat decretul regretatului soț. Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII

Politica internă a autocrației în - a) Contrareforme și reformele de consolidare a statului. Potrivit multor istorici (N Pavlenko, L Milov, E Anisimov), mașina birocratică a statului nobiliar și polițienesc creat de Petru I, după moartea sa, a trecut prin testul contrareformelor. În ceea ce privește sistemul guvernamental central, această afirmație, cu unele rezerve, corespundea cu siguranță realității, dar în ceea ce privește administrația locală, acest lucru nu era în întregime adevărat. Mai mult, celebrul istoric rus profesor A B Kamensky, autorul monografiei fundamentale "From Peter I to Paul I: Reforms in Russia in the 18th Century" ( ), a exprimat o idee originală și inovatoare conform căreia termenul tradițional "contrareforme" nu este, în general, foarte aplicabil pentru a caracteriza politica urmașilor lui Petru I, deoarece toți, deși în grade diferite, au fost și reformatori, iar multe dintre inovațiile lor au fost de natură complet progresivă, iar în acest sens termenul de "contrareforme" nu are absolut un caracter negativ. Imediat după aderarea tuturor succesorilor lui Petru, cu fiecare persoană regală, fie Consiliul Suprem Privat (Catherine I), fie Cabinetul de Miniștri (Anna Ioannovna), fie Conferința de la Înalta Curte (Elizaveta Petrovna), fie Consiliul Imperial (Petru al III-lea) a apărut alternativ. Odată cu incapacitatea evidentă a tuturor monarhilor de a gestiona independent un stat imens, toate aceste structuri de putere s-au transformat treptat în cele mai înalte organe ale puterii și administrației statului imperial, care includeau favoriții și nobilii cei mai influenți. Iar Senatul de Guvernare, Sfântul Sinod și toate cele colegii au fost în mod constant încălcate drepturile lor și au suferit destul de multe reorganizări. În ceea ce privește sistemul de administrație locală, situația aici era fundamental diferită. În esență, întregul sistem extrem de confuz, foarte ineficient și costisitor de instituții locale creat de Petru I a fost complet eliminat. De aceea, să vorbim de o "contrareformă regională", așa cum fac un număr de istorici (L Milov), în opinia noastră, nu este în întregime legitimă. În , prin decizia Consiliului Suprem Privat, au fost distruși toți magistrații orașului, care au fost transformați în primării controlate de guvernatorii locali. Apoi primăriile înseși au fost lichidate și toată puterea administrativă și judiciară din orașe a trecut în mâinile guvernatorilor, care au fost numiți de demnitarii din Sankt Petersburg. În plus, în anii întregul sistem de administrație provincială, provincială și raională a fost reconstruit: a) în primul rând, toate districtele conduse de comisari zemstvo au fost distruse și au fost recreate districtele conduse de guvernatori în locul lor; b) în al doilea rând, s-a instituit o subordonare strictă a tuturor șefilor de administrație locală: de acum înainte, toți guvernatorii de provincie erau subordonați guvernatorului, iar nu Colegiilor sau Senatului, care, la rândul lor, erau subordonați guvernatorilor de județ. b)

Contrareforme și reforme în sfera relațiilor sociale În știința istorică sovietică, politica socială a autocrației în această perioadă a fost caracterizată în mod tradițional și pe bună dreptate ca o politică de iobăgie și pro-nobilime Subiect: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - Caracterul pro-nobil al politicii autocrației s-a manifestat cel mai clar în faptul că, după moartea lui Petru I, nobilimea, împovărată cu diverse îndatoriri, a început să se elibereze încet, dar constant de ele De-a lungul acestor decenii, nobilimea și-a schimbat radical statutul juridic și social și s-a transformat dintr-o clasă de serviciu într-o clasă privilegiată, ceea ce s-a manifestat cel mai vizibil în măsuri guvernamentale precum:) Într-o revizuire radicală a Decretului Petrin "Cu privire la moștenirea unică" (martie), în urma căruia a fost desființat principiul majoratului și a fost redat dreptul de a moșteni pământul și alte proprietăți tuturor copiilor proprietarului decedat (ianuarie)) În limitarea perioadei de serviciu nobiliar obligatoriu (pe viață) la douăzeci și cinci de ani și pensionarea nobililor cu o pensie de stat destul de mare (decembrie)) La începutul topografiei generale a terenurilor moșierilor, în urma căreia, printr-un decret imperial special, toate pământurile de stat și comunale puse sub sechestru arbitrar de aceștia au fost atribuite în mod legal proprietarilor de pământ (iulie)) În publicarea celebrului Manifest "Cu privire la acordarea libertății și libertății întregii nobilimi ruse" (februarie), conform căruia toți nobilii: a) au primit pentru prima dată dreptul de a părăsi serviciul militar sau civil și să se retragă, sau să nu intre deloc în ea; b) putea călători liber în străinătate și intra în serviciul monarhilor străini; c) toate pedepsele corporale au fost abolite împotriva nobililor etc Despre acest celebru Manifest în știința istorică, există încă dispute pe o serie de probleme cheie) În știința istorică rusă (S Solovyov, V Klyuchevsky), acest Manifest a fost considerat primul pas către emanciparea moșiilor, deoarece a pus capăt "iobăgiei nobiliare", stabilită încă din vremea lui Ivan cel Teribil de celebrul "Codex de serviciu" din În știința istorică sovietică (S Troitsky, V Buganov), această interpretare a acestui Manifest, care era absolut în contradicție cu principala poziție marxistă asupra esenței de clasă a oricărui stat, a fost în mod firesc complet respins Cu toate acestea, acum mulți istorici (N Pavlenko, E Anisimov, A Kamensky) au revenit din nou la teoria emancipării moșiei, la originile căreia s-au aflat celebrii istorici și avocați ruși ai "școlii de stat" S M Solovyov, K D Kavelin și B P Chicherin) O serie de autori moderni (A Mylnikov) afirmă categoric că însuși Petru al III-lea a fost inițiatorul publicării acestui Manifest Alți autori (V Naumov, A Kamensky) vorbesc despre rolul decisiv în publicarea acestui Manifest al Secretarului Cămarilor Imperiale D V Volkov și noul procuror general al Senatului A I Glebov În cele din urmă, al treilea grup de autori (N Pavlenko) consideră pe bună dreptate că problema abolirii "iobăgiei nobiliare" a fost discutată intens chiar și în timpul lucrărilor "Comisiei codificate" elisabetane (-) și al articolului noii proiectul "Cod" elaborat de această "Comisie codificată", tocmai a stat la baza Manifestului "Despre libertatea nobilimii ruse" Caracterul feudal al politicii autocrației s-a manifestat în mod vizibil prin faptul că guvernul, în urma numeroaselor cerințe ale nobilimii, a înăsprit constant normele de iobăgie:) în , iobagii erau Capitoul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII este interzisă mersul la meșteșuguri fără permisiunea proprietarului terenului;) în , iobagilor și țăranilor de stat li s-a interzis încheierea de contracte și agricultura;) în ,

proprietarilor li s-a dat dreptul deplin de a stabili independent pedeapsa pentru iobagii lor fugari;) în s-a confirmat dreptul de monopol al moşierilor de a deţine iobagi;) în , şi proprietarilor li s-a acordat un drept de monopol de a cumpăra pământ şi iobagi;) în proprietarilor de pământ li s-a permis să-şi vândă iobagii ca recruţi;) în moşierii au primit dreptul de a-şi exila iobagii în Siberia;) în moşierii au primit dreptul de a exila iobagii la muncă silnică şi, în cele din urmă,) în , printr-un decret imperial, iobagilor li s-a interzis să depună plângeri împotriva proprietarilor de pământ În acelaşi timp, precum cunoscutul istoric din Sankt Petersburg profesor B N Mironov, "contrar opiniei populare din literatură, ţăranii atât din punct de vedere legal, cât şi de fapt până în aveau dreptul de a se plânga de proprietarii lor şi au folosit activ acest drept", deoarece în Ecaterina a II-a a interzis să-i depună personal astfel de plângeri, "prin stabilit pentru cel al guvernelor" În plus, trebuie remarcat faptul că, încă din anii obligaţiile ţăranilor proprietari de pământ în favoarea proprietarilor lor au crescut brusc, în special o formă atât de severă de exploatare precum corvée, care în aceşti ani era cel mai dezvoltată Mai mult decât atât, potrivit majorităţii istoricilor ruşi (N Pavlenko, L Milov), nivelul de exploatare a ţăranilor în fermele corvée a atins un nivel atât de revoltător, după care a avut loc de facto ruina şi moartea însăşi a economiei ţărăneşti Micul Rus şi Novorossiysk pământurile din cadrul Imperiului Rus în anii - Sub Petru al II-lea, în mai , Micul Colegiu Rus, creat de Petru I în , a fost desfiinţat şi s-a restabilit vechea alegere a hatmanului Zaporojie (Micul Rus), căruia i-a fost colonelul din Mirgorod Daniil Pavlovich Apostol (-) ales Dar după moartea sa, deja sub Anna Ioannovna, Cabinetul de Miniştri a luat o decizie: "nu se poate concepe să fii hatman în viitor, ci să fii un Consiliu de şase oameni" Trei reprezentanţi ai autorităţilor centrale din Sankt Petersburg au fost incluşi în Consiliul guvernului hatmanului - generalul A A Shakhovskoi, generalul I F Baryatinsky şi colonelul A G Guryev şi trei reprezentanţi ai maistrului general - judecătorul general M T Zabela, căpitanul general F I Lysenko şi trezorierul general A M Markovich Formal, membrii guvernului hatmanului aveau drepturi egale, dar şeful actual al Consiliului era prinţul A A Shakhovskaia Decizia luată la Sankt Petersburg a fost dictată în mare măsură de faptul că, în aşteptarea unui nou război ruso-turc (-), care a fost provocat activ de curtea de la Versailles, demnitarul Petersburg a fost nevoit să asigure spatele celor două Armatele ruse ale feldmareşalului B Kh Minich şi generalul M M Leontiev, care urma să desfăşoare operaţiuni militare în tot Hanatul Crimeei şi în provinciile otomane adiacente - Moldova şi Va Subiect: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - lachia Apropo, ca urmare a acestui război din , a fost semnat Tratatul de pace de la Belgrad, în temeiul căruia Rusia a achiziţionat Azov şi teritorii mici din malul drept (Khan) Mica Rusie de-a lungul cursului mijlociu al Niprului În , noua împărăteasă Elizaveta Petrovna, care avea o slăbiciune deosebită faţă de Micii cazaci ruşi şi supunând cererilor soţului ei preferat şi secret, contele A G Razumovsky, a restabilit postul de Mic hatman rus şi l-a aprobat pe fratele său mai mic K G Razumovsky, dându-i titlul de "a şasea maiestate imperială hatman a întregii Rusii Mici, ambele părţi ale Niprului şi trupele din Zaporozh" Totodată, de-a lungul Seversky Doneţ a fost continuată construcţia liniei de frontieră ucraineană, începută în prin decret al preşedintelui Colegiului Militar, feldmareşalul prinţul V V Dolgorukov Aici, la graniţele Slobodei

Ucraina, Zaporizhzhya Sich și Hanatul Crimeei, unde există acum regiunea Kirovograd, în , prin decretul Elisabetei Petrovna, a fost creată Noua Serbie, care a fost așezată de sârbi, muntenegreni, macedoneni, Bulgari și alți imigranți din provinciile balcanice ale Imperiului Austriac Acest "stat" tampon cu capitala Novomirgorod a devenit parte a Imperiului Rus, a primit statutul de autonomie și a fost controlat direct de Senatul de Guvernare și Colegiul Militar, deoarece întreaga populație masculină a Noii Serbii a fost inclusă în Corpul de Husari Sârbi , care era condus de generalul locotenent I S Croat În , acest teritoriu a fost împărțit în Noua Serbie nou formată, cu capitala în Elisavetgrad (acum Kirovograd), unde s-au stabilit o parte a cazacilor Zaporizhzhya, uniți în regimentul Novoslobodskaya, și Serbia slavă cu capitala la Bakhmut (acum Artemovsk) , locuită de imigranți din provinciile ruse și din provinciile balcanice, care se întindeau de-a lungul întregii linii de graniță cu Ucraina Pe acest teritoriu, unde se află acum o serie de districte din regiunile Poltava, Zaporozhye, Dnepropetrovsk și Donețk, în împărăteasa Ecaterina a II-a a înființat provincia Novorossiysk, al cărei centru era Kremenchug În același an, Ecaterina a II-a a lichidat în cele din urmă domnia hatmanului și a restaurat Micul Colegiu Rus din Gluhov, care era condus de generalul șef, contele P A Rumiantsev Apoi, în , împărăteasa a emis un Manifest personalizat, în conformitate cu care toate regimentele Sloboda au fost transformate în lănciști obișnuiți din Harkov și regimente de husari Sumy, Ostrogozhsky, Akhtyrsky și Izyumsky, iar provincia Sloboda-ucraineană a fost înființată pe teritoriul lor cantonament, centrul administrativ care a devenit Harkov Politica externă a Rusiei în - Principalele obiective ale politicii externe a Rusiei în această perioadă au rămas:) restituirea tuturor pământurilor rusești originare care făceau parte din Commonwealth;) apărarea activă și întărirea pozițiilor Rusiei în regiunea baltică și baltică, realizate în timpul Marelui Război de Nord;) lupta cu Imperiul Otoman și cu vasalul său, Hanatul Crimeei, pentru accesul la Marea Azov și Marea Neagră și întărirea poziției Rusiei în Caucaz În știința istorică internă nu există încă o unitate de vederi cu privire la ale căror interese reale s-a întâlnit politica externă a Rusiei, mai ales în perioada stăpânirii lui Annin Unii istorici (N Pavlenko, E Anisimov, Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII S Nelipovich) vorbesc în mod tradițional despre continuitatea cursului de politică externă, subliniind faptul că în această perioadă sarcinile de politică externă au fost rezolvate mult mai puțin energic și intenționat decât în timpul lui Petru I Alți istorici (N Korobkov, G Nekrasov)), dimpotrivă, susțin că politica externă a cercurilor conducătoare ale Imperiului Rus a îndeplinit interesele naționale și geopolitice ale Austriei și Poloniei mult mai mult decât Rusia însăși a) Războiul ruso-polonez (-) În , după moartea lui August II, în Commonwealth a început o luptă pentru putere între socrul regelui francez, Stanisław Leshchinsky, care a fost susținut activ de curtea de la Versailles, și fiul regretatului rege , August al III-lea, care a fost susținut nu mai puțin activ la Sankt Petersburg și Viena În august , Sejmul polonez, cu sprijinul lui Versailles, l-a ales pe Stanisław Leszczyński ca noul rege polonez Ca răspuns la aceasta, trupele ruse aflate sub comanda generalului P P Lassi a trecut granița cu Commonwealth și a cucerit în curând Varșovia Drept urmare, Stanisław Leszczyński a fugit la Gdansk, iar "Confederația Grochow" l-a ales ca noul rege pe electorul sas Augustus III (-) În ianuarie - aprilie , armata rusă, condusă de feldmareșalul B Kh Mi-nih a pus stăpânire pe Thorn și Gdansk, iar

Stanislav Leshchinsky a fugit din nou, dar la patronii săi din Paris și armata rusă sub comanda generalului-șef P P Lassi, în îndeplinirea obligațiilor ei aliate, a intrat pe teritoriul Bavariei și a ocupat orașul Nürnberg În această situație, în octombrie, Franța a fost nevoită să se împace cu înfrângerea rușinoasă și să semneze Tratatul de la Viena, care a fixat victoria Austriei și Rusiei în războiul pentru "Succesiunea Poloniei" b) Războiul ruso-turc (-) După înfrângerea în războiul pentru "moștenirea poloneză", Parisul a început să incite în mod activ Poarta otomană la un alt conflict militar cu Rusia Cu toate acestea, Istanbulul, care la vremea aceea ducea un război dificil cu Persia, s-a opus ferm acestor planuri ale lui Versailles În această situație, demnitarul Petersburg, realizând inevitabilitatea unei ciocniri cu Turcia, a decis să obțină sprijinul Teheranului și în guvernul Annei Ioannovna a semnat Tratatul Ganja cu Nadir Shah, conform căruia Rusia a transferat Persiei toate teritoriile caspice care i-a cedat prin Tratatul de la Petersburg din La aflarea încheierii acestui tratat, curtea otomană a devenit foarte entuziasmată și, la ordinul Istanbulului, horde de tătari din Crimeea au invadat imediat stepele caspice, ceea ce a devenit un pretext pentru a începe un nou război ruso-turc În toamna anului, armata rusă aflată sub comanda generalului M I Leontieva s-a mutat la Perekop, dar din cauza pierderilor uriașe, ea sa întors curând în primăvara anului, prima armată rusă sub comanda feldmareșalului B Kh Minikha a mers din nou la Perekop și, după ce a stăpânit-o imediat, în iunie a cucerit capitala Hanatului Crimeea, Bakhchisarai și deja în iulie, a doua armată rusă sub comanda feldmareșalului M I Leontieva a preluat controlul asupra Azov În timpul campaniei militare de primăvară din, prima armată sub comanda lui B Kh Minikha a capturat cetatea Ochakov, iar a doua armată, condusă de M I Leon Subiect: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - Tiev, a provocat o înfrângere majoră lui Mengli-Giray și a capturat coasta de est a Tauridei, unde a devastat și a ars capitala antică a Hanatului Crimeea, orașul Karasu-Bazar În vara anului, Congresul de pace de la Nemirovsky și-a început activitatea, dar din cauza poziției Istanbulului, care a adoptat tactica de a strânge minuni, s-a încheiat în zadar și ostilitățile au fost reluate Campania militară din nu a adus un succes tangibil niciunui dintre beligeranți Pe de altă parte, campania din s-a dovedit a fi extrem de reușită pentru armata rusă, deoarece în august feldmareșalul B Kh Minich, după ce a învins armata turcă din Veli-nashi lângă Stavuchany, a capturat Khotyn și Iași În această situație, Viena, temându-se de o campanie a trupelor ruse împotriva Constantinopolului, a semnat un tratat de pace separat cu sultanul Mahmud I și s-a retras din starea de război Poziția putredă a curții de la Viena a făcut ca continuarea războiului să fie nepromițătoare, iar Rusia s-a oferit să înceapă noi negocieri de pace, care s-au încheiat în septembrie cu semnarea Tratatului de pace de la Belgrad, în condițiile căruia Rusia l-a primit din nou pe Azov și o parte nesemnificativă a Micii Rusii de pe malul drept Cu toate acestea, Hanatul Kabardian a fost declarat un teritoriu neutru, iar Rusiei i-a fost încă interzis să aibă propria sa marina în Marea Azov și Marea Neagră c) Războiul ruso-suedez (-) În, împăratul austriac Carol al VI-lea a murit, iar noul rege prusac Frederic al II-lea cel Mare (-) și-a propus să pună mâna pe Silezia, una dintre cele mai bogate provincii ale coroanei austriece, de la Viena În acest scop, a decis să neutralizeze Rusia, care era un aliat al curții din Viena, și să-i impună propria alianță militară Prin eforturile lui B Kh Minikh și A I Osterman, regele prusac a reușit să realizeze acest plan insidios, iar

În decembrie a fost încheiată o alianță militară ruso-prusacă. În această situație, s-a alăturat jocului un alt rival al Austriei, Franța, care, prin trimisul său, marchizul J de Chetardie, a început să împingă Rusia la război cu Suedia. În același timp, Versailles a început să joace cu pricepere pe sentimentele revanșiste chiar în Stockholm. Drept urmare, această intrigă a fost încununată de succes, iar în iulie Suedia a declarat război Rusiei. În august, armata rusă aflată sub comanda feldmareșalului P P Lassi, fără să aștepte invazia trupelor suedeze sub comanda generalului K E Leven-haupt, ea însăși a trecut granița ruso-suedeză și i-a învins pe suedezi la Wilman-strand, forțându-i să se retragă adânc în Finlanda. Cu toate acestea, în noiembrie K E În mod destul de neașteptat, Levengaupt însuși a intrat în contraofensivă și și-a mutat trupele la Vyborg, unde întreaga armată rusă a ajuns în cartierele de iarnă. În această situație, noul guvern al Elisabetei Petrovna, care tocmai venise la putere în urma unei lovituri de stat de palat, a fost de acord să semneze un armistițiu cu suedezi. Cu toate acestea, deja în februarie, ostilitățile din Finlanda au reluat din nou. În iulie, armata rusă a capturat Neishlot și Borgo, iar în august a înconjurat și a învins armata suedeză a generalului J K Buske lângă Helsingfors (Helsinki) și în curând a preluat stăpânirea întregului teritoriu al Finlandei. De acum încolo, Marea Baltică a devenit principalul teatru de ostilități, unde în mai flota rusă de canotaj sub comanda amiralului N F Golovina a învins escadrila suedeză de lângă insula Karpo și a forțat Stockholm să se așeze la masa negocierilor. În august, a fost semnat Tratatul de pace de la Abos, în temeiul căruia Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Rusia a părăsit partea de sud a Finlandei cu orașele Friedrichsgam, Wilman Strand și Neishlot d) Participarea Rusiei la Războiul de Șapte Ani (-) La mijlocul anilor În Europa s-au format două coaliții militaro-politice - anglo-prusacă (Anglia, Prusia) și anti-prusacă (Austria, Franța, Rusia, Suedia, Saxonia), care au pus întregul continent în pragul unui nou sângeros șapte ani' Război (-) În august, Prusia a invadat teritoriul Saxonia și, după ce a învins armata generalului A Rutkovsky, a cucerit Dresda și Leipzig. În această situație, împărăteasa austriacă Maria Tereza a trimis armata austriacă feldmareșalul M Brown în ajutorul sașilor, care a fost învinsă de prusaci lângă Dresda. Saxonia a fost nevoită să capituleze, iar întregul teritoriu electoral a fost inclus în tânărul regat prusac. Aflând despre înfrângerea lui Augustus al III-lea, în septembrie Rusia a declarat război Prusiei. În iulie, armata rusă aflată sub comanda feldmareșalului S F Apraksina a intrat în granițele Prusiei de Est, a capturat Memel și Tilsit și a început să se deplaseze spre Königsberg. Aici, lângă satul Gross-Egersdorf, în august, a avut loc prima bătălie grandioasă, în care armata prusacă a generalului I Lewald a fost complet învinsă de regimentele ruse ale generalului-general P A Rumiantsev. Cu toate acestea, din cauza intrigilor judecătorești din demnitarul Petersburg, abilul curtean feldmareșal S F Apraksin, temându-se de moartea iminentă a împărătesei Elisabeta Petrovna grav bolnavă și de urcarea țareviciului Petru, nu a dezvoltat succesul obținut și s-a retras în grabă la Tilsit. În septembrie, împărăteasa, care s-a îmbolnăvit, și-a revenit și feldmareșalul S F Apraksin, care de data aceasta a fost dezamăgit de intuiția politică, a fost imediat luat în custodie, iar generalul șef V V a fost numit noul comandant al armatei ruse. Fermor. În decembrie, armata rusă a invadat din nou Prusia de Est. În ianuarie, corpul generalului P A Rumyantsev a luat din nou Tilsit și Königsberg, iar împărăteasa Elizaveta Petrovna a semnat Manifestul "Cu privire la

intrarea Prusiei de Est în Imperiul Rus" În mai , armata rusă a început ostilitățile în Pomerania Cu toate acestea, la scurt timp sub presiunea Austriei și Franței, ale căror corpuri au fost învinse în Silezia, teatrul de operațiuni s-a mutat la Kustrin, unde, la ordinul demnitarului Petersburg, generalul V V Fermor și-a mutat corpul Aici, la câteva zeci de mile de Berlin, lângă satul Zorndorf, în august , a avut loc o nouă bătălie generală, în care armata prusacă a generalului F Seydlitz a suferit din nou o înfrângere zdrobitoare din partea trupelor ruse Cu toate acestea, generalul V V Fermor, ca și predecesorul său, nu l-a urmărit nici pe inamicul învins și a dus întreaga armată în cartierele de iarnă din partea inferioară a Vistulei, pentru care a plătit în curând cu funcția sa și a fost demis În iulie , în urma ordinului Conferinței de la Înalta Curte, armata rusă aflată sub comanda noului comandant-șef, feldmareșalul P S Saltykova a cucerit Frankfurt, unde la începutul lunii august a avut loc o altă bătălie grandioasă în apropierea satului Kunersdorf, în timpul căreia lăudata armata prusacă a fost din nou învinsă, iar comandantul ei invincibil Frederic al II-lea Subiect: POLITICA INTERNA SI EXTERNA A RUSIEI IN - a fugit rușinos de pe câmpul de luptă După o victorie atât de impresionantă, feldmareșalul P S Saltykov ia oferit colegului său austriac, feldmareșalul L J Jos pentru a te muta imediat la Berlin Cu toate acestea, austriecii, interesați doar de întoarcerea Sileziei și temându-se de întărirea Rusiei pe întreg continentul european, au respins acest plan Drept urmare, feldmareșalul P S Saltykov, în semn de protest, a demisionat și a fost înlocuit de mediocru feldmareșal A B Buturlin Campania militară din nu a avut mare succes pentru întreaga armată rusă, iar singura realizare majoră a întregii companii a fost faimosul raid al corpului generalilor Z G Chernyshev și G K Totleben la Berlin, care s-a încheiat cu capturarea capitalei Prusiei în septembrie În timpul campaniei militare din , armata rusă aflată sub comanda generalului-șef P A Rumyantseva a luat stăpânire pe Kolberg și a mers la granițele Brandenburgului Cu toate acestea, în decembrie , împărăteasa Elizaveta Petrovna a murit la Sankt Petersburg, iar noul împărat rus Petru al III-lea, fiind un înfocat admirator al regelui prusac, a ordonat încetarea tuturor ostilităților și începerea negocierilor de pace, care au devenit "miracolul Casa de Brandenburg" și a încheiat în aprilie semnarea Tratatului de pace de la Sankt Petersburg Mai mult, în iunie a fost încheiată o alianță militară cu Berlinul, iar acum Rusia trebuia să lupte din nou, dar împotriva aliaților săi de ieri Cu toate acestea, o lovitură de stat din Sankt Petersburg în iunie a salvat-o de această rușine Noul guvern al Ecaterinei a II-a a reziliat tratatul de unire cu Prusia, dar nu a reluat ostilitățile Ieșirea Rusiei din război i-a forțat pe toți ceilalți membri ai acestei coaliții să oprească toate ostilitățile și să se așeze la masa negocierilor, care s-a încheiat în februarie odată cu semnarea tratatelor de pace de la Paris și Hubertsburg, care au asigurat victoria coaliției anglo-prusace în Războiul de Șapte Ani, care a fost atât de inutil pentru Rusia Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-) Plan: Observații preliminare Politica internă a Ecaterinei a II-a (-) Războiul țărănesc sub conducerea E I Pugaciov (-) a) Prima perioadă a războiului țărănesc (septembrie - martie) b) A doua perioadă a războiului țărănesc (aprilie - iulie) c) A treia perioadă a războiului țărănesc (iulie - septembrie) Politica internă a Ecaterinei a II-a în - a) Reforma provincială din b) Reforme judiciare ( ), polițienești ( ) și colegiale (-) c) Scrisori de acordare nobilimii și orașelor din Dezvoltarea socio-economică a Rusiei în a

doua jumătate a secolului al XVIII-lea Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Observații preliminare În știința istorică, chestiunea motivelor care au ghidat-o pe Ecaterina a II-a în urmărirea cursului ei politic intern a fost mult timp discutată) Unii istorici (V Klyuchevsky) credeau că Ecaterina a II-a a fost un om de stat rus până în măduva oaselor, care s-a acoperit ipocrit cu ideile de "absolutism iluminat") Alți istorici (V Kozlov) au susținut că întreaga perioadă a domniei Ecaterinei a II-a a fost o politică de improvizație continuă, care s-a datorat influenței uriașe asupra ei a numeroșilor favoriți și în mare parte mediocri) Al treilea istoric (N Cechulin, N Pavlenko, A Kamensky) cred că Ecaterina a II-a a fost o reformatoare liberală complet sinceră, iar toată activitatea ei viguroasă a fost îndreptată spre implementarea unui program de reformă preplanificat și cuprinzător în spiritul idei de "absolutism iluminat" Între timp, în istoriografia rusă a existat întotdeauna o înțelegere foarte diferită a însăși esenței și conținutului politicii "absolutismului iluminat" Astfel, în știința istorică rusă (S Tatishchev, N Kareev, A Brikner), "absolutismul iluminat" era privit ca o alianță puternică a puterii autocratice cu ideile iluminismului european, care urmărea scopuri și obiective reformiste destul de specifice În istoriografia sovietică (M Pokrovsky, N Druzhinin, N Eroshkin) și parțial modernă (E Salnikov), politica "absolutismului iluminat", dimpotrivă, a fost întotdeauna interpretată extrem de negativ, ca demagogie liberală a autocrației în o epocă de criză și de decădere a feudalismului În epoca post-sovietică (N Pavlenko, V Moryakov, A Kamensky, A Mylnikov), "absolutismul iluminat" a început să fie privit mai puțin critic, observând că acest curs politic a fost un fenomen filozofic și politic paneuropean care a constituit o etapă firească în dezvoltarea statală a multor state europene Prin urmare, regele suedez Gustav al III-lea, și împăratul austriac Iosif al II-lea, și regele prusac Frederic al II-lea și împărăteasa rusă Ecaterina a II-a au fost conducătorii acestei politici Politica internă a Ecaterinei a II-a (-) Spre deosebire de loviturile de stat anterioare, lovitura de stat din nu a fost însoțită de o schimbare a elitei conducătoare, iar la început mulți nobili ai domniei anterioare și-au păstrat toate posturile, în special șeful departamentului de afaceri externe, cancelarul contele M I Vorontsov, procurorul general al Senatului A I Glebov, feldmareșalii A I Shuvalov și N Yu Trubetskoy și alți oameni influenți În același timp, Ecaterina a II-a s-a întors din exil și i-a adus mai aproape de curte pe doi dintre cei mai onorați nobili ai epocii elisabetane - fostul procuror general al Senatului, prințul Ya P Șahhovski și contele A P Bestuzhev-Ryumin Acest lucru a fost dictat în mare măsură de faptul că însăși Catherine, care era conștientă de precaritatea poziției sale pe tron, era vital să obțină sprijinul cât mai multor dintre cei mai experimentați și inteligenți manageri ai epocii anterioare Mai mult, aceeași împrejurare a dictat și că, la urcarea ei pe tron, Ecaterina a II-a a confirmat aproape imediat "Manifestul privind acordarea libertăților și libertății întregii nobilimi ruse", deoarece, Subiect: POLITICĂ INTERNA A CATHERINEI II (-) Fiind un oponent sincer al acestui document, ea nu a îndrăznit să intre în conflict deschis cu întreaga clasă nobiliară Totodată, contrar convingerilor sale personale, ea a respins la fel de hotărât Decretul Senatului "Cu privire la secularizarea pământurilor monahale și bisericești" și "Proiectul de înființare a Sfatului Imperial", elaborat de cancelarul contele P I Panin, pe care o serie de autori (N Cechulin, N Minaeva, V Petrova) l-au considerat drept o nouă "constituție aristocratică"

Singura inovație preluată din "Proiectul" Contelui N I Panin a fost reforma Senatului de Guvernare, în timpul căreia a fost împărțit în șase departamente și, în cele din urmă, și-a pierdut fostul rol de cel mai înalt organ administrativ al imperiului, păstrând doar funcțiile celei mai înalte curți. În același timp, Ecaterina a II-a a sporit semnificativ rolul procurorului general al Senatului, care, pe lângă exercitarea atribuțiilor sale tradiționale, a devenit de facto ministrul justiției și ministrul finanțelor al Imperiului Rus. Cu toate acestea, deja la începutul anului, simțindu-se mai încrezătoare pe tron, Ecaterina a II-a a scăpat de foștii ei nobili influenți și a pariat pe o nouă generație de oameni de stat ruși: procurorul general al Senatului, prințul A A Vyazemsky, președintele Consiliului pentru Afaceri Externe, contele N I Panin, secretarii de stat A V Olsufieva, A V Khrapovitsky și G N Teplov, precum și favoriții săi atotputernici - contele G G Orlov, prințul G A Potemkin și alții. Bazându-se pe această cohortă de noi demnitari ai imperiului, Ecaterina a II-a a revenit la problema proprietății pământului bisericesc și deja în februarie a semnat un nou Decret "Cu privire la secularizarea tuturor pământurilor monahale și bisericești" și transferul tuturor țăranilor monahali care a primit statut economic în jurisdicția Colegiului de Economie, al cărui prim președinte a fost numit camerlan al curții imperiale, general-locotenent prințul B A Kurakin. În același timp, Ecaterina a II-a a desființat complet autonomia regimentală militară a Rusiei Mici, iar administrarea acestui vast teritoriu a fost din nou transferată în mâinile Colegiului Mic Rusesc recreat, al cărui președinte era generalul șef P A Rumiantsev. În noiembrie, Ecaterina a II-a, serios preocupată de problemele situației economice a țării, la cererea unui număr de nobili de seamă, în special a contelui G G Orlov, contele R I Vorontsov, contele I G Cernîșev și contele A V Olsufyeva, a fondat Societatea Economică Liberă, apoi a început să compună celebra ei "Instrucțiune" a Comisiei Legislative. Trebuie spus că încercările de a realiza o nouă reformă legislativă au fost făcute în mod repetat de către Petru I în 1717, 1722, 1726, 1730, 1732, 1734, 1736, 1738, 1740, 1742, 1744, 1746, 1748, 1750, 1752, 1754, 1756, 1758, 1760, 1762, 1764, 1766, 1768, 1770, 1772, 1774, 1776, 1778, 1780, 1782, 1784, 1786, 1788, 1790, 1792, 1794, 1796, 1798, 1800, și Ecaterina I în 1762, 1764, 1766, 1768, 1770, 1772, 1774, 1776, 1778, 1780, 1782, 1784, 1786, 1788, 1790, 1792, 1794, 1796, 1798, 1800, iar Elisabeta Petrovna, în 1744, 1746, 1748, 1750, 1752, 1754, 1756, 1758, 1760, 1762, 1764, 1766, 1768, 1770, 1772, 1774, 1776, 1778, 1780, 1782, 1784, 1786, 1788, 1790, 1792, 1794, 1796, 1798, 1800, însă, opera lui Comisiile lor legislative nu a fost încununată cu crearea unui nou set de legi. Prin urmare, Ecaterina a II-a a revenit din nou la această problemă acută și deja în decembrie, după ce a terminat de scris faimoasa ei "Instrucțiune", a emis un decret privind convocarea unei noi Comisii Legislative. Trebuie remarcat faptul că această Comisie Legislativă se deosebește de predecesorii săi prin cel puțin trei caracteristici interesante: 1) În primul rând, printr-o "reprezentare populară" mai largă, întrucât dreptul de a alege un nou "corp adjunct" a fost acordat pentru prima dată nu numai nobilimii nobiliare și comercianților ruși, ci și țăranilor de stat și "străinilor" stabiliți. În același timp, iobagii, precum și Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII în această Comisie nu era deloc reprezentat tot clerul ortodox, cu excepția Mitropolitului Dimitri de Novgorod, care nu reprezenta clerul însuși, ci doar corpul puterii de stat - Sfântul Sinod. În total, conform calculelor celebrului avocat rus profesor V N Latkin, autorul monografiei fundamentale "Comisiile legislative în Rusia în secolul al XVIII-lea: cercetări istorice și juridice" (1964), componența deputaților ultimei Comisii legislative a fost următoarea: din de deputați, erau din Guvernul central, erau de la nobili, de la orășeni, de la țărani, de la cazaci și de la neamuri. 2) O altă caracteristică a Comisiei Ecaterinei a fost că, în ajunul deschiderii ei, tuturor deputaților li s-a dat "Ordinul" imperial, scris de Ecaterina a II-a în 1794. În știința istorică rusă (V Sergeevich,

M Belyavsky, O Omelchenko) există o idee destul de stabilă despre natura pur compilativă a acestei lucrări, dar această afirmație nu este în întregime corectă. Într-adevăr, mai mult de jumătate din toate articolele acestei "Instrucțiuni" au fost aproape în întregime împrumutate din celebrele lucrări ale lui Charles Montesquieu "Despre spiritul legilor" ( ) și Cesare Beccaria "Despre crime și pedepse" ( ). Cu toate acestea, în realitate, "Ordinul" Ecaterinei a devenit produsul prelucrării creative a unui număr de alte tratate europene binecunoscute, în special, lucrările a doi cunoscuți "poliștiști" germani - I G Justi "Economia politică" ( ) și J F Bielfeld "Instrucțiuni politice" ( ). În plus, după cum au remarcat un număr de istorici reputați (N Pavlenko, L Milov), în procesul de lucru la "Instrucțiunea" ei, Ecaterina a II-a și-a creat propriul concept politic și juridic complet original, deformând semnificativ ideile Iluminismului european în raport cu realitatea rusă și fundamentarea unui număr de "idei inovatoare, în special inviolabilitatea stăpânirii autocratice în Imperiul Rus, pentru o formă diferită de guvernare pentru o țară atât de vastă ar fi nu numai dăunătoare, ci pur și simplu ruinătoare). A treia caracteristică a Comisiei Legislative a fost că aproape toți deputații au ajuns la Moscova cu "mandatele" lor locale, care au fost întocmite de participanții la "campania electorală", ținând cont de numeroasele dorințe și cerințe ale clasei în special, aristocrația rusă a cerut desființarea "Tabelului rangurilor" a lui Petru, nobilimea provincială pentru a înăspri măsurile împotriva iobagilor și iobagilor fugari, orașenii, în special negustorii, s-au ridicat pentru acordarea tuturor privilegiilor nobiliare, țărani de stat au susținut o reducere în impozitul electoral etc. d. În același timp, aproape toate comenzile locale conțineau o grămadă de plângeri privind birocrația tradițională și luarea de mită în instituțiile și birourile centrale și locale ale statului. Mai mult, este de remarcat faptul că numărul total de astfel de ordine a depășit semnificativ numărul deputaților înșiși și, potrivit istoricilor, a fost de cel puțin de "petiții". Cât privește conținutul intern al "Instrucțiunii", care, în timpul lucrărilor Comisiei Legislative, în , a fost completat cu încă două capitole, acesta era alcătuit din de capitole și de articole: Capitolele I-V (Articolele -) conțineau principii generale ale dispozitivelor de stat; Capitolele VI-VII (articolele -) au fost consacrate fundamentelor politicii legislative de stat; Capitolele VIII-IX (- articole) Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-) cuprinse norme de drept penal și proceduri judiciare; Capitolul X (articolele -) a conturat aproape în întregime conceptul de drept penal de către C. Beccaria; Capitolele XI-XVII (- articole) au determinat ordinea organizării de clasă a societății ruse; Capitolele XIX-XX (- articole) prevedeau chestiuni profesionale de tehnică juridică; Capitolul XXI (articolele -) cuprindea elementele de bază ale administrării administrative și polițienești, iar, în final, capitolul XXII (-) reglementează toate problemele cele mai importante din sfera financiară. Formal, Comisia Legislativă a existat până la sfârșitul domniei Ecaterinei a II-a, dar în realitate a funcționat mult mai puțin. Mai mult, faza activă a acestei lucrări s-a desfășurat abia în iulie - ianuarie , când s-au ținut ședințe plenare, în cadrul cărora s-au discutat cele mai stringente chestiuni despre poziția și interesele diferitelor moșii ale Imperiului Rus, inclusiv desființarea "Table of Ranks" al lui Petru, extinderea privilegiilor nobiliare la clasa negustorului, reducerea taxei electorale, dezvoltarea industriei și comerțului, reforma sistemului judiciar etc. Pe lângă sesiunile

plenare ale Marii Adunări, deputații Comisiei Legislative au lucrat în cadrul a comisii private, unde diferite proiecte pentru desființarea iobăgiei (A Aleinikov, A Maslov), stabilirea taxelor feudale fixe pentru iobagi (G Korob'in, Ya Kozlovsky) și alte întrebări acute Tocmai această împrejurare a alarmat conducerea Comisiei Legislative și, la sfatul președintelui acesteia (Marshal), generalul șef A I Bibikov, sub pretextul începutului Primului Război Ruso-Turc (-), Marea Adunare a Comisiei Legislative a fost dizolvată și până la sfârșitul anului au continuat să funcționeze doar o serie de comisii private Potrivit unui număr de istorici (N Pavlenko, A Kamensky), singurul rezultat real al lucrării Comisiei legislative a fost prezentarea titlului de "Mama Patriei" Ecaterinei a II-a, care a avut o mare importanță politică , din moment ce a marcat o nouă încoronare a împărătesei, dar nu mai puțin o mână de conspiratori care au ridicat-o pe tron în vara anului și reprezentanți ai tuturor claselor Imperiului Rus Deși, desigur, rezultatul pozitiv al lucrării Comisiei Legislative a constatat și în faptul că Mama Împărăteasa a primit materiale destul de bogate și variate despre interesele și aspirațiile diferitelor moșii ale Imperiului Rus și despre starea reală a lucrurilor din diferite regiuni al țării Între timp, deja în condițiile războiului ruso-turc început, Ecaterina a II-a, confruntată cu o lipsă acută de numerar, a luat inițiativa realizării unei noi reforme monetare și financiare, care a afectat atât sectorul bancar, cât și sfera circulație de numerar, unde au apărut pentru prima dată banii de hârtie sau bancnotele Însăși ideea emiterii bancnotelor de hârtie a fost exprimată pe vremea Elizavetei Petrovna de către președintele de atunci al Comisiei Kryg, prințul Ya P Șahhovski, care, gestionând toate cheltuielile guvernamentale în anii Războiului de Șapte Ani (-), a sugerat ca guvernul să emită prima monedă de hârtie, așa-numita "tsidulki", în circulație în numerar Cu toate acestea, această idee a fost apoi respinsă Din nou, acesta a fost restituit sub Petru al III-lea, care în mai a luat decizia unică de a înființa o bancă de stat, care, după modelul Băncii Angliei, ar avea dreptul să emită bancnote Totuși, imediat după palat Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII lovitură de stat, implementarea acestui proiect a fost din nou amânată Cu toate acestea, izbucnirea primului război ruso-turc (-) și deficitul cronic al bugetului de stat au trezit din nou interesul pentru ideea emiterii monedei de hârtie În , Chamberlain și Chamberlain al împărătesei contele K E Sievers a înaintat împărătesei o "Notă", în care a fundamentat în mod convingător beneficiile circulației monedei de hârtie și a propus:) să emită în circulație numerar, împreună cu monede de aur, argint și cupru, așa-numitele "zettels" - hârtie bancnote care ar putea fi schimbate în mod liber cu specii și să fie acceptate ca mijloc legal de plată în toată țara și) pentru a emite și emit aceste bancnote, înființarea unei Bănci de Stat specială În decembrie , a fost publicat manifestul imperial nominal "Cu privire la înființarea la Sankt Petersburg și Moscova a băncilor de stat pentru schimbul de bancnote" În Manifest însuși, principalul motiv pentru introducerea bancnotelor de hârtie în circulația numerar a fost numit "povara unei monede de cupru", ceea ce a îngreunat circulația în numerar Cu toate acestea, adevăratul motiv al introducerii bancnotelor de hârtie a fost exprimat în scurt timp de procurorul general al Senatului, prințul A A Vyazemsky, care a declarat direct că ei ar fi trebuit să acopere costurile asociate cu primul război ruso-turc (-) Manifestul țarului spunea că de acum încolo se înființează două birouri ale Băncii de Cesiune la Sankt Petersburg și Moscova pentru emiterea bancnotelor de stat, iar bancnotele de stat

emise de aceasta sunt de circulație egală cu moneda și "apărând oamenii cu acele bancnote să dai pentru acești bani, cât este necesar, imediat" În plus, s-a stabilit ca emisiunea de monedă de hârtie să nu depășească suma în numerar a speciei deținute chiar în bancă Capitalul inițial al Băncii de atribuire a fost de milion de ruble de bani de cupru, iar acest fond metalic a asigurat în totalitate emisiunea de bani de hârtie, a căror limită tocmai a fost stabilită la milion de ruble Mai mult, în loc de cinci cupii, care erau prevăzute de decretul lui Petru al III-lea privind emisiunea de bancnote, Ecaterina a II-a a lăsat doar patru bancnote în cupii de , , și de ruble Cu toate acestea, în curând au mai rămas doar trei din cauza tentației irezistibile a diverșilor "alfabetizați" de a corecta doi pentru șapte pe exact aceleași bancnote Prin urmare, trezoreria a trebuit să cumpere urgent toate bancnotele de de ruble și să le anuleze În , capitalul Băncii de Împrumut Nobil a fost completat de către Banca de Cesiune în valoare de de mii de ruble, iar în viitor, Banca de Atribuire a continuat să completeze constant capitalul Băncii Nobile, până la închiderea sa în Și începând din a început să accepte și primele depozite cu plata de până la % pe an Războiul țărănesc sub conducerea E I Pugacheva (-) La cumpăna anilor - în diferite părți ale Imperiului Rus, au avut loc câteva zeci de demonstrații antiguvernamentale majore, printre care Revolta Kizhi (-) și Revolta Ciumei de la Moscova ( ) au avut o amploare deosebită Toate aceste conflicte sociale au devenit vestigii ale celui mai puternic Război Țărănesc sub conducerea lui E I Pugaciov (-), care până în Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-) vaniia a zdruncinat temeliile Imperiului Rus Motivul imediat pentru începutul său a fost o agravare bruscă a situației din ținuturile armatei cazaci Yaitsky, unde în martie , după înăbușirea unei revolte puternice a cazacilor Yaik, cercul combinat de arme, biroul militar și pozițiile dintre căpeteniile staniței au fost desființate, toți cazacii au fost împărțiți în regimente și subordonați autorităților militare din Orenburg, iar în capitala armatei cazaci, orașul Yaik, toată puterea a fost concentrată în mâinile comandantului garnizoanei, locotenentul Colonelul P G Simonov Într-o situație atât de extrem de tensionată, în septembrie , un fost cazac al lui Don și un prizonier fugăr din Kazan, Emelyan Ivanovici Pugaciov (-) s-au prezentat asupra lui Yanka, care se pretindea a fi împăratul salvat în mod miraculos Petru al III-lea Acesta a fost cel care a condus noua revoltă a cazacilor Yaik, care a devenit în curând cel mai puternic război țărănesc, care este împărțit în mod tradițional în trei perioade: a) Prima perioadă a războiului țărănesc (septembrie - martie) La septembrie , cu un mic detașament de cazaci Yaik, numărând doar de oameni, "dmpirdtor Pyotr Fedorovich" a părăsit ferma Tolkachev în orașul Yaitsky Pe drum, cazacii rebeli au capturat avanpostul Budarinsky, dar pugaciovii nu au putut lua capitala bine fortificată a armatei cazaci Yaik Apoi E I Pugaciov a decis să nu piardă timp prețios și a ordonat să se mute mai departe în susul Yankului până în capitala provinciei, orașul Orenburg La sfârșitul lunii septembrie - începutul lui octombrie , armata rebelă a lui E I Pugacheva practic fără luptă a pus stăpânire pe numeroase orașe, fortărețe și avanposturi de pe Yanka, inclusiv Tatishcheva, Nizhne-Ozernaya și Rassypnaya Și la mijlocul lui octombrie , după ce a luat cetatea Cernorechensk, armata rebelă s-a apropiat de Orenburg, dar nu au putut lua imediat cetatea bine fortificată, iar cazacii au fost nevoiți să înceapă asediul acesteia, care a durat timp de șase luni lungi Între timp, pentru a-l ajuta pe guvernatorul Orenburg, generalul-maior I A Reinsdorp au fost

trimise două detașamente de trupe guvernamentale sub comanda generalului V A Kara și colonelul I M Cernîșev. Cu toate acestea, la apropierea de Orenburg, generalul-maior V A Mașina a fost învinsă de detașamentele lui A Ovchinnikov și I Chika-Zarubin și a fugit în grabă la Kazan, iar apoi sub zidurile Orenburgului însuși, E I Pugaciov a învins și detașamentul colonelului P M Cernîșev. În noiembrie, la cinci mile de Orenburg, în Berdskaya Sloboda, au fost create Stavka "dmpirdtord Petrd Fedorovichd" și Colegiul Militar de Stat pentru a conduce lupta armatei rebele și a menține ordinea în tabăra rebelilor, care a devenit cea mai înaltă armată, organ administrativ și judiciar al întregii armate rebele. Cei mai apropiați asociați ai E I Pugacheva: "domnii și colonelei" săi - Ivan Chika-Zarubin, Andrey Ovchinnikov, Afanasy Sokolov (Hlopusha), Dmitri Karavaev și "stdts-secretarul de stat-Amperdtord" Ivan Pochitalin, care a fost autorul tuturor "manifestelor țarului". Între timp, armata rebelă a continuat să crească treptat. În noiembrie, sub steagul lui E I Pugaciov a fost străbătut de kalmucii lui Fyodor Derbetov, bașchirii lui Kinzi Araslanov și Salavat Yulaev, precum și mulți alți împrăștiați. Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII detașamente rebele care operează în Urali și regiunea Volga. Astfel, răscoala cazacilor a început să se dezvolte treptat într-un puternic război țărănesc. În decembrie, la direcția lui E I Pugachev I Chika-Zarubin a plecat la fabricile din Ural pentru a organiza producția de arme și apoi a început o campanie împotriva Ufa. Și deși armata "Grdfd Ivdnd Nikiforovimd Chernyshev" nu a putut lua Ufa, campania pugacioviților a stârnit aproape întregul Ural și o serie de regiuni din Siberia de Vest. Până în februarie, armata rebelă a lui I Beloborodov a preluat controlul a peste de fabrici miniere și metalurgice din Urali și în regiunea Volga, detașamentele rebele au preluat controlul asupra Samara, Buzuluk, Stavropol și alte orașe mari de județ. În această situație critică, după ce a evaluat întreaga amenințare a rebeliunii Pugaciov, Ecaterina a II-a, în semn de sprijin și solidaritate cu toată nobilimea Volga, s-a declarat "proprietar de onoare din Kazan" și a numit generalul șef energic și experimentat A I Bibikov. În martie, detașamentul colonelului I I Michelson a provocat o înfrângere majoră detașamentelor lui I Beloborodov și I Chika-Zarubin de lângă Ufa, iar detașamentul generalului-maior M G Golitsyn a învins principalele forțe ale E I Pugaciov lângă cetatea Tatișciov și l-a forțat să ridice asediul Orenburgului. Apoi detașamentul generalului P D Mansurov a fost ocupat de Iletki, iar puțin mai târziu orașele Yaitsky. În această situație, la începutul lui aprilie, cu rămășițele armatei sale rebele, care număra doar de cazaci Yaik, E I Pugaciov pleacă în Urali, unde a început o nouă, a doua etapă a Războiului Țăranilor. b) A doua perioadă a războiului țărănesc (aprilie - iulie). În aprilie - iunie, principalele evenimente ale Războiului Țărănesc s-au desfășurat pe teritoriul minierului Ural și Bașkiria. Procesiunea armatei Pugaciov prin teritoriul Uralilor a fost victorioasă, dar trupele guvernamentale defilau pe călcâiele pugacioviților sub comanda generalului-șef A I Bibikov și colonelul I I Michelson nu i-a oferit ocazia de a lua un punct de sprijin și de a respira. A fost forțată să lase în urmă cetățile, fabricile și podurile arse și distruse, ceea ce a provocat mormăi și nemulțumire în rândul multor muncitori locali și a restrâns serios baza socială a rebelilor. După capturarea Magnitnaya, armata rebelă a lui E I Pugaciov a crescut din nou semnificativ la mii de luptători, în principal datorită detașamentelor lui I Beloborodov, A Ovchinnikov, A Perfiyev și a celorlalți asociați ai săi. Cu toate acestea, armata rebelă slab înarmată și slab antrenată nu a putut

rezista cu succes trupelor guvernamentale obișnuite La sfârșitul lunii mai , în apropiere de Cetatea Trinity a avut loc o luptă crâncenă între rebeli și trupele generalului I A Dekolonga, în urma căreia rebelii au pierdut aproape jumătate din armată, un convoi uriaș cu alimente și furaje și toată artileria de câmp În iunie , după conectarea cu cavaleria lui S Yulaev, la următorul consiliu militar s-a decis mutarea în regiunile țărănești din regiunea Volga În legătură cu această împrejurare, până în iulie , în rândurile armatei rebele, al cărei număr crescuse la de mii de luptători, a crescut semnificativ și proporția țăranilor Și deja la începutul lui iulie , pugașevii s-au apropiat de Kazan, unde a avut loc una dintre cele mai sângeroase și mai mari bătălii din întregul război țărănesc La iulie , armata rebelă a pătruns în oraș și a început un asalt Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-) Kremlinul din Kazan Cu toate acestea, în acest moment, cel mai decisiv, al bătăliei, au intrat în oraș unități ale colonelului I I Michelson, care a provocat o nouă înfrângere zdrobitoare rebelilor și ia forțat să fugă în grabă de pe câmpul de luptă c) A treia perioadă a războiului țărănesc (iulie-septembrie) iulie E I Pugaciov, cu câteva sute de cazaci Yaik, a trecut pe malul drept al Volgăi, unde a început o nouă, a treia și ultima etapă a Războiului Țărănesc În ceea ce privește amploarea sa, această etapă a rebeliunii Pugaciov a depășit cu mult tot ceea ce se întâmplase înainte La primele zvonuri despre apropierea armatei insurgente și anunțurile repetate ale celebrului Manifest Pugaciov din iulie , în care "Ampirltor Pyotr Fedorovich" a dăruit "cu acest nume și ukdz cu mila mea părintească și părintească, care au fost anterior în țăranime și în țăranul proprietarilor de pământ și li s-a acordat onoare și libertate față de ticăloșii pe cap de locuitor și alți bani", iobagii au început să ardă masiv moșii nobiliare, să "prindă, să execute și să spânzureze" proprietarii de pământ înșiși, funcționarii lor, funcționarii administrațiilor județene, iar sate și sate întregi trec de partea rebelilor Numai conform datelor oficiale, în vara anului , pugașevii au executat peste de proprietari de pământ și funcționari ai multor administrații județene Între timp, după moartea generalului-șef A I Bibikov și sfârșitul primului război ruso-turc (-), împotriva lui E I Pugaciov, au fost trimise noi unități ale armatei, conduse de generalul șef P I Panin, care a fost numit noul comandant șef, și general-locotenent A V Suvorov, care a condus corpul de armată avansat Ca urmare, E I Pugaciov a suferit o altă înfrângere lângă Kurmysh, s-a întors brusc spre sud și și-a mutat armata la Don În iulie - august , armata rebelă a ocupat fără luptă Saransk, Penza, Saratov, Kamyshin și alte orașe din regiunea Volga de Mijloc Cu toate acestea, pe urmele lui E I Pugaciov, armata selectivă și bine înarmată a generalului-maior I I Michelson, care nu i-a permis să-și revină în fire și să respire La sfârșitul lunii august , armata rebelă epuizată și aproape neînarmată s-a apropiat de Tsaritsyn, dar nu a putut să o ia și s-a mutat mai în jos pe Volga Era aici, la Cherny Yar, generalul locotenent A V Suvorov, care a preluat comanda generalului I I Michelson, a ajuns din urmă cu armata rebelă și a învins-o complet După o înfrângere zdrobitoare cu o mică bandă de asociați, E I Pugaciov s-a mutat din nou pe malul stâng al Volgăi și a mers în stepele Trans-Volgă Între timp, în consiliile cazacilor Yaik înșiși, a apărut o conspirație împotriva lui E I Pugaciov și la mijlocul lunii septembrie , conspiratorii cazaci, printre care Ivan Tvorogov, Fyodor Chumakov, Timofei Zheleznov și Ivan Burnov, l-au prins pe liderul lor și l-au dat lui A V Suvorov Mai întâi E I Pugaciov a fost dus în orașul Yaitsky și de acolo a fost trimis la

Moscova într-o cușcă specială de fier La sfârșitul lunii decembrie, aici a avut loc un "proces rapid și rapid", care a pronunțat condamnarea la moarte a lui E I Pugaciov și cei mai apropiați asociați ai săi Afanasy Perfiliev, Timofey Padurov, Maxim Shigaev și alții Iar la ianuarie , E I Pugaciov și asociații săi au fost decapitați în Piața Bolotnaya din Moscova În știința istorică rusă (M Golitsyn, S Tatishchev, N Dubrovin), mișcarea lui E I Pugaciov a fost aproape întotdeauna evaluat extrem de negativ ca o rebeliune a "mafiei" Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII împotriva autorităților legitime și chiar a izbucnit în mijlocul unui sângeros război ruso-turc În știința istorică sovietică, ghidată de binecunoscuta poziție a marxismului despre "lupta de clasă ca locomotivă a istoriei", rebeliunea Pugaciov, dimpotrivă, a fost lăudată în toate modurile posibil ca fiind una dintre cele mai puternice mișcări anti-feudale în istoria Rusiei, iar Emelyan Pugachev însuși a fost venerat ca erou național și luptător pentru fericirea oamenilor și progresul istoric În același timp, toți istoricii sovietici (M Tikhomirov, V Mavrodin, M Zizka, IN SI Bugarov) a ignorat deseori pur și simplu caracterul de jaf al acestei mișcări, care a fost însoțit de execuții în masă, jaf și pogromuri Politica internă a Ecaterinei a II-a în - Trebuie spus că în știința istorică (O Omelchenko) și mediul aproape științific (A Burovsky) există încă o părere puternică că după războiul țărănesc E I Pugaciov, începe o nouă perioadă în politica internă a Ecaterinei a II-a, care a fost caracterizată de o reacție nobilă deschisă Cu toate acestea, majoritatea autorilor moderni (N Pavlenko, A Kamensky) consideră că și după rebeliunea Pugaciov, Ecaterina a II-a a rămas angajată în ideile principale ale ideologiei educaționale, deoarece în această perioadă a desfășurat poliție provincială, judiciară, și reforme colegiale și, de asemenea, a inițiat publicația celebrele Scrisori de plângere către nobilimi și orașe a) Reforma provincială din Războiul țărănesc E I Pugacheva a demonstrat în mod clar slăbiciunea tuturor autorităților provinciale și raionale, care s-au dovedit a fi pur și simplu incapabile să mențină singure regimul de ordine în țară De aceea, principala preocupare a Ecaterinei a II-a a fost punerea în aplicare a următoarei reforme a guvernului local, ideea căreia a fost în aer cu mult înainte de rebeliunea Pugaciov După o discuție de cinci luni despre proiecte de reformă provincială, la începutul lunii noiembrie , împărăteasa a semnat Decretul "Instituția de administrare a provinciilor din Imperiul All-Rus", care urmărea două scopuri principale:) să întărească aparatele administrative și judiciare ale puterii locale și) să creeze un sistem mai perfect de percepere a impozitelor, taxelor și impozitelor electorale În conformitate cu "Instituția Provinciilor", în locul împărțirii administrativ-teritoriale în trei membri existente anterior în provincie - provincie - județ, a fost introdusă o împărțire cu doi membri în provincie - județ, care se baza pe principiul populației impozabile În conformitate cu acest principiu, numărul populației impozabile din provincii urma să fie de - de mii de suflete, iar în județe, respectiv, de - de mii de suflete Ca urmare, în locul celor de provincii existente anterior, au fost create de provincii De acum înainte, figura cheie în întregul guvern local al țării a fost guvernatorul, numit personal de împărăteasă, care conducea "guvernul provincial", format din însuși guvernatorul, procurorul provincial și doi centurioni Acest organ al puterii executive:) a desfășurat conducerea și supravegherea generală a activităților tuturor instituțiilor și funcționarilor statului pe Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-) teritoriul provinciei

și) a fost responsabil pentru publicarea și difuzarea tuturor legilor și actelor guvernamentale și a monitorizat cu strictețe executarea lor exactă și la timp În plus, în cadrul fiecărui "guvern provincial" existau diferite instituții speciale În special, toate veniturile și cheltuielile provinciale, precum și conducerea întreprinderilor industriale și comerciale, erau responsabile de Trezorerie, al cărei șef, ca și guvernatorul însuși, era numit de guvernul central În fiecare provincie rusă, existau de la la raioane, al căror șef era căpitanul de poliție, ales pentru trei ani de către adunarea raională a nobililor Pe lângă provinciile din multe regiuni ale imperiului, s-au format așa-numiții guvernatori generali sau guvernatori, care au fost create pe teritoriul a - provincii și au fost conduse de un guvernator general sau "guvernator suveran", numit personal de împărăteasa Funcția principală a tuturor "guvernatorilor suverani", cărora le erau subordonați guvernării și guvernatorii de provincie, era conducerea unităților armatei și garnizoanelor militare, precum și introducerea, dacă era necesar, a stării de urgență în teritoriile încredințate acestora Deși, un număr de autori moderni (M Shelkovenko) susțin că guvernațiile erau mai mult o suprastructură pur administrativă asupra provinciilor, al cărei scop principal era controlul activității autorităților provinciale și districtuale În , guvernațiile Tver și Smolensk au fost înființate ca "balon de probă", care au fost conduse de generalii Ya E Sivers și A I Glebov Cu toate acestea, deja în - Vladimir (R L Vorontsov), Nijni Novgorod (A A Stupishin), Ryazan (M N Krechetnikov), Orel (N V Repnin), Yaroslavl (A P Melgunov) au apărut pe harta administrativă a Imperiului Rus, Pskov (P D Mansurov), Mogilev (ZvG), Polotsk (I M Rebinder) și alți guvernatori generali În conformitate cu aceeași "Instituție a guvernatelor", toate orașele de provincie și districte au devenit de acum înainte unități administrative independente, a căror conducere a fost transferată complet magistraților și guvernatorilor orașului aleși, care au fost numiți de Senatul de guvernare SISTEMUL DE GUVERNANȚĂ A PROVINCIEI ȘI A ȚĂRII eu PROVINCIE (guvernator) eu CITY (primarul) județul (master capitan) Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII b) Reforme judiciare ( ), polițienești ( ) și colegiale (-) Aceeași "Instituție a Guvernatelor" a realizat și o reformă judiciară, care a fost întreprinsă pentru prima dată de Ecaterina a II-a încă din , când a fost pregătit un proiect de lege "Cu privire la locurile judiciare" în cadrul "Comisiei laid" Totuși, atunci, în legătură cu izbucnirea primului război ruso-turc (-), implementarea acestui proiect a fost amânată și numai șase ani mai târziu, guvernul a revenit din nou la rezolvarea acestei probleme Mai mult, de această dată, organizarea justiției în domeniu sa bazat din nou nu pe un principiu administrativ-teritorial, ci pe un principiu pur patrimonial De acum înainte, în toate provinciile:) pentru nobili s-a creat Tribunalul Superior Zemstvo, format din două secții pentru cauze penale și civile;) pentru negustori și filisteni - magistratul provincial ales de aceștia, iar) pentru țăranii de stat - represaliile superioare, cazuri în care au fost luate în considerare de funcționarii desemnați În același timp, toate instanțele provinciale au acționat ca instanțe de primă și a doua instanță, adică puteau examina cauzele pe fond și, în același timp, puteau acționa ca instanță de apel împotriva hotărârilor pronunțate de curțile județene inferioare În toate județele:) au fost create tribunale județene pentru nobili, ai căror membri au fost aleși de către nobilimi înșiși pentru trei ani,) pentru toți orașenii - un magistrat oraș ales de ei și) pentru țăranii de stat - o represalie

inferioară numită În acest caz, toate tribunalele județene puteau acționa doar ca instanțe de fond, adică puteau judeca cauze doar pe fond SISTEMUL JUDICIAR AL IMPERIULUI RUS PENTRU NOBILITĂȚI PENTRU CETĂȚENI PENTRU ȚĂRANI Judecătoria Superioară Zemstvo I Magistratul Provincial IUMasacrul Superior I Tribunalul Județean ♦ Magistratul Orășenesc V Represalii Inferioare Astfel, reforma judiciară efectuată de guvern nu a reușit să rezolve două probleme principale:) să creeze o instanță civilă generală fără clase și) să separe sistemul judiciar de cel executiv, deoarece toți președinții curților provinciale erau numiți de guvern și guvernatorul avea dreptul să suspende executarea tuturor pedepselor și să aprobe pedepsele cu moartea și o serie de alte sentințe ale curților provinciale În , în dezvoltarea reformei judiciare, a fost adoptată "Carta Protopopiatului", în conformitate cu care a fost creat un sistem centralizat de administrare a poliției în toate orașele În conformitate cu această "Cartă", organul colegial al secției de poliție din orașe a devenit consiliul protopocalului, care includea șeful poliției, comandantul șef, primarul și o serie de alți funcționari După numărul de clădiri, orașul a fost împărțit în părți și sferturi, unde secțiile de poliție, respectiv, erau conduse de un executor judecătoresc privat și un director trimestrial Întrucât, după reforma provincială, conducerea operațională a întregii industrii de stat, comerț și colectare a impozitelor a fost predată Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-) autoritățile locale, în - Ecaterina a II-a a realizat o altă reformă a administrației centrale, în urma căreia au fost lichidate toate Colegiile financiare și economice, cu excepția a patru organe de drept - Colegiul Străin, Colegiul Militar, Colegiul Amiralității și Colegiul Justiției În același timp, drepturile Senatului de Guvernare, condus de Prințul A A , au fost extinse semnificativ Vyazemsky, care a ocupat acest post timp de aproape treizeci de ani (-) d) Scrisori de acordare către nobilimi și orașe în La aprilie , Ecaterina a II-a a semnat două dintre cele mai faimoase documente ale domniei sale: "Cartă pentru drepturile, libertățile și avantajele nobilimii ruse" și "Carta pentru drepturile și beneficiile orașelor ruse Imperiu " "Scrisoarea nobilimii" a fost un set sistemic al tuturor drepturilor și privilegiilor acordate nobilimii de-a lungul secolului al XVIII-lea: libertățile nobililor de la serviciul public obligatoriu, plata impozitelor, pedepsele corporale, dreptul de monopol al nobilimii nobilii să dețină pământ și țărani etc În plus, "Scrisoarea de plângere" a asigurat dreptul nobilimii nobiliare de a se angaja în activități antreprenoriale și comerciale, de a dispune nelimitat de proprietățile lor de pământ și alte bunuri mobile și imobile, inclusiv iobagii etc 0 prevedere importantă a "Scrisorii de scrisori" a fost codificarea autoguvernării nobiliare, întrucât de acum înainte în toate județele și provinciile țării au fost create adunări nobiliare corporative, care au primit dreptul de a comunica nu numai cu guvernatorul, guvernatorul -general și Senatul de Guvernare, dar chiar și cu împărăteasa însăși "Scrisoare de scrisori către orașe" este primul act normativ de acest fel:) S -a stabilit împărțirea întregii populații urbane în șase categorii principale - a) proprietari de moșii urbane și proprietari de terenuri, b) comercianți ai trei bresle, c) meșteșugari și ucenicii acestora, care se află în ateliere, d) străini și cetățeni din alte orașe, e) cetățeni eminenti, i e burgmasteri, membri ai magistraților și bancherilor și e) filistenii, i e locuitorii orașului) Legalizate noi privilegii semnificative pentru primele două categorii - proprietarii de moșii urbane (nobili, funcționari și clerici) și comercianți, împărțiți după

calificarea proprietății în trei bresle Totodată, comercianții primelor două bresle au fost scutiți de pedepse corporale, taxe de votare, taxa de recrutare și o serie de servicii guvernamentale Statutul de clasă al unui comerciant de acum încolo depindea în întregime de statutul său de proprietate, deoarece în caz de ruină și faliment, el l-a pierdut și a devenit un slob În plus, un nou sistem de autoguvernare a orașului a fost introdus în toate orașele Alături de magistratul orașului și primăria, trei organe ale administrației publice locale au fost implicate deodată în conducerea orașului: Duma Generală a Orașului , Duma în șase voci și Adunarea Societății Orașenești, care, desigur, au încurcat serios sistemul deja greoi de guvernare a orașului Cel mai înalt nivel de autoguvernare a orașului a fost "Întâlnirea Societății Orașului", la care puteau sta doar cetățenii care aveau un capital de cel puțin de ruble Această adunare a cetățenilor bogați a ales primarul, primarii și alți funcționari "Consiliul General Orașenesc", în Veda Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII care s-a ocupat de probleme de management urban, a fost ales de cetățenii din toate cele categorii Din componența acestei Dume a fost aleasă "Duma cu șase voci", care a inclus primarul și câte un reprezentant din fiecare categorie de oraș Odată cu noile organe de autoguvernare a orașului, a fost reținut și magistratul orașului, care, pe lângă funcțiile pur judiciare, era înzestrat cu unele puteri administrative, în special, controlul asupra activităților organelor de autoguvernare orașului Dar, cu toate acestea, puteri uriașe de administrare a orașului au rămas în mâinile primarului și șefului poliției, care erau funcționari publici și erau numiți de guvernul central Dezvoltarea socio-economică a Rusiei în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea Potrivit majorității istoricilor sovietici și moderni (N Druzhinin, N Pavlenko, I Kovalchenko, L Milov), principala inovație calitativă în dezvoltarea economică a țării a constat în începutul descompunerii iobagului feudal sistemul economiei și formarea relațiilor de producție burgheze Deși, în mod corect, trebuie spus că un număr dintre oponenții lor moderni (B Mironov) neagă această concluzie și spun că criza sistemului corvee de economie nu a fost egală cu criza sistemului de relații feudale în sine, care încă nu le epuizase potențialul) Începutul dezintegrării sistemului feudal-servist a fost asociat cu pierderea uneia dintre trăsăturile caracteristice ale economiei feudale corvée - izolarea sa naturală și stabilirea unor legături mai puternice și mai regulate cu piața) Al doilea semn al dezintegrării sistemului corvee de economie este apariția în provinciile de sud-vest și de sud ale țării a așa-numitelor "luni", care neagă o trăsătură atât de fundamentală a economiei corvée, precum înzestrarea țăranului cu principalele mijloace de producție - pământul, de când proprietarii de pământ au început să-i alunge cu forța pe țăranii de pe terenurile lor și să-i transfere în categoria muncitorilor fără pământ) Al treilea semn al crizei relațiilor feudale a fost creșterea rapidă în raioanele centrale ale țării a unei forme atât de noi de exploatare feudală precum chiria în numerar, când proprietarii de pământ și-au transferat în mod deliberat iobagii de la corvée la chiria în numerar) Descompunerea sistemului feudal- iobagi a afectat și economia țărănească, care s-a manifestat în dezvoltarea meșteșugurilor țărănești locale și de sezon Potrivit istoricilor (N Pavlenko, L Milov), într-un număr de sate nivelul de dezvoltare a meșteșugurilor locale a fost atât de ridicat, încât locuitorii lor erau înscriși doar nominal în clasa țăranilor) Un alt semn al decăderii sistemului feudal a fost subminarea proprietății feudale asupra pământului Deci, conform datelor acelorași istorici (N

Pavlenko, L Milov), în raioanele centrale ale țării, care erau în mod tradițional fortăreața iobăgiei, negustorii, statul și chiar iobagii au devenit din ce în ce mai mult proprietari de pământ

Subiect: POLITICA INTERNA A CATHERINEI II (-)) Cel mai important indicator al formării relațiilor burgheze este apariția unei piețe a forței de muncă angajate și a manufacturii capitaliste asociate acestora Până la jumătatea secolului al XVIII-lea, în țară existau mai multe tipuri de manufacturi - de stat, patrimoniale și comerciale, care lucrau la folosirea muncii forțate, fie proprii, fie cumpărate (posesia), fie iobagi repartizați

Cu toate acestea, în , pentru prima dată, un decret al Senatului a limitat dreptul comercianților de a cumpăra iobagi la fabricile lor Și în , a fost emis un nou decret al Senatului, care interzicea tuturor proprietarilor de fabrici private să cumpere iobagi Astfel, noi fabrici de tip capitalist au început să revină în țară, care au apărut pentru prima dată în anii - , dar apoi au devenit victime ale sistemului iobag al economiei, în special sub Petru I În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea Existau trei tipuri principale de fabrici în Rusia: a) Fabricile moșiere, unde munca forțată a iobagilor era încă folosită pe scară largă, erau distribuite în principal în industriile de distilare, lenjerie și pânză Totodată, trebuie remarcat că pentru astfel de iobagi, munca în manufactura patrimonială era un fel de rentă feudală a muncii - "corvee industrială" b) Fabricile comerciale erau de două feluri Vechile fabrici foloseau în continuare forța de muncă a iobagilor repartizați și sesiuni, iar cele noi au început să folosească exclusiv forță de muncă salariată gratuită Astfel, practic toate fabricile metalurgice din Urali, care au apărut în epoca petrină, și-au păstrat esența de iobag, în timp ce întreprinderile textile (în, mătase) din regiunile centrale, nord-vestice și sudice (Novorossiysk) ale țării au devenit pionierii producției capitaliste c) Fabricile țărănești, care, de regulă, aparțineau statului și chiar iobagilor înstăriți, se bazau în întregime pe folosirea muncii salariate În general, nivelul de dezvoltare economică a țării în această perioadă a fost caracterizat de următorii indicatori:) Numărul total de fabrici a crescut semnificativ Dacă la mijlocul secolului al XVIII-lea În țară existau peste de mari întreprinderi industriale, până la sfârșitul secolului numărul lor ajunsese deja la aproximativ de fabrici Adevărat, un număr de istorici și economiști (S Strumilin, V Buganov) dau o cifră de de fabrici, dar aceasta este din aceeași "operă" despre care am scris deja: nu se pot clasifica drept manufacturi acele întreprinderi industriale în care există nu este diviziunea muncii Mai mult, în acest moment aproape jumătate din toate fabricile au început să folosească exclusiv forța de muncă mai productivă a muncitorilor salariați gratuit, și nu iobagii și țărani atribuiți;) Piața din Rusia a primit o dezvoltare și formare ulterioară, ceea ce a dus la o creștere uriașă a comerțului echitabil, precum și la o schimbare a naturii târgurilor în sine Dacă mai devreme târgul era un centru al comerțului de tranzit, acum devine centrul economic al unor regiuni vaste Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII țări În această perioadă, cele mai mari târguri întregi rusești sunt târgurile Makarievskaya, Svenskaya, Korennaya, Nezhinskaya și Irbitskaya lângă Nijni Novgorod, Bryansk, Kursk, Chernigov și în Urali Un rol semnificativ în dezvoltarea producției industriale și a comerțului intern l-a jucat și politica rezonabilă a guvernului Ecaterinei a II-a, care în - a inițiat publicarea unui număr de decrete înregistrate și ale Senatului care au desființat toate monopolurile din industrie și comerț Cert este că încă din , pentru a încuraja producătorii autohtoni, Petru I a înființat

companii comerciale și industriale, cărora li s-a acordat apoi monopolul asupra producției și vânzării unui anumit tip de produs industrial. Cu toate acestea, de-a lungul timpului, aceasta a dus la stagnare și a devenit principala frână pe calea progresului industrial din țară, astfel încât aceste monopoluri au fost distruse. Apoi, în , Ecaterina a II-a a semnat Manifestul privind Libertatea Întreprinderii, care:) stabilea că orice subiect al coroanei ruse, fără notificarea și permisiunea autorităților guvernamentale, putea deschide în mod liber orice întreprindere industrială, comercială și de altă natură în toată țara și) a anulat numeroase taxe guvernamentale din meșteșuguri și comerț și a permis comercianților să "plătească din capital cu bună conștiință", adică anual doar % din capitalul declarat. În același timp, oferind toate condițiile pentru libera concurență în țară și privând industriașii și comercianții individuali de fostele lor drepturi și privilegii de monopol, Ecaterina a II-a nu a abandonat patronajul și protecția industriei și comerțului rusești de concurența industriașilor străini și negustori. Continuând politica tradițională protecționistă, guvernul Ecaterinei a II-a a inițiat publicarea unor noi tarife vamale în , , , care stabileau taxe mari de import pentru toate articolele de lux și acele mărfuri pe care industria rusă nu le putea încă furniza pentru piața internă a Imperiului Rus.

Tema: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN
- Plan: Observații preliminare Problema poloneză și "Acordul de Nord" eșuat Primul război ruso-turc (-) Lichidarea Sichului Zaporizhian, crearea provinciei Novorossiysk și intrarea în Rusia a Crimeei și a Georgiei de Est Al doilea război ruso-turc (-) Războiul ruso-suedez (-) Secțiuni ale Commonwealth-ului (, ,) Rusia și Revoluția Franceză (-) Rezultatele politicii externe a lui Catherine

Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN - Observații preliminare Venirea la putere a Ecaterinei a II-a nu a schimbat principalele direcții ale politicii externe și concentrarea diplomației ruse a fost încă trei sarcini principale:) întoarcerea tuturor pământurilor originale rusești care fac parte din Commonwealth,) relațiile cu Imperiul Otoman și Hanatul său Crimeea vasal, soluția problemei Mării Negre și dezvoltarea accelerată a fertilului Teritoriu Novorossiysk și) protecția activă a cuceririlor Rusiei în regiunea baltică. La scurt timp după încheierea Războiului de Șapte Ani (-) a avut loc o altă regrupare de forțe în Europa) În primul rând, alianța politico-militară ruso-austriacă pe termen lung, care se dezvoltase încă din anii , sa prăbușit de fapt, deoarece Viena a început să manifeste un interes excesiv pentru afacerile poloneze, pe care Sankt-Petersburg le considera în mod tradițional "fiedul său diplomatic" inițial. În plus, curtea austriacă a început o mișcare rapidă către Versailles, care a fost un inamic de multă vreme al Rusiei și, de câteva decenii, a pus la punct blocuri militare anti-ruse fie în nordul Europei, în detrimentul Suediei, fie în sudul Europei cheltuiând la Turciei) În al doilea rând, la începutul anilor relațiile cu Berlinul au început să dobândească un caracter mai prietenos și mai pragmatic, ale căror cercuri conducătoare au început treptat să-și dea seama că, fără sprijinul Rusiei, cu greu puteau conta pe râvnitele ținuturi poloneze de vest Rusia, pe de altă parte, a apelat la o apropiere de Berlin, deoarece la Sankt Petersburg era destul de rezonabil să ne temem că ar putea fi în același pachet cu Paris și Viena. Întrebarea poloneză și "coarda nordică" eșuată La începutul anilor toate curțile monarhice ale Europei așteptau cu nerăbdare moartea bătrânului rege polonez Augustus al III-lea. Franța, Austria, Prusia, Rusia și Imperiul Otoman se pregăteau intens pentru lupta viitoare pentru "moștenirea poloneză". Deoarece Ecaterina a II-a

și Frederic al II-lea au convenit rapid asupra candidaturii lui Stanislav Poniatowski, a început o apropiere rapidă între Rusia și Prusia La sfârșitul anului , după moartea lui August III, a început o nouă rundă de luptă pentru putere, care s-a încheiat cu victoria lui Stanisław Poniatowski (-), care a devenit noul rege polonez După rezolvarea acestei probleme, în martie , a fost semnată o alianță militară ruso-prusacă, al cărei inițiator activ a fost noul șef al Colegiului de Externe, contele N I Panin Era convins că această alianță era cea mai importantă verigă din "Acordul de Nord" anti-francez, care trebuia să includă Anglia, Danemarca, Suedia și Polonia Cu toate acestea, din cauza poziției egoiste a regelui prusac, "coarda nordică" nu a avut loc Între timp, în februarie , situația politică din Polonia însăși a escaladat brusc, unde oponentii lui Stanislav Poniatowski au creat "Confederația Barului" și au început operațiuni militare împotriva armatei feldmareșalului V N Repnin În același timp, "confederații barului" au apelat la Versailles pentru ajutor, care imediat "a întors săgețile" spre Istanbul, care a cerut ca Sankt Petersburg să-și retragă trupele din Polonia Dar, după ce a primit un refuz categoric, în octombrie sultanul turc Mustafa III (-) a declarat un alt război Rusiei Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Primul război ruso-turc (-) Primele ostilități împotriva Rusiei au fost deschise de hanul Crimeea Kyrym-Girey, care în ianuarie a invadat ținuturile rusești de graniță și a devastat orașul de graniță Bakhmut Ca răspuns la această provocare, Armata Rusă, generalul-șef V M Golitsyna a început ostilitățile împotriva inamicului și în iunie a învins armata turcă a lui Moldavanchi Pașa lângă satul Pașkivtsy, iar apoi, în septembrie , a învins turcii de lângă Khotin și a luat-o cu asalt Cu toate acestea, după ce a primit vestea că noi întăriri s-au apropiat de turci, a retras toată armata de dincolo de Nistru și s-a înrădăcinat pe malul său stâng Această manevră neașteptată a generalului V M Golitsyn a fost perceput extrem de negativ la Sankt Petersburg, așa că a fost în scurt timp demis din funcție și înlocuit de generalul șef P A Rumiantsev Întreaga primă jumătate a anului a fost marcată de ciocniri minore între armatele opuse pe fronturile Dunării și Caucazian Cu toate acestea, deja în vară, trupele ruse au lansat din nou o ofensivă pe scară largă, iar în iunie generalul-șef P A Rumyantsev a provocat o înfrângere zdrobitoare turcilor la Ryaba Mogila și ia forțat să se retragă în Basarabia Între timp, două escadrile navale rusești sub comanda contelui A G Orlov și amiralii G A Spiridov și S K Greig, după ce a făcut o tranziție eroică de la Marea Baltică la Marea Mediterană, a intrat în strâmtoarea Chios, unde, în timpul celebrei bătălii navale Chesme din - iunie , întreaga flotă turcească a lui Hassan Bey a fost arsă în Golful Chesme În iulie , Armata I Rusă a feldmareșalului P A Rumyantseva a câștigat victorii strălucitoare la Larga și Cahul, învingând miile de armate turcești a lui Khalil Bey și corpul ei de avangardă, generalul-șef N V Repnin a fost ocupat de Ismael fără luptă În același timp, generalul șef al Armatei a -a rusă P I Panina a cucerit Bender prin furtună, iar în noiembrie trupele ruse învingătoare au ocupat Bucureștiul și Iașiul și s-au retras în cartierele de iarnă Principalele evenimente ale noii campanii militare s-au desfășurat în Crimeea, unde în iunie Armata a -a rusă, condusă de generalul șef V M Dolgorukov, a pus stăpânire pe Perekop, Kafa, Kerci și Yenikale și l-a forțat pe noul han Crimeea Sahib Giray să semneze un tratat de pace și să se retragă din starea de război În a doua jumătate a anului , trupele Armatei I Ruse i-au învins pe turci de lângă București și la sfârșitul lunii octombrie au ocupat orașul Zhurzhu În

această situație, în mai , Istanbulul a fost nevoit să înceapă negocieri de pace, însă, din cauza poziției incendiare a curții de la Versailles, congresele de pace de la Focșani (iulie-august) și de la București (octombrie-noiembrie) s-au încheiat neconcludent și în martie au fost reluate ostilitățile. În mai , corpul general-locotenent A V Suvorov l-a capturat pe Turtukai, iar Armata a feldmareșalului P A Rumyantseva, trecând imediat Dunărea, a început asediul Silistriei. Cu toate acestea, după ce a primit vești despre apropierea armatei turce a multor mii de Numan Pașa către oraș, feldmareșalul P A Rumyantsev a ridicat asediul cetății și s-a retras dincolo de Dunăre. În cadrul noii campanii militare din , armata rusă a efectuat mai multe operațiuni de succes pe malul drept al Dunării, în timpul cărora corpul generalului locotenent A V Suvorov, care în iunie a provocat o înfrângere zdrobitoare turcilor la Kozludzha. După o altă înfrângere, turcii au fost de acord cu reluarea tratativelor de pace și la iulie în satul bulgar Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN - Kyuchuk-Kaynardzhi a semnat un tratat de pace în condițiile acordului Kyuchuk-Kaynardzhi:) Teritoriul estuarului Mării Negre dintre Bugul de Sud și Nipru, unde se afla cetatea turcească Kinburn, a mers în Rusia;) Rusia a asigurat o serie de cetăți în Peninsula Kerci, inclusiv Kerci și Yeni-Kale;) Turcia a recunoscut independența Hanatului Crimeea, care a devenit protectorat al Imperiului Rus;) Turcia a plătit Rusiei o contribuție uriașă în valoare de , milioane de ruble. Lichidarea Sichului Zaporozhian, crearea provinciei Novorossiysk și încorporarea Crimeei și a Georgiei de Est în Rusia. Imediat după încheierea primului război ruso-turc, Ecaterina a II-a a decis să pună capăt voinței proprii a cazacilor din Zaporizhzhya și, în mai , a ordonat generalului șef P A Tekeli lichidarea Sich-ului Zaporozhian în conformitate cu decretul regal, a pornit imediat într-o campanie de la cetatea Sf Elisabeta (azi Kirovograd) și deja la sfârșitul lunii mai a ocupat principalele puncte strategice ale armatei Zaporizhzhya. O lună mai târziu, trupele ruse s-au apropiat de "capitala" cazacilor din Novaia Sich, unde generalul P A Tekeli i-a citit maistrului militar local Manifestul imperial "Cu privire la distrugerea Zaporizhzhya Sich și la includerea lui în provincia Novorossiysk", unde s-a afirmat direct că "acum nu există nicio rută a Zaporizhzhya Sich în urâtenia sa politică, de aici Kozakov cu acest nume". În rândurile separatiștilor ucraineni moderni și candidați ai științelor istorice ucrainene, "înfrângerea" armatei Zaporizhian este privită în mod tradițional doar prin prisma politicii imperiale ruse care vizează suprimarea întregii identități naționale ucrainene și viața originară a cazacului iubitor de libertate. Cu toate acestea, după cum au remarcat destul de corect mulți istorici (N I Pavlenko, A P Pronshtein, N A Minenkov), drepturi și privilegii similare anterioare au fost luate cazacilor Don și Yaik, deoarece pe măsură ce granițele de sud ale Imperiului Rus s-au extins, guvernul central nu a mai avut nevoie de serviciile lor pentru a păzi noile linii de frontieră. Apropos, această împrejurare a devenit unul dintre motivele principale ale celebrei rebeliuni Pugaciov (-), a cărei repetare ar fi putut să apară în armata Zaporizhzhya dacă împărăteasa, învățată de o experiență amară, nu l-ar fi avertizat la timp. Imediat după desființarea Sichului Zaporozhian, prin decretul Ecaterinei a II-a, a început construcția liniei defensive a Niprului pe rapidurile Niprului, al cărui centru principal era Cetatea Alexandru (Aleksandrovsk) - actualul oraș Zaporozhie și teritoriul al armatei Zaporizhzhya a devenit parte a provinciilor Novorossiysk și Azov. În a doua jumătate a anilor Senina Sa Alteța Principele G A Potemkin, care a

făcut eforturi extraordinare pentru a dezvolta teritoriul Novorossiysk, a fondat aici trei orașe noi - Ekaterinoslav ( ) (actualul Dnepropetrovsk), Herson ( ) și Pavlovsk ( ) (actualul Mariupol) În - după aprobarea de către Ecaterina a II-a a "Regulamentului general asupra guvernatorilor ruse" și lichidarea Micului Colegiu Rus, pe teritoriul provinciilor Mica Rusă și Sloboda-Ucraineană s-au înființat guvernatorele Kiev și Harkov, care erau conduse de Field Mareșalul P A Rumyantsev și generalul șef D A Norov Capitolul întâi IMPERIUL RUS ÎN SECOLUL XVIII Între timp, în , încălcând termenii acordului Kyuchuk-Kaynardzhi, Istanbulul l-a proclamat pe Devlet-Girey noul han al Crimeei Ca răspuns la aceste acțiuni ale turcilor, Rusia și-a trimis trupele pe teritoriul Crimeei și a plasat un nou han Shagin Giray pe tronul lui Bakhchisarai Însă în , turcii au inspirat o rebeliune împotriva slugaciului din Sankt Petersburg, care a fugit sub protecția trupelor rusești la Yenikal În aprilie , după înăbușirea rebeliunii anti-ruse, Ecaterina a II-a a emis un Manifest privind anexarea Hanatului Crimeea la Imperiul Rus, în care se afirma că: motive neplăcute, tulburarea păcii eterne dintre Imperiul All-Rus și cel Otoman , a decis să preia Peninsula Crimeea, insula Taman și întreaga parte Kuan sub Puterea Noastră Imediat după publicarea acestui Manifest, trupele ruse aflate sub comanda generalului-general A V Suvorov a ocupat întreaga Crimeea iar în , la ordinul Alteței Sale Senine, Principele feldmareșal G A Potemkin, lângă ruinele vechiului Chersonese din Golful Akhtiar, a fost fondat orașul-port Akhtiar, care era destinat să devină baza principală a Marinei Mării Negre a Imperiului Rus Un an mai târziu, în februarie , Împărăteasa Ecaterina a II-a a emis un Decret nominal Alteței Sale Senine Sa Prințul G A Potemkin și i-a ordonat "să înființeze un port militar în Λητταποκοή vukhta cu Admiralteistvo, un șantier naval, o fortăreață și să facă din acesta un oraș militar, iar de acum înainte să-l numească Sevlstopol" Concomitent cu acest eveniment cu adevărat istoric, a avut loc o întărire semnificativă a poziției Rusiei în Transcaucaz, deoarece în iulie conducătorul regatului Kartli-Kakheti, Erekle al II-lea (-), a semnat faimosul Tratat de la Sfântul Gheorghe cu Rusia , conform căreia toată Georgia de Est a recunoscut în mod voluntar protectoratul Rusiei asupra ei Cu toate acestea, temându-se de un nou război cu Imperiul Otoman, guvernul rus a fost forțat să refuze să semneze un acord similar cu Georgia de Vest și a respins cererea noului conducător al regatului Imeretian, David al II-lea (-), de a lua posesiunile sale sub protectoratul Imperiului Rus Concomitent cu soluționarea chestiunii estice, Rusia a menținut afacerile europene în sfera atenției În special, în mai , Sankt Petersburg a oprit efectiv războiul dintre Austria, Saxonia și Prusia pentru "moștenirea bavariană" și a acționat ca garant al tratatului de pace de la Teschen semnat între cele mai puternice trei state germane Drept urmare, în , curtea austriacă a semnat din nou un tratat militar cu Rusia și a devenit din nou principalul său aliat militar pe continentul european În legătură cu stabilirea fostelor relații aliate cu Austria, Ecaterina a II-a a venit cu celebra idee a așa-numitului "proiect grecesc", care prevedea crearea unui stat dac tampon condus de nepotul împărătesei, Țareviciul Konstantin Pavlovici Sensul acestui proiect, care a fost promovat activ de vicecancelarul contele A A Bezborodko și feldmareșalul prințul G A Potemkin, urma să elimine focalizarea constantă a confruntării dintre Austria, Rusia și Turcia Totuși, acest proiect, care nu a găsit sprijin de la Istanbul, care era păzit îndeaproape de diplomați și consilieri militari francezi și britanici, a rămas pe hârtie Subiect: POLITICA

EXTERNĂ A RUSIEI ÎN - Al doilea război ruso-turc (-) ■ - istoric, publicist, absolvent cu distincție a Facultății de Istorie a Universității Pedagogice de Stat din Moscova ÎN SI Lenin Printre profesorii săi s-au numărat mulți istorici sovietici ruși de seamă, inclusiv doctor în științe, profesorul A G Kuzmin, N I Pavlenko, V V Kobrín, V G Tyukav*kin, L M Lyashenko, G A Koshelenko și alții E Yu Spitsyn a lucrat timp de douăzeci de ani ca profesor de istorie și director al uneia dintre școlile din Moscova A publicat zeci de articole și câteva cărți pentru profesorii de istorie, solicitanții și studenții facultăților de istorie, printre care "Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul secolului al XIX-lea" ( ), "Istoria culturii ruse a IV-lea- secole " ( ) și "Istoria Rusiei - " ( ) ■ zbor ■ I^^I^RbIyybiY dificil pentru istoria Rusiei a fost co-adaptat de prg^d i^^^^^>k^ ee¥<G/z^te T^iggoriggi<tfett dakatetgyamyS facultăți n prezintă, de asemenea, un interes incontestabil pentru profesori ýtbBÊKâ'Mâ' lni^nom^iike odvdoN s^aniyai/quality, cu extrem de sub 'l*